

17/1993. (VII. 1.) KHVM rendelet

az egyes veszélyes tevékenységek biztonsági követelményeiről szóló szabályzatok kiadásáról

A munkavédelemről szóló 47/1979. (XI. 30.) MT rendelet 2. §-ában foglalt felhatalmazás alapján a következőket rendelem:

1. § A vasútüzemi munkák, a vasútépítési és fenntartási munkavégzés, a gépjárműjavítás, továbbá a hajózási munkák biztonsági követelményeire vonatkozó előírásokat tartalmazó biztonsági szabályzatokat e rendelet mellékletei tartalmazzák.

2. § (1) E rendelet 1993. július 10-én lép hatályba, egyidejűleg a Közlekedési Baleset-elhárító és Egészségvédő Óvórendszabály gépjárművek javítására vonatkozó fejezetének hatályba léptetéséről szóló 8/1969. (Közl. Ért. 3.) KPM utasítás hatályát veszti.

👉 (2)

1. számú melléklet a 17/1993. (VII. 1.) KHVM rendelethez

VASÚTÜZEMI MUNKÁK BIZTONSÁGI SZABÁLYZATA

1. BEVEZETŐ RENDELKEZÉSEK

A Vasútüzemi Munkák Biztonsági Szabályzata (a továbbiakban: Szabályzat) hatálya a biztonsági követelmények meghatározása szempontjából kiterjed minden vasútüzemi tevékenységre, függetlenül attól, hogy az milyen szervezeti vagy tulajdoni formában történik.
- 1.1. Vasútüzemi tevékenységnek kell tekinteni valamennyi közforgalmú, és saját használatú
- 1.1.1. kötőtpályás közlekedés forgalmi, kereskedelmi tevékenységének szervezését, előkészítését, az üzemeltetéshez szükséges vontató és vontatott járművekkel történő lebonyolítását.
- 1.1.2. A szabályzat hatálya nem terjed ki:
 - fogaskerekű vasútra,
 - siklóra,
 - kötélvasutakra,
 - bányavasutakra,
 - munkadarabok, illetve anyagok kötőtpályás szállító berendezésére (üzemen belüli anyagmozgatás).
- 1.1.3. A szabályzat előírásait az egyes fejezetekben meghatározott eltérésekkel kell értelemszerűen alkalmazni:
 - a helyi közforgalmú vasutakra (közúti, föld alatti),
 - az elővárosi vasutakra.
- 1.1.4. A szabályzat nem tartalmazza azokat az előírásokat, amelyeket a törvények, jogszabályok illetőleg a nemzetgazdaság egyes területeire kiadott biztonsági szabályzatok írnak elő, de az azokban foglaltak vonatkozó részeit a vasútüzemi tevékenységek során be kell tartani.
- 1.2. Valamennyi vasútüzemi tevékenységet ellátó munkáltatónál a vasútüzemi tevékenység irányítására vasúti szakismeretekkel rendelkező vezetőt kell foglalkoztatni.
- Az 1.2. pontban meghatározott vezető feladata a munkáltató belső vasútüzemi forgalmi, kereskedelmi és vontatási tevékenységének irányítása és ellenőrzése, a belső utasítások kidolgozása, más vasútüzemhez való csatlakozás, illetve - szerződés szerint - a belső vasútüzemhez kapcsolódó közforgalmú vasúthálózattal kapcsolattartás, valamint a vasútüzem lebonyolításához szükséges vágányhálózat, berendezések és létesítmények üzembiztos állapotának biztosítása.
- 1.2.1. A különböző gazdálkodó szervezetek egymáshoz kapcsolódó vasútüzemi tevékenységi területeit munkavégzés és munkairányítás szempontjából egymástól el kell határolni. A közös munkaterületeken - egyéb megállapodás hiányában - az Országos Vasúti Szabályzat előírásainak figyelembevételével az országos közforgalmú vasutakra vonatkozó előírásokat kell értelemszerűen alkalmazni.
- 1.2.2. A különböző gazdálkodó szervezetek egymáshoz kapcsolódó vasútüzemi tevékenységi területeit munkavégzés és munkairányítás szempontjából egymástól el kell határolni. A közös munkaterületeken - egyéb megállapodás hiányában - az Országos Vasúti Szabályzat előírásainak figyelembevételével az országos közforgalmú vasutakra vonatkozó előírásokat kell értelemszerűen alkalmazni.
- 1.3. A szabályzat szempontjából veszélyes gépnek, berendezésnek, tevékenységnek minősül:
 - a hatósági engedélyezés alá vont, valamint a vonatkozó jogszabály szerint munkavédelmi minősítésre kötelezett gép, berendezés,

- a vasúti járművek,
 - a forgalom alatt álló vágányok elsodrasi határán belül, illetve közelében történő munkavégzés, közlekedés,
 - a villamos vontatási berendezéseken és azok közelében történő munkavégzés, továbbá
 - anyagok, áruk rakodása, átrakása,
 - leesési veszéllyel járó munkavégzés.
- 1.3.1. Az 1.3. pontban foglaltakon kívül veszélyes tevékenységnek minősül az egyéb tevékenységekre kiadott biztonsági szabályzatokban veszélyesnek minősített tevékenységek vasútüzemben történő alkalmazása is.
- 1.3.2. Az 1.3. pontban foglaltak figyelembevételével a munkáltatónak kell konkrétan meghatározni azokat a munkaköröket, amelyekben a munkavállalók veszélyes tevékenységet végeznek.
2. A SZABÁLYZATBAN HASZNÁLT FOGALMAK
- 2.1. Általános fékút távolság
Az a távolság, amelyen belül a pályára engedélyezett sebességgel közlekedő vonat gyorsfékezéssel a legkedvezőtlenebb körülmények között is megállítható.
- 2.2. Egyfős munkavégzés
Munkáltatói szabályozás szerint egy fővel ellátandó munka (pl. vonalbejárás stb.).
- 2.3. Elsodrasi határ
Az a vágánytengellyel párhuzamos sávot meghatározó távolság, ahol a jármű sebességéből származó elsodró hatás már nem érvényesül. A vágány tengelyétől mért távolsága a pályára engedélyezett sebességtől függ.
- 2.4. Felügyelet alatti szolgálat
A szakmai kiképzésnek az a része, amikor a munkavállaló az önálló munkavégzéshez szükséges elméleti ismeretek sikeres elsajátítása után a gyakorlati végrehajtás készségszintű elsajátítása érdekében a vasútüzemi tevékenység végrehajtását szakképzett munkavállaló felügyelete alatt végzi.
- 2.5. Félreállóhely
A pálya azon részein, amelyeken nem szükséges üzemi közlekedési tér, a pályafelügyeletet, a pályafenntartást és a pályamenti berendezések üzemeltetését és fenntartását végző munkavállalók részére szakaszosan kialakított biztonsági terület.
- 2.6. Fokozottan veszélyes munkaterület
Az a munkavégzésre igénybevetett technológiai tér, ahol a környezetben jelenlévő berendezés vagy technológia miatt a helyismeret hiánya, a szakszerűtlen kezelés, beavatkozás, vagy hibaelhárítás súlyosan és azonnal veszélyeztetheti a jelenlévők (beavatkozók) vagy mások testi épségét. Az ilyen területen csak az adott terület veszélyeit és a lehetséges következményeket jól ismerő, kioktatott és vizsgát tett, vagy a veszélyes területen végzendő tevékenységre vonatkozóan szakképzett munkavállaló végezhet munkát.
- 2.7. Forgalom alatt lévő vágány
A szabályzat szempontjából rendszeres vasúti közlekedésre kijelölt és használt, vágányzár alá nem vont vágány.
- 2.8. Hegyi pálya (városi vasút)
Az a pályaszakasz, ahol az emelkedő legalább 1000 méter hosszban eléri a 40 m-es szintkülönbséget (40‰).
- 2.9. Iparvágány
Állomáson, vagy nyílt pályán kiágazó, egyes szállítófelek vasúti forgalmának lebonyolítására épített, vagy a meglévő állomási vágányból rendelkezésre bocsátott vágány, vagy vágányzat.
- 2.10. Kétfős munkavégzés
A munkáltató szabályozása szerint két fővel ellátandó munka, melynek során az egyik munkavállalót, a munka irányítására - közúton, úrszerelvényen belül, vagy annak közelében figyelési kötelezettségre is - ki kell jelölni.
- 2.11. Kiskocsi
Könnyű, a vágányról rövid idő alatt eltávolítható, szolgálati célból használt jármű.
- 2.12. Kitérő
Olyan szerkezet, amely lehetővé teszi, hogy a járművek folyamatos mozgással egyik vágányról a másikra áthaladhassanak.
- 2.13. Külső munkavállaló
A vasút területén a vasút megrendelésére munkát végző munkavállaló, aki nem vasúti vállalkozóval vagy alvállalkozóval munkavégzésre irányuló jogviszonyban áll.
- 2.14. Mozdony
Járművek mozgatására rendszeresített, kötöttpályás, gépi vonóerejű jármű.

- 2.15. Mozdony személyzet
Vontatójárművön (vezérlőkocsin) szolgálatot végző műszaki munkavállalók gyűjtőelnevezése.
- 2.16. Munkacsapat
Azonos szakszolgálat létszámába tartozó, három, vagy több főből álló, egy irányítás alatt lévő, ugyanazon munkaterületen foglalkoztatott munkavállalók csoportja.
- 2.17. Munkavonat
Vasútüzemi célokat szolgáló vonat, melyet a pálya - annak tartozékai, biztonsági berendezései - építése, fenntartása vagy bármely okból szükséges javítása miatt kell forgalomba helyezni.
- 2.18. Szabadon tartandó tér
Vágánymenti építmények elhelyezésénél figyelembeveendő szelvény.
- 2.19. Tolatás
Vonatok és kiskocsik közlekedésének kivételével a vasúti járművek emberi vagy gépi erővel a vágányon történő szándékos helyváltoztatása.
- 2.20. Tolatást irányító
A tolatási műveletet a helyszínen vezető, ellenőrző és irányító munkavállaló.
- 2.21. Tolatószemélyzet
A tolatásban részt vevő munkavállalók (pl. tolatásvezető, mozdony személyzet, kocsirendező stb.) gyűjtőelnevezése.
- 2.22. Úrszerelvény
A vágány mentén a vasúti járművek és a rajtuk lévő rakományok akadálytalan áthaladásához általában szükséges tér vágánytengelyre merőleges, ívben fekvő vágányoknál sugárirányú keresztmetszete.
- 2.23. Üzemi közlekedési tér
Tolatásnál, rakodásnál, kezeléskor a munkát végző vagy engedéllyel közlekedő személyek részére szükséges, elsodrasi határon kívüli tér.
- 2.24. A vasúti forgalom lebonyolításával közvetlenül összefüggő tevékenység:
Az a vasútüzemi tevékenység, amikor a munkavállaló a munkát folyamatosan vagy szakaszosan a forgalom alatt álló vágány úrszerelvényén belül (a pályán, a felépítményein, a járművek között, járművön stb.) végzi, vagy a járművek mozgását helyhez kötött berendezések kezelésével közvetlenül vezérli vagy szabályozza.
- 2.25. Vasúti jármű
Vasúti pályán történő közlekedésre alkalmas, személyszállításra vagy áru fuvarozásra, vontatásra, vagy a vasúti berendezések építésére, javítására, vagy a vasútüzemhez szükséges tevékenységek végzésére rendszeresített eszközök.
- 2.26. Vasúti munkagép
Kizárólag vasútépítési és fenntartási munkára alkalmazott, a vasúti pályán önerővel történő helyváltoztatásra alkalmas vasúti jármű.
- 2.27. Vasúti pályára megengedett sebesség
A pálya kiépítettsége és állapota alapján meghatározott legnagyobb sebesség, amivel az adott pályán, pályaszakaszon ténylegesen közlekedni lehet.
- 2.28. Vágánykörzet
A mozgó jármű által igénybevetett, valamint az érzékelhető elsodró hatásnak kitett tér a jármű alatt, felett, mellett, valamint a jármű üzemeltetéséhez létesített, feszültség alatt álló pályamenti alsó és felsővezeték a vezeték tartó vagy rögzítő elemekkel együtt.
- 2.29. Vágány közelében végzett munka
A vágánykörzetben lévő vasút és vasútüzemi berendezések építésével és karbantartásával vagy azok előkészítésével (pl. vonalbejárás, mérés, kitűzés stb.) kapcsolatos tevékenység.
- 2.30. Vágányzár
Vágány, vagy vágányrész előre, vagy előre nem látott okból történő időleges kizárása a forgalomból.
- 2.31. Veszélyes közelség
A feszültség alatt álló villamos berendezés körüli tér, amelyen belül a feszültség alatt álló berendezés - külön szabályozás hiányában - közvetlenül vagy közvetve (munkaeszközzel, felszereléssel, más berendezéssel stb.) nem közelíthető meg.
- 2.32. Villamos vontatására kiépített vonal
Helyhez kötött, vontatási célú villamos energiaellátó vezetékrendszerrel felszerelt vasúti pálya vagy pályarész a nyílt vonallal, állomásokkal, az ott lévő szolgálati helyekkel együtt.
- 2.33. Vonat
A pályán történő közlekedés céljából forgalomba helyezett, zárjelzővel felszerelt olyan szerelvény, amelynél működő mozdony és vonatszemélyzet van.

- 2.34. Vonatkísérő személyzet
Vonaton a mozdonyszemélyzeten kívül forgalmi ténykedést végző munkavállalók gyűjtőelnevezése.
- 2.35. Vonatszemélyzet
A vonatkísérő és a mozdonyszemélyzet gyűjtőelnevezése.
3. **ÁLTALÁNOS ELŐÍRÁSOK**
- 3.1. A vasútüzemi tevékenységet úgy kell megszervezni, hogy a munkavégzés közben keletkező ártalmak és veszélyek a munkavállaló egészségét és a környezetet ne károsíthassák, és a biztonságot ne veszélyeztessék.
A munkáltató - a balesetek megelőzése érdekében - csak olyan intézkedéseket vagy rendelkezéseket hozhat, amelyek összhangban vannak a Szabályzat, valamint a végzett tevékenységre vonatkozó egyéb rendeletek, utasítások, szabványok személybiztonsági és munka-egészségügyi előírásaival.
- 3.1.1. A munkáltatónak - a 3.1-3.1.1. pontokban foglalt figyelembevételével - írásban kell szabályozni a vasútüzemi tevékenység helyi körülményeknek, adottságoknak megfelelő végrehajtási módját. Azokat a munkahelyeket, ahol a veszélyek és ártalmak fokozottan jelentkeznek, a külső személyek (járókelők, látogatók, szolgáltatókat igénybevevők stb.) és az oda be nem osztott munkavállalók elől el kell zárni, vagy a belépési tilalmat látható módon meg kell jelölni, vagy a veszélyhelyzetre figyelmeztető szóbeli tájékoztatást kell adni.
- 3.1.2. Vasúti munkaterületre csak az léphet be, aki ott munkaszerződésből vagy egyéb munkavégzésre irányuló jogviszonyból eredő feladatot teljesít. Külső személyek és munkáltatók - hivatali kötelességüket gyakorló hatósági jogkörrel felruházott, illetve ellenőrzést végzők kivételével - a munkaterületeken nem tartózkodhatnak.
- 3.2. A vasútüzem területén magán vagy külső személy tulajdonát képező járműveket tárolni csak a munkáltató által kijelölt tárolóhelyeken szabad.
- 3.2.1. Az elzárt területeken külső személyek, munkáltatók járművei csak engedéllyel közlekedhetnek. Szolgálati vagy magántulajdonban lévő jármű munkavégzés közbeni használata a munkáltató erre vonatkozó előírásai szerint és csak akkor engedélyezhető, ha a vágányok mellett kerékpár-, illetve gépjármű közlekedésre alkalmas üzemi- vagy közút áll rendelkezésre.
- 3.2.2. A 3.2.-3.2.3. pontokban foglalt előírások megszegőit az elzárt területről - szükség esetén hatóság igénybevételével - el kell távolítani.
- 3.2.3. A személy-, forgalom- vagy vagyonbiztonságot veszélyeztető cselekmény elkövetését - lehetőleg hatósági személy igénybevételével, szükség esetén a jogos védelem kifejtésével - meg kell akadályozni.
- 3.2.4. Vasútüzemi munkakörben szolgálatra történő jelentkezés alkalmával és szolgálat közben is meg kell győződni a munkavállaló biztonságos munkavégzésre alkalmas állapotáról. Az ellenőrzés részletes szabályait a munkáltató határozza meg.
- 3.3. Biztonságos munkavégzésre alkalmatlannak kell minősíteni a munkavállalót, ha alkoholt, vagy kábító hatású szert fogyasztott, vagy állapota - orvosi vizsgálat nélkül is megállapíthatóan - akadályozza a biztonságos munkavégzésben.
- 3.4. A biztonságos munkavégzésre alkalmatlan állapotban jelentkező, vagy munkája során biztonságos munkavégzésre alkalmatlanná váló munkavállalót a vasútüzem területéről el kell távolítani. A biztonságos eltávolításról a munkáltató köteles gondoskodni.
- 3.4.1. Az ugyanazon körülmények között ismételt foglalkozási balesetet okozó, vagy önhibájából szenvedő, illetőleg fokozott veszélyhelyzetet többször előidéző munkavállaló munkakörében történő további foglalkoztatást a vonatkozó jogszabályok rendelkezései alapján kell elbírálni.
- 3.4.2. **A VASÚTÜZEM BIZTONSÁGÁNAK SZEMÉLYI KÖVETELMÉNYEI**
4. A vasútüzemi szakmai követelményt igénylő munkakörben, valamint a vasútüzemi végrehajtó munkakörökben önálló munkavégzésre csak olyan munkavállaló alkalmazható, aki - a jogszabály által megkövetelt egyéb feltételek mellett - az előírt szakmai képesítéssel rendelkezik, illetőleg szakmai ismereteit a gyakorlatban alkalmazni tudja.
- 4.1. A vasútüzemi szakmai ismeretek folyamatos szintentartását, fejlesztését önképzés, oktatás és továbbképzés keretében kell biztosítani, megfelelőségét a munkáltató által meghatározott munkakörökben beszámoltatással, vagy időszakos vizsgáztatással kell ellenőrizni.
- 4.1.1. A gyakorlati és az elméleti képzést úgy kell végezni, hogy biztosítsa a vasútüzemi szakmai ismeretek készségi szintű elsajátítását.
- 4.1.2. A vasúti forgalom lebonyolításával közvetlenül összefüggő munkakörökben a vonatközlekedési és tolatási területek körzetében csak szakmailag képzett és az előírt munkavédelmi oktatásban részesült munkavállaló foglalkoztatható.
- 4.2. A vágányok között, mellett, vagy fölött munkát végző munkavállalókat - ha forgalmi vizsgára nem

- kötelezettek - munkájukkal kapcsolatos személy- és forgalombiztonsági ismeretekből a munkára történő beosztás előtt ki kell oktatni. A munkáltatónak az ismeretek elsajátításáról meg kell győződni.
- 4.2.2. Biztosítóberendezést kezelőnek önálló munkavégzésre történő beosztása előtt a berendezés kezeléséből vizsgát kell tenni.
- 4.2.3. Vontatójármű vezetésével, valamint a vontatási célra használt egyéb jármű kezelésével csak érvényes hatósági vizsgával rendelkező személy bízható meg. Vontatójárművet megindítható üzemi állapotba hozni, megindítani a jármű vezetésére jogosító érvényes hatósági vizsga nélkül tilos.
- 4.2.4. Járművezetői engedélyhez, illetve járművezetői igazolványhoz kötött munkakörben a munkavégzés során a munkavállaló köteles a vezetésre jogosító igazolványt magánál tartani.
- 4.3. Önálló munkavégzésre csak az a munkavállaló osztható be, aki a munkáltató által a munkakörére előírt vizsgákkal és a szükséges helyismerettel rendelkezik.
- 4.4. Felügyelet alatti munkavégzésre csak a kiképzést követő sikeres vizsga után szabad a vasútiüzemi tevékenységet ellátó munkavállalót beosztani. A felügyelet alatti munkavégzésre vonatkozó szabályokat a munkáltató állapítja meg. A kiképzés során a szakmai ismeretek, munkamódszerek elsajátítása céljából oktató felügyelete mellett végzett gyakorlati munka nem tudható be az elméleti és gyakorlati vizsgát követő felügyelet alatti foglalkoztatásnak.
- 4.5. A vasúti pályán egyfős munkavégzéssel csak az bízható meg, aki egészségileg erre alkalmas, munkaköréhez tartozó vasútiüzemi veszélyeket ismeri, megelőzésükre és ellenük való védekezésre kioktatták, illetve kiképezték és az ismeretek elsajátításáról visszakerdezéssel vagy vizsgáztatással meggyőződtek.
- 4.6. Olyan vasútiüzemi munkára, amelynél az alkalmazott berendezés, a munkavégzés természete, vagy más körülmény miatt a balesetveszély vagy az egészségártalom lehetősége fokozott mértékben fennáll, önálló munkavégzésre csak 18 éven felüli - vasúti járművek vezetőinél 20 éven felüli - kiképzett, rendszeresen oktatott, megfelelő gyakorlattal rendelkező munkavállaló osztható be. Az erre vonatkozó részletes szabályokat a munkáltató állapítja meg.
- 4.7. Közúti vasút hegyi pályáján csak olyan járművezető állítható szolgálatba, aki legalább egyéves vezetői gyakorlattal és a speciális vezetési módra vonatkozó, a munkáltató által előírt vizsgával rendelkezik.
- 4.8. Villamos vontatásra kiépített vonalakon munkát végzők önálló munkavégzésre történő beosztásuk előtt kötelesek a villamos vontatási berendezésekkel kapcsolatos utasítások munkavégzésükre vonatkozó ismereteiből vizsgát tenni.
- 4.9. Fiatalkorú munkavállaló a vasúti forgalom lebonyolításával közvetlenül összefüggő munkakörökben csak felügyelet mellett tanulóként, a vasúti forgalom lebonyolításának technológiai területein egyéb munkakörökben csak felügyelet mellett foglalkoztatható.
- 4.10. Vasútiüzemi tevékenységet csak az a munkavállaló végezhet, aki - az előírt egyéb feltételeken kívül - egészségileg alkalmas és a foglalkoztatását jogszabály nem tiltja.
- 4.11. Az egészségügyi kockázattal járó tevékenységekkel megbízott munkavállalókat tájékoztatni kell a tevékenység egészségkárosodással járó veszélyeiről és megelőzésének módjáról.
5. **MUNKAHELYEK, MUNKAESZKÖZÖK KIALAKÍTÁSÁNAK BIZTONSÁGI KÖVETELMÉNYEI**
- 5.1. **Munkahelyek**
- 5.1.1. A munkahelyek padozatáról a baleseti veszélyt okozó és a veszélyes szennyező anyagokat - a veszélyeztetés figyelembevételével - el kell távolítani.
- 5.1.2. Üzemi területen állandó szabadtéri munkahelyek csak akkor létesíthetők, ha üzemtechnikailag más megoldás nem lehetséges.
- 5.1.3. A folyamatosan szabadban foglalkoztatott munkavállalók részére a körülményektől függően melegezési lehetőségről kell gondoskodni. Étkezés esetén a kézmosás lehetőségét biztosítani kell.
- 5.1.4. Éjszaka munkát végezni csak a munkavégzés jellegének megfelelően megvilágított munkaterületen szabad.
- 5.1.5. Ártalmas és veszélyes munkaterületeken a közlekedő utak mellett az előírt védőtávolságokat - a biztonságos közlekedés céljából - biztosítani kell.
- 5.1.6. Hatósági kijelölés alapján a vágányok mellett tolatásnál, rakodásnál, kezelésnél a munkát végző vagy engedéllyel közlekedő személyek részére az elsodrési határon kívül legalább 1,00 m széles és 2,50 m magas üzemi közlekedési teret kell biztosítani. A közlekedési terek úrszerelvényébe érő tárgyakat - váltóállító készülék és törpe tolatásjelző kivételével - biztonsági színjelzéssel kell ellátni. Nem kell közlekedési teret - biztosítani a közúti és föld alatti vasutaknál valamint az alagutakban.
- 5.2. Közlekedőutak, kijáratok

- 5.2.1. Közlekedőutak munkahelyiségekben
A közlekedőutak mennyiségét és elosztását - a vonatkozó jogszabályokban foglaltak figyelembevételével - úgy kell kijelölni, hogy rendeltetési céljuk szerint járművel, vagy gyalog biztonságosan közlekedni lehessen rajtuk, és az utak mellett foglalkoztatott személyeket vagy berendezéseket a közlekedés ne veszélyeztesse.
- 5.2.1.1. A gépi hajtású szállítóeszközök számára létesített közlekedőutaknak olyan szélesnek kell lenni, hogy a szállítóeszköz és a közlekedőút széle között mindkét oldalon legalább 0,50 m biztonsági távolság legyen.
- 5.2.1.2. Csak járművek részére kialakított közlekedőutakat személyi közlekedésre használt ajtóktól, kapuktól, átjáróktól és lépcsőkijáratoktól legalább 1,00 m távolságra kell kijelölni.
- 5.2.1.3. A közlekedőutak szélét fehér vagy sárga színű festéssel kell megjelölni.
- 5.2.1.4. Jármű, illetve gyalogos közlekedésre közösen használt kijáratok forgalmát úgy kell szabályozni, hogy a kijáraton egyidőben csak jármű vagy gyalogos közlekedés legyen.
- 5.2.1.5. Közlekedőutak szabadban
- 5.2.2.1. A szabadban kialakított utaknál alkalmazni kell a 5.2.1.2 pontban előírtakat.
- 5.2.2.2. A szabadban kialakított közlekedőutakat rendszeres éjszakai használat esetén a technológiai feladatoknak megfelelően kell megvilágítani.
- 5.2.2.3. A közlekedőutakat elsodrési határon kívül a vágánytengellyel lehetőleg párhuzamosan kell kijelölni, kerülni kell a vágányok keresztezését.
- 5.2.2.4. Vágányt keresztező közlekedőút kijelölésénél biztosítani kell a vágány átjárhatóságát. A keresztezést fehér vagy sárga színű festéssel, felszórással vagy sávozással kijelölni kell.
- 5.2.3. Kijáratok
- 5.2.3.1. Az ajtókat és kapukat úgy kell kialakítani, hogy számuk, elhelyezésük, méretük megfeleljen a helyiség jellegének, használata az előírt követelményeknek és az alkalmazott technológiának.
- 5.2.3.2. A kapukat úgy kell kialakítani, hogy könnyen nyithatók, zárhatók és nyitott állapotban rögzíthetők legyenek.
A gépi működtetésű ajtók és kapuk érzékelőit, kitámasztó és rögzítő szerkezeteit úgy kell beállítani, hogy üzemzavar esetén sérülést ne okozzanak. A működtető berendezést úgy kell kialakítani, hogy a működtetés megszűnése a lefelé történő mozgás azonnali megszűnését is biztosítsa.
- 5.2.3.3. A gépi hajtással üzemeltetett ajtóknak, kapuknak kézzel is működtethetőeknek kell lenniük.
- 5.2.3.4. A tolóajtókat és kapukat kiesés, a felfelé nyíló ajtókat visszaesés ellen biztosítani kell.
- 5.2.3.5. A kézi működtetésű ajtókat és kapukat el kell látni a biztonságos működtetésükhöz szükséges eszközökkel (pl. fogantyú stb.)
- 5.2.3.6. Menekülőutak, vészkijáratok
- 5.2.4.1. A menekülőutakat és vészkijáratokat a vonatkozó szabvány szerint kell megjelölni és azoknak lehetőleg a legrövidebb úton kell a szabadba, vagy a kijelölt helyre vezetniük.
- 5.2.4.2. A menekülőutak és vészkijáratok nem szűkülhetnek össze, azokat még átmenetileg sem szabad tárolásra vagy raktározásra használni.
- 5.2.4.3. Személyek tartózkodására szolgáló helyiségekben a vészkijáratoknak belülről, segédeszköz nélkül is könnyen nyithatóknak kell lenniük. A vészkijáratok ajtóinak a menekülés irányába kell nyílni.
- 5.2.4.4. Toló, forgóajtók, valamint gépi működtetésű ajtók vészkijáratokként nem használhatók.
- 5.3. Mozgólépcsők, mozgójárdák
- 5.3.1.1. Mozgólépcsőnél a biztonságos fel- és leszállás érdekében vízszintes rá- illetve lelépő szakaszt kell kialakítani. A mozgólépcső, illetve mozgójárda mindkét oldalán - azzal azonos sebességgel mozgó - korlátot kell kiépíteni.
- 5.3.1.2. A mozgólépcsőket és mozgójárdákat legalább a két végponton - szükség esetén a két végpont között is - fel kell szerelni jól felismerhető és könnyen hozzáférhető vészleállítóval.
- 5.3.1.3. A mozgólépcsőnek és mozgójárdának a használat veszélyeztető meghibásodása esetén önműködően le kell állítania. A hiba elhárításáig az újraindítást meg kell akadályozni.
- 5.3.1.4. A folyamatosan nem üzemelő mozgólépcsőknél és mozgójárdáknál a haladási irányt jól felismerhetően fel kell tüntetni.
- 5.3.1.5. A használaton kívüli mozgólépcsőket és mozgójárdákat elkerítéssel, burkolással, vagy más alkalmas módon a használók elől el kell zárni.
- 5.4. Peronok
- 5.4.1.1. A közforgalmú vasúti pálya mentén az utasok biztonságos le- és felszállása érdekében az utasforgalom nagyságának megfelelő méretű peronokat kell kialakítani.
- 5.4.1.2. A városi vasutaknál - ha fel- és leszállásra peron nincs kiépítve - az utasok részére a közúton kívül kell tartózkodási helyet kijelölni.
- 5.4.1.3. A személy- és járműközlekedési céllal létesített peronoknál biztosítani kell az egyenletes, tömör

- talajt vagy szilárd burkolatot.
- 5.4.4. A peronok megközelítésére lehetőleg alul- vagy felüljárót kell létesíteni. Ezek hiányában a vágányok között átjáróelemeket kell elhelyezni. A közlekedésre kijelölt utat meg kell jelölni.
- 5.4.5. Szilárd burkolatú peron esetén fehér, vagy sárga festékkel vagy megkülönböztető felülettel kell jelölni a biztonsági sáv szélét. Ezt az előírást a közúti vasút megállóiban kialakított fel- és leszállóhelyeken nem kell alkalmazni.
- 5.4.6. Az életvédelmi kerítésen - szolgálati célú közlekedés érdekében - zárható átjárót lehet nyitni. Az átjáró használatának feltételeit munkáltatói utasításban kell szabályozni.
- 5.5. Teherrakodók
- 5.5.1. Teherrakodó jellegű építmények rakodó területeit az alkalmazott rakodási technológia figyelembevételével kell kialakítani.
- 5.5.2. A rakodók mindkét végén feljárdatot kell létesíteni. A feljárdat - a rakodási technológia figyelembevételével - szilárd burkolatú lépcső vagy lejtő lehet. A feljárdati lépcső, lejtő műszaki követelményeit a vonatkozó előírások figyelembevételével külön kell meghatározni.
- 5.5.3. A rakodókat és feljárdatokat szükség esetén mesterséges megvilágítással kell ellátni.
- 5.6. Tárolók, raktárak
- 5.6.1. A tárolókat, raktárakat az alkalmazott rakodási technológia és berendezései, a tárolt anyagok mennyisége, terjedelme, fajtája, egymásra hatása figyelembevételével úgy kell kialakítani, hogy a munkavállalók biztonsága és egészségvédelme, valamint a környezet- és tűzvédelem szempontjából egyaránt megfeleljenek a követelményeknek.
- 5.6.2. A biztonságos tároláshoz szükséges mennyiségű ép, a várható igénybevételnek ellenálló alátéteket, ékeket és egyéb e célra szolgáló eszközöket a munkáltató köteles a munkahelyen könnyen hozzáférhető helyen tárolni.
- 5.6.3. A tárolt anyagok és eszközök között a munkavállalók veszélytelen közlekedését biztosítani kell.
- 5.7. Kötél- és láncvontató berendezések
- 5.7.1. A köté- és láncvontató berendezéseket úgy kell kialakítani, hogy a vontatott járművek az 5 km/h sebességet ne léphessék túl.
- 5.7.2. A köté- és láncvontató berendezéseket az illetéktelenek által történő elindítást megakadályozó védelemmel kell ellátni.
- 5.7.3. A berendezés technológiai területén az üzemi közlekedési téren kívül biztosítani kell a veszély esetén történő azonnali leállítást.
- 5.7.4. Fékezésre is alkalmas kocsimozgató berendezés esetén a vágány legfeljebb 2,5‰ lejtésű lehet.
- 5.7.5. A köté- és láncvontató berendezések veszélyes területének határát figyelmeztető felirattal kell megjelölni.
- 5.8. Anyagmozgató eszközök, berendezések
- 5.8.1. Anyagmozgató eszközöket, berendezéseket úgy kell kialakítani, hogy üzemszerű használat közben balesetet, egészségkárosodást ne okozzanak.
- 5.8.2. Járművezetői vagy kezelői engedélyhez kötött gépeket, berendezéseket illetéktelenek által történő megindítását megakadályozó védelemmel kell ellátni.
- 5.8.3. Zárt térben belsőégésű motorral üzemelő anyagmozgató berendezések működtetése során a légtér szennyezettsége a vonatkozó szabványban előírt határértéket nem haladhatja meg.
- 5.9. Féksaruk
- 5.9.1. Vasúti vágányokon csak a vasúti sín típusának és méretének megfelelő féksarut szabad használni. A féksarut - a biztonságos kiválasztás céljából - egyértelmű jelzéssel kell ellátni.
- 5.9.2. Féksaruknak a technológiai területen botlásveszélyt nem okozó, könnyen elérhető helyre telepített lerakóhelyet kell kialakítani, vagy erre a célra alkalmas egyéb tároló berendezést kell alkalmazni.
- 5.9.3. A féksarukat, hogy jól láthatók legyenek, világos színű festéssel kell ellátni.
- 5.10. Vasúti járművek
- 5.10.1. Csak a szabványoknak és előírásoknak megfelelő kialakítású és állapotú vasúti járműveket szabad üzemeltetni. Szabványoktól, vagy előírásoktól eltérő műszaki megoldásokat vagy üzemeltetési módokat, valamint azokat a műszaki megoldásokat, amelyekre szabvány, vagy előírás nem vonatkozik, a személyi és közlekedésbiztonsági megfelelőséget külön eljárás keretében kell vizsgálni, illetve engedélyezni.
- 5.10.2. Azoknál a normál nyomtávolságú járműveknél, amelyek összekapcsolását kézzel végzik, a homlokoldalakat úgy kell kialakítani, hogy a kapcsolását végző munkavállaló biztonságos munkájához megfelelő hely álljon rendelkezésre. Ez az előírás nem vonatkozik azokra a járművekre, ahol a kapcsolás végett nem kell a járművek közé lépni.
- 5.10.3. Vasúti járművek ütközői alatt a járműkapcsolás és műszaki vizsgálatok biztonságos végrehajtása érdekében kézfogantyúkat kell elhelyezni.
- 5.10.4. Önjáró vasúti járművek, vezérlőkocsik vezetőállásait úgy kell kialakítani, hogy a pálya és a

- mellette lévő berendezések menetirány szerint jól láthatók legyenek. A vezetőállásnak védelmet kell nyújtani az időjárási körülmények ellen és legalább egy ülőhellyel felszereltnek kell lenni.
- 5.10.5. Az önjáró vasúti járműveket, vezérlőkocsikat jól működő akusztikus figyelmeztető és a vasúti pályát megvilágító berendezéssel kell felszerelni.
- 5.10.6. Közlekedő vasúti járművek - kivéve tolatási mozgásoknál - végét jól látható módon meg kell jelölni, illetve jelzőeszközzel kell ellátni.
- 5.10.7. Ha a jármű vezetése nem a vontatást végző járműről történik, a két jármű között megbízható távvezérlést kell kialakítani.
- 5.10.8. A jármű automatikus vagy kézi vezérlésével biztosítani kell az összhangot a jármű mozgása és a pálya mellett kapott jelzések között. Jelfeladásra kiépített vonalon a továbbhaladást tiltó jelzés meghaladása esetén lehetőleg műszaki megoldással kell biztosítani a jármű önműködő megállítását.
- 5.11. Helyi közforgalmú és elővárosi vasutak járműveinek eltérő előírásai
- 5.11.1. A közúti vasutak olyan járműveire, amelyen a villamos ellenállásfék az üzemi fék, a villamosfék áramától független áramforrásról működő sínféket is fel kell szerelni.
- 5.11.2. Irányjelzővel felszerelt jármű csak akkor állítható forgalomba, ha az irányjelzők előírászerűen működnek.
- 5.11.3. Hegyipályán csak olyan vasúti szerelvény közlekedhet, amelyen jól működő rugóerős tárcsás fék, vagy villamos biztonsági fék és olyan sínfék van, amely villamosfék áramával és üzemi árammal is működtethető. Minden hegyi pályán közlekedő szerelvényt kerékkítámasztó ékkel is el kell látni.
- 5.11.4. Föld alatti vasutaknál a jelző-, vasútbiztosító-, forgalomirányító- és hírközlő rendszer együttes és teljes használhatatlansága esetén a forgalmat tovább folytatni tilos.
- 5.11.5. Valamennyi, az 5.10 és 5.11 pont alá tartozó vontatójárművet a vonatkozó szabvány szerinti elsősegélynyújtó felszereléssel kell ellátni.
- 5.12. Villamos vontatás helyhez kötött berendezései
- 5.12.1. Érintésvédelemmel kell ellátni a villamos vontatás nagyfeszültségű helyhez kötött berendezéseit és azok közelében lévő, a vonatkozó szabvány szerinti nagy kiterjedésű fémtárgyakat.
- 5.12.2. A villamos vontatási berendezések olyan részeit, amelyhez a kezelő személyzetten kívül mások is hozzáférhetnek és ez baleseti veszélyt idézhet elő, el kell látni a feszültségre figyelmeztető jellel vagy felirattal.
- 5.12.3. Villamos vontatásra kiépített vasúti pálya közelében kijelölt rakodóhelyeken az áramütés veszélyeire figyelmeztető feliratot kell elhelyezni.
- 5.13. Jelzőeszközök, munkaeszközök
- 5.13.1. A munkáltató köteles a jelzésadásra kötelezett munkavállalók részére a munkavégzéshez - az általa meghatározott mennyiségben - szükséges jelzőeszközöket napszakoknak megfelelő kivételben rendelkezésre bocsátani.
- 5.13.2. A munkáltató és a jelzőeszközt használó munkavállaló együttesen felelős azért, hogy a jelzőeszközök kellő mennyiségben az előírt helyen, használható állapotban mindig rendelkezésre álljanak.
- 5.13.3. A vasútüzem biztonságos lebonnyolítása érdekében szükséges jelzőeszközök alkalmazását szabványban vagy munkáltatói utasításban kell előírni.
- 5.13.4. A munkáltató valamennyi munkavállalója részére köteles biztosítani a munkavégzéshez alkalmas jó állapotú munkaeszközöket, azok szükség szerinti cseréjének lehetőségét.
6. A VASÚTÜZEMI TEVÉKENYSÉGHEZ KAPCSOLÓDÓ MAGATARTÁSI SZABÁLYOK
- 6.1. Munkavégzés
- 6.1.1. Vasútüzemi tevékenységi körben a munkavállalók csak olyan munkát végezhetnek, amelyek a vonatkozó szabványokkal, szakmai utasításokkal, szabályzatokkal, helyi szabályozásokkal összhangban vannak, valamint amelyre írásban vagy szóban rendelkezést kaptak és amelyek végrehajtása a biztonságot nem veszélyezteti.
- 6.1.2. A munkavállaló csak azon a munkahelyen dolgozhat, ahová felettese beosztotta, és csak azokat a gépeket, berendezéseket, munkaeszközöket kezelheti, amelyekre érvényes vezetői vagy kezelői engedélye van és amelyek használatára beosztották és kiképezték.
- 6.1.3. Beosztásától függetlenül mindenki felelős a rábízott munka szabályszerű és biztonságos végzéséért. Felettes jelenléte senkit sem mentesít a munkavégzéssel járó felelősség alól, kivéve, ha a tevékenységet a felettes írásban átvette.
- 6.1.4. Az a munkavállaló, aki nincs szolgálatban, nem avatkozhat be a szolgálatban lévők munkájába, és helyettük - veszélyelhárítás kivételével - még felkérésre sem végezhet munkát.
- 6.1.5. Szolgálatban lévő munkavállaló saját munkáját másokkal - kivéve kiképzés, felügyelet alatti foglalkoztatás - nem végeztetheti.

- 6.1.6. Munkavégzés közben nem szabad a munkatársakat semmilyen módon zavarni, figyelmüket munkájukról elvonni.
A munkavállaló a munkahelyét - veszélyhelyzet kivételével - csak a munkaviszonyra vonatkozó szabály előírása szerint vagy a közvetlen felettese engedélyével hagyhatja el. Visszatéréskor
- 6.1.7. jelentkeznie kell az engedélyt adónál, aki a munkavállalót visszatérése után még a munka folytatása előtt köteles tájékoztatni a távollétében történt és a munkavégzéssel kapcsolatos változásokról.
A munkavégzés befejeztével a munkavállaló a tisztálkodást, öltözést követően - a munkáltató által szervezett foglalkozások és a munkáltató által szervezett egyéb esetek kivételével - köteles a munkahelyet a legrövidebb időn belül elhagyni.
- 6.1.8. Rendkívüli helyzetben konkrét előírások hiányában is köteles a munkavállaló elvégezni a munkáját a kialakult szakmai szokásoknak, fogásoknak megfelelően úgy, ahogy az megítélése szerint az adott körülmények között a legbiztonságosabb.
- 6.1.9. Forgalom alatt álló vágányok közelében, valamint a fokozottan veszélyes munkaterületeken a munkavállalók csak a munkavégzés idején tartózkodhatnak.
- 6.1.10. Azokon a munkahelyeken, ahol az ártalmas munkakörülmények hatása az étkezés, dohányzás miatt a munkavállaló egészségét fokozottan veszélyezteti, étkezni és dohányozni tilos. Ezeken a munkahelyeken biztosítani kell a munkahelyen kívüli étkezés, tisztálkodás feltételeit, és a dohányzás lehetőségét.
- 6.1.11.
- 6.2. Munkairányítás
- 6.2.1. Ha valamely munkát egyidejűleg két vagy több munkavállaló végez, akkor közülük egy megfelelő képességekkel rendelkezőt a csoport irányításával kell megbízni és ezt a csoport vagy munkatárs tudomására kell hozni.
- 6.2.2. A munkavégzés helyszíni irányítására csak olyan személy jelölhető ki, aki szakmailag alkalmas és az adott munkakörnyezetben ismeri a munkavégzéshez szükséges biztonsági előírásokat.
- 6.2.3. Azonos munkaterületen egyidőben munkát végző, de különböző egységekhez tartozó munkavállalók munkaterületeit tevékenység és irányítás szempontjából egyértelműen el kell határolni és azt az érintettek tudomására kell hozni.
- 6.2.4. Amennyiben a munkairányító a munkavégzés helyszínét ideiglenesen elhagyja, köteles egy alkalmas személyt a munka irányítására kijelölni és ezt a munkavállalók tudomására hozni.
- 6.2.5. Ahol a munka végzése különösen veszélyes körülmények között történik, vagy az anyag, gép, eszköz mérete, alakja vagy minősége váratlan veszélyhelyzetet teremthet, a munkát egy fővel végeztetni nem szabad. Ilyen esetekben a munka elvégzéséhez annyi munkavállalót kell foglalkoztatni, amennyit a biztonság megkövetel.
- 6.2.6. A munkairányító csak abban az esetben végezhet munkát, ha a felügyeletére bízott munkavállalókat és a veszélyt jelentő mozgásokat, eseményeket biztonságosan figyelemmel tudja kísérni és kellő időben tud intézkedni a veszélyeztetett tér elhagyására vagy a veszélyhelyzet megszüntetésére.
- 6.3. Jelzések, jelzőeszközök
- 6.3.1. A jelzésekre vonatkozó utasítás előírás szerinti értelmezése, végrehajtása, illetőleg a biztonsági intézkedések azonnali megtétele a közlekedésben részt vevő valamennyi munkavállaló részére kötelező.
- 6.3.2. A jelzéseket időben, egyértelműen, a munkáltató által meghatározott helyen és módon a szabályokban előírtak szerint kell adni.
- 6.3.3. Közlekedés, vagy tolatás közben adott jelzést a jelzésadás helyéig a jármű vezetőjének állandóan figyelnie kell.
- 6.3.4. Egyidőben adott, de eltérő értelmű jelzéseket aggályosnak kell minősíteni, és közülük a forgalom biztonsága szempontjából a fontosabbat kell figyelembe venni.
- 6.3.5. Ha az észlelt jelzések értelme tekintetében a legkisebb kétely is felmerül, a helyzet tisztázásáig a járművet meg kell állítani.
A tolatási jelzéseket mindig olyan helyen - úrszerelvényen kívül - állva vagy haladva kell adni, hogy azokat a vontatójármű vezetője kétséget kizáró módon láthassa. A vontatójármű vezetőjével a tolatás megkezdése előtt közölni kell, hogy a jelzéseket a pálya melyik oldalán kell adni. Ívben a jelzéseket általában az ív belső oldalán kell adni. Tolatási munkáknál rádió adó-vevő alkalmazását a munkáltatónak utasításban kell szabályozni.
- 6.3.6. Ha a haladó jármű mellett az úrszerelvény határán műtárgy vagy mobil berendezés van, úrszerelvényen túl kihajolni vagy kinyúlni - még jelzésadás vagy jelzés megfigyelése céljából is - tilos!
- 6.3.7.
- 6.4. Úrszerelvényen belüli közlekedés, tartózkodás, munkavégzés.
- 6.4.1. Közlekedés

- 6.4.1.1. Munkavégzés közben - kivéve, ha a tevékenység jellege ezt kifejezetten szükségessé teszi - tilos a vágányok sínszálai között gyalogolni, az úrszerelvényen belül tartózkodni, vagy előzetes körütekintés nélkül a vágány úrszerelvényébe lépni.
- 6.4.1.2. Gyalogos közlekedésre a kijelölt közlekedőutakat - annak hiányában az elsodrési határon kívüli területeket, a vasútiüzemi területeken való közlekedés szakmai utasításokban előírt szabályait figyelembe véve - kellő körütekintéssel kell igénybe venni.
- 6.4.1.3. Közlekedés közben tilos a sínszállra lépni, váltóknál a csúcshín és a töshín közé belépni.
- 6.4.1.4. Ha a kijelölt közlekedőt a vágányokon keresztül vezet, áthaladás előtt még az elsodrési határon kívül meg kell győződni arról, hogy az átjárást vonat vagy jármű mozgása nem veszélyezteti. A vágányt keresztező gyalogos közlekedésnél az álló járművek között csak akkor szabad áthaladni, ha a járművek (járműcsoport) végei láthatók, és a járművek megfutamodás ellen biztosítva vannak. Ha a járműcsoport végei egyáltalán nem láthatók, a járművek között álló testhelyzetben csak akkor szabad átmenni, ha - az előző feltételeken túlmenően - a járművek között legalább 10 métert távolság van.
- 6.4.1.5. A tolatási, vonatelőkészítési, jármű karbantartási munkák elvégzésére kötelezett munkavállalóknak is csak elkerülhetetlen esetben szabad a vágányon álló jármű alatt átbújni. Az erre vonatkozó részletes biztonsági előírásokat a munkáltató határozza meg.
- 6.4.1.6. Átkelésre elsősorban az erre a célra kiképzett átjáróhidakat, a járműveken kiképzett fékállásokat kell igénybe venni. Fel- és leszállás előtt a lépcső, hágcsó, kapaszkodó használhatóságáról szemrevételezéssel meg kell győződni.
- 6.4.1.7. Vágányok mellett kerékpárral, motorkerékpárral szolgálati célból csak a helyi szabályozásokban kijelölt utakon szabad közlekedni. A vágány keresztezése előtt meg kell győződni az áthaladás veszélytelenségéről.
- 6.4.2. Tartózkodás, munkavégzés
- 6.4.2.1. A vágányok mellett, fölött, illetve a vágányok között munkát végzőknek ügyelniük kell arra, hogy testi épségüket tolatás, illetve vonatmozgás, továbbá behavazott, jeges, vagy fel nem töltött terep és le nem fedett mélyedés ne veszélyeztesse. Munkájuk befejezése után úrszerelvényen kívül kell tartózkodni. Állomáson belül a munkavállalóknak lehetőleg úgy kell a vágányok közé állniuk, hogy egyidőben két mozgásban lévő vonat közé ne kerüljenek. Az a munkavállaló, akit két vágány között egyszerre két irányból érkező vonat közre fogna, és a vonatok elsodrési határára belülről kerülne, köteles azonnal a két vágánnyal párhuzamosan földre feküdni és a vonatok elhaladását így bevégni.
- 6.4.2.2. Vágányokon az arra jogosultaknak a nem kijelölt helyeken csak akkor szabad átjárniuk, ha az átjárást vonat vagy más jármű mozgása nem veszélyezteti.
- 6.4.2.3. Közvetlenül a vonat vagy a kocsisor mögül történő kilépés után a következő vágány úrszerelvényébe lépés előtt meg kell győződni az áthaladás veszélytelenségéről.
- 6.4.2.4. Guruló kocsik előtt csak biztonságos távolságban szabad áthaladni. A sínszállak között megállni tilos.
- 6.4.2.5. A saruzást végző dolgozó kivételével a saruzás közvetlen közelében senki sem tartózkodhat.
- 6.4.2.6. A vágánynak azon a szakaszán, ahol félreállóhely van kialakítva, járműközlekedés ideje alatt a munkavállalók csak a félreállóhelyen tartózkodhatnak.
- 6.4.2.7. A járművek elhaladásakor meg kell figyelni, hogy a járműveken nincs-e látható rendellenesség. Ilyen észlelése esetén az elhárításra azonnal intézkedni kell.
- 6.4.2.8. Magatartás járműveken, gépeken
- 6.5. Mozgást végző vontatójármű gépterébe bemenni - kivéve a géptérben végzett ellenőrzést - védőkorlással el nem látott futóhidjára kimenni, ott a jármű haladása közben tartózkodni tilos.
- 6.5.1. Tilos továbbá a védház, illetve a vezetőfülke és a géptér feljáró hágcsóján a jármű mozgása közben tartózkodni, arra fellépni, vagy arról lelépni. A védház, illetve a vezetőfülke ajtóit menet közben mindig csukva kell tartani. Menet és tolatás közben tilos a vontató járművek nem e célra kialakított lépcsőin, a járművek rakományán vagy tetején tartózkodni, a járművekből az úrszerelvényen kívülre, illetve biztonságot veszélyeztető módon kihajolni, a lépésnél nagyobb sebességgel haladó járműre felugrani vagy arról leugrani.
- 6.5.2. Alagútban való közlekedésnél tilos a járművekből kihajolni.
- 6.5.3. A jármű tetején csak akkor szabad munkát végezni, ha a leesés elleni védelem biztosított, és a jármű fölött nincs - veszélyes közelségben - feszültség alatt álló villamos vezeték vagy berendezés.
- 6.5.4. Üzemelő (feszültség alatt álló, járó motorú, gőzben álló) gépezeten, berendezésen vagy mellette végzett ellenőrzéseknél tilos a forgó, mozgó alkatrészekhez hozzáérni, a védőburkolatokat az

- ellenőrzéshez nem szükséges mértékben megbontani, magas hőmérsékletű szerkezeti elemeket megérinteni, forgó, mozgó szerkezeti elemek, feszültség alatt álló berendezések, vagy a gőz szempontjából veszélyes közelségben tartózkodni.
- 6.5.6. Tilos olyan berendezéseken javítási munkákat elvégezni, amelyek váratlan - javítás közbeni - meghibásodása, törése, a javítást végzőre vagy a környezetre közvetlen veszélyt jelent.
- 6.5.7. Vontatójárművek vezetőállásán, tehervonaton, szolgálati kocsikban az ott dolgozókon kívül csak engedéllyel rendelkező személyek utazhatnak.
- 6.5.8. A vontatójárművek vezetőállásain egyidőben tartózkodók létszámát a munkáltató szabályozza.
- 6.5.9. Menet közben a vezető mellett munkavégzést teljesítő vonatkísérő személyzet köteles figyelni a vonatot, a pályát, a jelzőket, a figyelmeztető jeleket, a szomszédos vágányokat, a jelzőeszközökkel adott jelzéseket, a váltók állását, a vágányutat.
- 6.5.10. Állomáson tartózkodó vonat mozdonyvezetője csak a forgalmi szolgálattelvő engedélyével távozhat el a vonattól.
- 6.5.11. A végállomáson és személyzetváltó állomáson a vonatkísérők a vonattól akkor távozhatnak el, ha a vonatot állomási vagy műszaki dolgozóknak, illetve a leváltó személyzetnek átadták. A vonatátadásnak személyesen kell megtörténnie.
- 6.5.12. Árukezelés, postakezelés közben vonatot elindítani tilos. Indítás előtt a kezelőszemélyzet figyelmét fel kell hívni a kezelés beszüntetésére. Meg kell győződni a tevékenység befejezéséről, valamint arról, hogy a dolgozók a veszélyzónát elhagyták-e.
- 6.5.13. Föld alatti vasutak vontatójárműveinek vezetésénél az egyfős vezetési rendszer csak akkor alkalmazható, ha a vezető és a menetirányító között az értekezési lehetőség biztosított és a jármű önműködő vonatmegállító berendezéssel van ellátva vagy automatikus vonatvezetési rendszer vezérli. Az erre vonatkozó szabályokat a munkáltató határozza meg.
- 6.5.14. A helyi közforgalmú és elővárosi vasúti közlekedésnél nyitott ajtóval utasokat szállítani tilos. A meghibásodott szerelvényt az utasforgalomból ki kell vonni.
- 6.6. Villamosított vonalakon végzett munkák biztonsága
- 6.6.1. A villamos vontatás vezetékrendszerén, berendezésein és azok közelében munkát végzőknek ismerniük kell a feszültség alatt álló berendezések baleseti veszélyeit és a veszélyek elhárításának módjait, az áramütéses balesetek bekövetkezése során alkalmazható elsősegélynyújtási módszereket.
- 6.6.2. Az üzemszerűen feszültség alatt álló villamos berendezéseket megközelíteni vagy közelükben munkát végezni csak olyan távolságban szabad, hogy a berendezések megérintése - feszültség alatti munkavégzés kivételével - veszélyes mértékű megközelítése az alkalmazott munkaeszközzel, tárgyjal stb. se következhesen be. Az erre vonatkozó biztonsági követelményeket a munkáltató határozza meg.
- 6.6.3. A vonatok személyzetét, tehervonaton utazó kísérőket katonai alakulatok vezetőit értesíteni kell arról, hogy a vonat villamos felsővezetékkel ellátott pályára fog haladni.
- 6.6.4. A villamos vontatási berendezések közelében munkát végzőknek a berendezések állapotát, a védőföldelések folytonosságát figyelemmel kell kísérni. Rendellenes helyzet észlelése, gyanúja esetén a villamos üzemi személyzetet értesíteni kell.
- 6.6.5. Villamosított vasútvonalakon közlekedő járművek szerkezeti elemeit - kivéve a karbantartás céljára kiszigetelt elemeket - rakományait, nyílászáró szerkezeteket, rakszereket a közlekedés megkezdése előtt olyan helyzetbe kell hozni, hogy azok a feszültség alatt lévő villamos berendezéseket veszélyes mértékben ne közelíthessék meg.
- 6.6.6. Üzemszerűen feszültség alatt álló villamos vezeték közelében rakodni csak előzetes engedély birtokában szabad. Az engedélyezés szabályait a munkáltató határozza meg.
- 6.6.7. A villamos vontatás energiaellátását biztosító berendezéseken kapcsolást, kezelést, földelést csak az erre feljogosított személy végezhet.
- 6.6.8. Villamos vontatásra kiépített vasúti pályák szolgálati helyein ki kell függeszteni a vonatkozó szabvány szerinti villamos elsősegélynyújtást tartalmazó ismertetőt.
- 6.6.9. Áramütés esetén a sérültet akkor is meg kell orvossal vizsgáltatni, ha az áramütésnek látszólag semmilyen következménye sincs.
- 6.6.10. Rendellenesen elhelyezkedő, földre lógó leszakadt villamos vezetéket megérinteni nem szabad. Az eseményről a villamos üzemi személyzetet értesíteni kell. A személyzet megérkezéséig a veszélyeztetett terület őrzéséről gondoskodni kell.
- 6.7. Téli időjárás magatartási szabályai
- 6.7.1. Síkos, jeges talajról mozgó járműre fellépni vagy arról lelépni tilos.
- 6.7.2. A közlekedőutak, tolatási területek, a munkahelyek csúszásmentességét biztosítani kell.
- 6.7.3. Havazás alkalmával személyszállításra, illetve fékezésre kijelölt kocsik lépcsőit a vonat kiinduló állomásain a beszállást megelőzően a hótól, jégtől lehetőleg meg kell tisztítani.

- 6.7.4. Forgalom alatt álló vágányokon az elsodrési határon belüli hóeltakarításban részt vevő munkavállalók védelme érdekében a munkairányítón kívül figyelőőröket kell kijelölni.
- 6.8. Rendkívüli események bekövetkezésekor teendő intézkedések
- Nyílt vonalon forgalmi vagy egyéb ok miatt megállt és tovább közlekedni nem képes szerelvényről kettő vagy több vágányú pálya azon az oldalán kell az utasokat kiszállítani, ahol nincs szomszédos vágány. Amennyiben erre nincs lehetőség a szerelvény két végén figyelni kell a szomszédos vágányon közlekedő vonatot, megállítására intézkedni kell, és az utasokat a veszélyeztetett területről a legrövidebb időn belül el kell távolítani.
- 6.8.1. A MILLFAV és a METRÓ alagutakban megállt szerelvényről - feszültségmentesítés után - az alagút fala mellett kell kivezetni az utasokat. A METRÓ szerelvényekben biztosítani kell a kocsik közötti átjárást, majd az elektromos energiaellátást biztosító harmadik sínrel ellentétes oldalon kell az utasokat az első állomásig kísérni.
- 6.8.2. A MILLFAV-nál csak a másik vágány felőli oldalon szabad ajtókat nyitni, s a vágány alagút falával ellentétes oldalon kell - a 6.8.1. pont idevonatkozó előírásai szerint - az utasok közlekedését megszervezni.
- 6.8.3. Baleset alkalmával, ha orvos nincs a szerelvényen, a sérült személyek elsősegélyben részesítését - a mentők megérkezéséig - a vonatszemélyzetnek kell a tőlük elvárható módon végeznie.
- 6.8.4. A rendkívüli események következtében létrejött veszélyhelyzetről az elhárítással megbízott szerveket értesíteni kell.
- 6.8.5. A rendkívüli események következményének elhárítására zárt munkahelyeken, utazó közönség részére megnyitott területeken a mentéshez szükséges eszközöket könnyen elérhető helyen állandóan készenlétben kell tartani. Zárt munkaterületeken menekülési útvonalat kell kijelölni.
- 6.8.6. Veszélyes anyagokat szállító járművek sérüléseinél, tárolóhelyeken bekövetkezett balesetek vagy egyéb rendkívüli eseményeknél a mentéshez és az elhárításhoz a veszélyforrásnak megfelelő egyéni védőfelszerelést kell a munkavállalók rendelkezésére bocsátani.
- 6.8.7. A rendkívüli eseményekkel kapcsolatos mentési, segélynyújtási és helyreállítási munkák végzése közben is be kell tartani a vonatkozó biztonsági szabályokat, az érvényes technológiai és egyéb utasításokat, és a szükséges védőfelszerelések használatát meg kell követelni.
- Amennyiben az előbbieket feltétele ideiglenesen nem vagy nem teljes mértékben biztosítható, munkát végezni csak úgy szabad ha a munka irányítója meggyőződött a tevékenység biztonságos végrehajthatóságáról.
- 6.8.8. Ha veszélyes anyag bármely ok (szivárgás, csomagolás megsérülése stb.) miatt a környezetbe kerül és az ott tartózkodókra vagy a környezetre veszélyt jelent, a veszélyes területet el kell keríteni és a veszély megszüntetése érdekében intézkedni kell.
- 6.8.9. Ha valaki az utasok közül engedély nélkül a METRÓ pályatestre kerül, az eseményt észlelő METRÓ alkalmazott munkavállalónak kötelessége a peron vészkapcsolóját működtetni.
- 6.8.10. Közúti vasúti szerelvény két megállóhely között történő szolgálatképtelensége esetén a jármű személyzete az utasok leszállását csak akkor teheti lehetővé, ha az utasok leszállásának veszélytelenségéről meggyőződött.
- 6.8.11. A rendkívüli események bekövetkezésekor teendő intézkedéseket a munkáltató határozza meg.
- 6.9. Munkakörnyezetre előírt ruházat, egyéni védőfelszerelés
- Az egyen-, forma- és munkaruha juttatásban részesülőknél, az egyéni védőfelszerelés viselésére kötelezetteknek a munkáltató által biztosított ruházatban kell végezniük munkájukat és a munkavégzés során a tevékenységhez, környezethez előírt védőfelszerelést rendeltetésszerűen kötelesek használni.
- 6.9.1. A munkáltató által meghatározott munkavállalóknak szolgálati megkülönböztető jelvényt vagy megjelölést kell a munkahelyen viselni.
- 6.9.2. Az olyan ruhát, meghibásodott védőfelszerelést, lábbelit, amely balesetveszélyes helyzetet idézhet elő, munkavégzés közben tilos használni.
- 6.9.3. A vasútüzemi munkakörökben a tevékenységek során jelentkező ártalmak és veszélyek megelőzéséhez szükséges védőfelszereléseket, tisztálkodószereket, bőrvédő készítményeket, illetve juttatásuk rendjét a hatályos jogszabályok előírásainak figyelembevételével a munkáltató köteles meghatározni.
- 6.9.4. **7. MUNKAVÉGZÉSRE VONATKOZÓ BIZTONSÁGI ELŐÍRÁSOK**
- 7.1. Kitérők, váltók kezelésének, karbantartásának biztonsága
- 7.1.1. A váltó állításával megbízott munkavállaló felelős a váltó használhatóságának eldöntéséért és szabályos állításáért.
- 7.1.2. A kitérők és váltók karbantartásának (gondozás, tisztítás, fenntartás stb.) részletes biztonsági előírásait a munkáltató határozza meg.
- 7.1.3. A váltókat lehetőleg tolatásmentes és vonatmentes időben kell karbantartani.

- 7.1.4. A váltót karbantartó személy - amennyiben nem azonos a váltó állításával megbízottal - köteles a váltók állításával megbízott személytől munkája megkezdésére engedélyt kérni és munkája befejezését bejelenteni. Az engedély megadását, illetve a váltókarbantartás befejezését írásban kell rögzíteni. A váltókarbantartást engedélyező köteles a karbantartást végző biztonsági felügyeletét ellátni.
- 7.1.5. Központi állítású váltók karbantartásakor a csúcssín és a tősin közé faéket kell helyezni, amelyet a munka befejeztével el kell távolítani.
- 7.1.6. A váltó karbantartás megszakításánál a vonatközlekedésről, tolatásról a dolgozót megfelelő időben értesíteni kell, aki köteles a váltót forgalombiztos állapotba hozni, a munkát azonnal abbahagyni és a veszélyes területet elhagyni. Űrszerelvényen belül ismételt munkát végezni csak újbóli engedély adása után szabad.
- 7.1.7. Váltó gondozásnál a csúcs- és tősin közé, valamint a működtető rudazat alá benyúlni csak segédeszközzel szabad.
- 7.2. Vasúti járművek közlekedésének biztonsága
- 7.2.1. A közlekedő egységekre annyi szolgálatban lévő személyt kell biztosítani, amennyi az alkalmazott fékezési módtól függően adott körülmények között az egységet időben, a kellő helyen meg tudja állítani, illetve szükség esetén az állva tartást biztosítani tudja.
- 7.2.2. Egyidejű mozgásokat (vonatközlekedés, tolatás, kijárás, bejárás stb.) csak indokolt esetben és a biztonsági előírások megtartása mellett szabad végezni. A biztonsági előírásokat a munkáltató határozza meg.
- 7.2.3. Vasúti járművek biztonságos közlekedésének technológiáját a munkáltató köteles részletesen szabályozni.
- 7.3. Tolatási munkák biztonsága
- 7.3.1. Tolatás engedélyezésére jogosított engedélye, továbbá a tolatást irányító személyes jelenléte vagy irányítása nélkül sohasem szabad tolatni.
- 7.3.2. A tolatást irányítónak olyan helyen kell tartózkodnia, ahonnan a tolatásban részt vevőkkel közvetlenül vagy jelzésadás útján értekezni tud, és a tolatási területet áttekintheti.
- 7.3.3. Minden tolatócsapathoz külön tolatásirányítót kell kijelölni. Egyidejű tolatásoknál a tolatócsapatok körzetét el kell határolni és ügyelni kell arra, hogy a különböző helyeken végzett tolatások egymást ne veszélyeztessék.
- 7.3.4. A tolatást irányító köteles a tolatószemélyzet valamennyi tagját a végzendő műveletekről részletesen tájékoztatni. Köteles gondoskodni arról, hogy a járművek megfékezéséhez elegendő dolgozó, a szükséges fékezőeszközök, rögzítő saruk rendelkezésre álljanak. A technológiai előírásokban meghatározottnál kisebb létszámmal végrehajtható tolatási műveletek részletes előírásait külön kell szabályozni.
- 7.3.5. A tolatást irányítónak a tolatás megkezdése előtt meg kell győződnie arról, hogy a tervezett mozgás irányában nincs-e vagy a mozgás következtében nem keletkezik-e akadály, személyek vagy tárgyak veszélyeztetése, a tolatási jelzők tolatást engedélyező és a váltók helyes állásáról.
- 7.3.6. A tolatásban részt vevők kötelesek a tolatást irányító rendelkezéseit végrehajtani és a munkáltatói utasításokban foglaltak szerint kell végezni munkájukat.
- 7.3.7. Ha a vontatójármű a járműveket olyan vágányrészre tolja, vagy húzza, amelyeket nem lehet jól áttekinteni, vagy ha a bejárando vágányok közelében személyek tartózkodnak, az első jármű előtt kellő távolságban jelzést adó dolgozó köteles haladni.
- Városi vasutaknál a jármű hangjelzése mellett a sebesség csökkentésével kell a biztonságot megvalósítani.
- 7.3.8. Emberi erővel legfeljebb öt kocsit - illetve 80 t-át - és legfeljebb 2,5 % lejtésű vágányszakaszokon szabad tolatni lépésben haladó ember sebességével. A járműveket a vágány mellett kell tolatni, nem szabad a járműveket húzni, s azok között tartózkodni. A tolatást az irányítón kívül annyi személynek kell végeznie, hogy a kocsikat a tervezett helyen biztonságosan meg tudják állítani.
- 7.3.9. A mozgatott járművek megállítását elsősorban a vonóerő időben történő megszüntetésével kell biztosítani. Ha ez bármely ok miatt nem biztosítható, a járművet kézfékkal vagy féksaruvál kell a kívánt helyen megállítani.
- 7.3.10. Közúti járművel legfeljebb 5 kocsit és legfeljebb 2,5 % lejtésű vágányszakaszon lépésben szabad mozgatni. A tolatást irányító köteles a közúti jármű vezetőjét a feladatokra előzetesen kioktatni. A vontatókötélnek vagy láncnak legalább 2,50 m hosszúnak kell lennie. A mozgás időtartama alatt a közúti jármű és a kocsi között nem tartózkodhat senki. Azonos vágányon mozdonyal végzett tolatási mozgásokkal egyidőben közúti járművel, mely vonóhoroggal nincs felszerelve, vasúti járművet mozgatni nem szabad.
- 7.3.11. Vasút-közút szintbeli keresztezésben történő tolatás ideje alatt a közút forgalmát műszaki eszközökkel közúti jelzőeszközökkel vagy jelzőri jelzéssel le kell állítani.

- Rakodógépek és berendezések mozgási körzetéhez tartozó vágányokon tolatni csak akkor szabad, ha a rakodógép kezelőjét a tolatásról, a további üzemeltetés tilalmáról tájékoztatták, az emelőgépet, segédeszközöket a mozgást veszélyeztető helyzetükből eltávolították és ott szükség szerint rögzítették.
- 7.3.12. Tolatási mozgás közben a kocsirendezési feladatokat végzők járműveken csak a vontatójármű vezetőállásban, vagy a járművön kialakított biztonságos tartózkodásra alkalmas, korláttal, kapaszkodóval ellátott helyen, valamint a vontatott jármű fékállásán, vagy kapaszkodóval ellátott saroklépcsőjén, vagy személykocsik feljáró lépcsőjén tartózkodhatnak.
- 7.3.13. A tolatási munka - helyi körülményektől függő - részletes biztonsági szabályait és technológiai előírásait a munkáltató határozza meg.
- 7.3.14. Saruzási munkák biztonsága
- 7.4. Féksaruvál történő fékezéskor a féksarut a fogantyújánál fogva akkor kell a guruló kocsi előtt a sínszálra helyezni, amikor a jármű a saruzás helyétől még legalább 10 m távolságra van. A 10 m-nél közelebb lévő jármű elé csak balesetveszély megelőzése céljából, de akkor is fokozott gonddal, a testi épség veszélyeztetése nélkül szabad a féksarut elhelyezni.
- 7.4.1. Arccal a gördülő kocsik felé fordulva kell a féksarut a sínszálra helyezni. A féksaru lerakása után a gurítómód felé lépve, a féksaru előtt vagy azzal egyvonalban kell a saruzást végzőnek a vágány mellett úrszerelvényen kívül elhelyezkedni.
- 7.4.2. Gurítódombos rendezési munkák biztonsága
- 7.5. Kocsisor felhúzása előtt a kocsik csavarkapcsait úgy kell meglazítani, hogy a szétakasztás könnyen, biztonságosan, a mozgó járművek közé történő bebújás nélkül kiakasztórúddal el lehessen végezni.
- 7.5.1. A gurítás biztonságos megszervezése a gurítást irányító feladata.
- 7.5.2. A gurítódombos rendezési munkák biztonságos végzéséhez a munkáltató részletes technológiát köteles kidolgozni.
- 7.5.3. Iparvágányokon végzett munkák biztonsága
- 7.6. Iparvágányokon végzett tolatási munkákra a 7.3.3-7.3.7 pontokban foglaltak érvényesek.
- 7.6.1. A rakodási helyeken vasútiüzemen kívüli személyeknek a vasúti jármű fékjét feloldani, kerekei alól a megfutamodást megakadályozó eszközöket eltávolítani és a járművet a tolatást vezető irányítása nélkül mozgatni tilos.
- 7.6.2. Az iparvágányon belüli biztonságos munkavégzésről az iparvágányt használnak kell gondoskodnia.
- 7.6.3. Ha az iparvágányt használó a vasútiüzemet sötétben vagy nem megfelelő látási viszonyok között is üzemelteti, akkor a szükséges térvilágításról gondoskodni kell.
- 7.6.4. Iparvágányon tolatást általában bejárással szabad végezni. Kivételes esetekben külön szabályozás alapján a tolatás történhet szalasztással is.
- 7.7. Mechanikus járműmozgató berendezésekkel végzett munkák biztonsága
- 7.7.1. A mechanikus járműmozgató berendezések technológiáját a munkáltató határozza meg.
- 7.7.2. A kötélvontatású mozgóberendezéssel végzett kocsimozgatás ideje alatt az érintett vágányokra gépi vontató berendezéssel beállni és ott mozgást végezni tilos.
- 7.7.3. A gépi kocsimozgató berendezés által kiszolgált vágányon, vagy az általa érintett vágányúton egyidejűleg más vontatójármű nem végezhet mozgást.
- 7.7.4. Kötélvontatású mozgó berendezés az arra kijelölt vágányokon alkalmazható. A vágányokon keresztirányban közlekedni csak az e célra kiépített átjárókon szabad. A mozgatott kocsi előtt álló kocsikat megfutamodás ellen, a mögötte elhelyezkedőket pedig az utolérés megakadályozása érdekében rögzíteni kell.
- 7.7.5. Távolbalátás korlátozottsága esetén a mozgatott kocsi előtt figyelmeztetést adó munkavállalónak kell haladni vagy műszaki megoldással kell a figyelmeztetést biztosítani.
- 7.7.6. A mozgó kötelet, terelőcsigát megfogni, a kötél és a vágány közötti területen tartózkodni tilos.
- 7.7.7. A horgot a horogszembe úgy kell beakasztani és biztosítani, hogy vontatás közben ne tudjon kiugrani.
- 7.7.8. Feszítővassal a jármű mozgását segíteni csak a vontatókötéllel ellentétes oldalon, az utolsó kocsi hátsó kerekénél szabad.
- 7.7.9. A vontató berendezésen javítást, karbantartást csak a berendezést hajtó szerkezet reteszelve szabad megkezdeni.
- 7.8. Járműkapcsolás biztonság
- 7.8.1. Csak álló helyzetben lévő, megfutamodás ellen biztosított vasúti járművek közé szabad össze-, illetve szétkapcsolás végett lépni.
- 7.8.2. Ha a kapcsolandó járművek ütközői összeértek, meg kell kapaszkodni a jármű mellgerendáján lévő fogantyúba, s az ütközők alatt lehajolva kell a járművek közé menni, s onnan kijönni. Össze-,

- illetve szétkapcsolás után mindig azon az oldalon kell kijönni a járművek közül, amelyiken a belépés történt.
- 7.8.3. Villamos vontatójármű, illetve villamos fűtőkocsi más járművekkel való összekapcsolásakor mindig a másik jármű csavarkapcsát kell a mozdony, illetve a fűtőkocsi vonóhorgára akasztani.
- 7.8.4. Ha a tolatószemélyzet egyik tagja járműkapcsolás végett a járművek közé bement, a tolatást irányító csak akkor adhat engedélyt a további mozgásra, ha meggyőződött arról, hogy a kapcsolást végző dolgozó már kijött a járművek közül.
- 7.8.5. Ha a tolatást az irányító egyedül végzi, csak bejárással szabad tolatni. A vontatójármű vezető csak akkor végezhet további mozgást, ha a tolatást vezető a járművek közül kilépett és jelzést adott.
- 7.8.6. A vontatójármű vezetője köteles a mozgást beszüntetni, ha mozgó járművek közé bárkinek a belépését észleli. Az újraindításra a 7.9.7. pont előírásait kell alkalmazni.
- 7.8.7. Szétkapcsolás előtt a csavarkapcsot - ha szükséges - meg kell lazítani, s ha a helyi viszonyok megengedik, lehetőleg kiakasztórúddal kell a szétkapcsolást végezni.
- 7.8.8. Csavarkapocssal történő kapcsolat alkalmával a csavarkapcsot a kengyel végétől olyan távolságban kell megfogni, hogy a kapcsolást végző kezei ne kerüljenek a kengyel és a vonóhorog közé.
- 7.8.9. Személyszállító kocsik összekapcsolása előtt meg kell győződni arról, hogy a védőfal és az átjáróhid felhajtott állapotban rögzítve van-e.
- 7.8.10. Járművek merev kapcsolórúddal történő összekapcsolását műszaki alkalmazottnak kell végezni. Az ilyen járműveket nem szabad szalasztani.
- 7.8.11. A közúti vasút és TVG egységek kapcsolása esetén a 7.8.1. pontban foglaltakat nem kell tartani, mivel a kapcsolat végrehajtásához szükséges a vontatójármű kis sebességű 0,50 m-nél rövidebb távú mozgása, ezért a művelet végrehajtásáig a járművek között szabad tartózkodni.
- 7.8.12. Önműködő kapcsolókészülékkel felszerelt járművek összekapcsolásához a rájárás sebességét a munkáltató határozza meg.
- 7.9. Üzemvitellel kapcsolatos gépészeti munkák biztonsága
- 7.9.1. A jármű vezetőjének a kezelésére bízott járműtípust, a járműre szerelt és a közlekedés szempontjából lényeges műszaki berendezéseket ismernie kell.
- 7.9.2. A jármű forgalomba helyezése előtt meg kell győződni a jármű biztonságos állapotáról. A vizsgálati kötelezettség körét, biztonságos végrehajtásának módját a munkáltató határozza meg.
- 7.9.3. Ha a vontatójármű önműködő megállító berendezése meghibásodik, a járművet vonatként csak figyelési kötelezettséggel megbízott, a jármű megállítására kioktatott második személy jelenlétében szabad közlekedtetni.
- 7.9.4. Ha a vontatójármű vizsgálata a jármű alatt lévő szerkezeti elemekre is kiterjed, a vizsgálatot vizsgálócsatornával ellátott vágányon kell végezni.
- 7.9.5. Ha a vontatójármű energiaellátása a vontatási szünetekben sem szünetel, a jármű vezetője a járművet csak a kijelölt helyen, lezárt állapotban, rögzítő fékkel befékezve hagyhatja el. Nem szükséges a lezárás, ha a járművön második személy is tartózkodik, de az indítás lehetőségét alkalmas módon meg kell akadályozni.
- 7.9.6. Vontatójárművet vontatással történő szállítás esetén, ha a jármű erőátviteli berendezése a futómű mozgásától nem függetleníthető vagy a jármű energiaátalakító berendezése üzemel, vontatási műszaki dolgozónak kell kísérnie.
- 7.9.7. Tolatás közben a jármű vezetője a járművet csak akkor indíthatja el ha arra közvetlenül, vagy közvetve (jelzéssel, rádión stb.) egyértelmű felhatalmazást kapott, és a mozgás megkezdése megítélése szerint a biztonságot nem veszélyezteti.
- 7.9.8. Állomásokon a jármű vezetője a járművel csak addig haladhat, ameddig erre a mozgást irányító személyzettől felhatalmazást kapott. Felhatalmazás nélkül a vasúti pályán még akkor sem szabad mozgást végezni, ha annak látszólag semmilyen forgalmi akadályja nincs.
- 7.9.9. Közlekedés vagy tolatás közben történt váltófelvágásnál tilos a vasúti járművet a felvágott váltón visszatolni.
- 7.9.10. Ha a vasúti jármű a nyílt pályán meghibásodás vagy egyéb rendkívüli ok miatt megállt, és a jármű vezetője - tartózkodási helyének közlése mellett - segítséget kért, a közlekedést annak megérkezése előtt még akkor sem szabad folytatni, ha a továbbhaladást gátló okot sikerült megszüntetni. A segélymozdony megérkezése előtt a menet csak akkor folytatható, ha a mozdony a tartózkodás helye felé még nem indult el, erről a jármű vezetője kétséget kizáróan tájékoztatást kapott, és a továbbhaladást engedélyezték.
- 7.9.11. A helyi közforgalmú vasutaknál a 7.9.10 ponttól eltérően a segélymozdony megérkezése előtti közlekedés feltételeit az üzemben tartó határozza meg.
- 7.9.12. A munkagépek vezetőinek a jármű vezetésével összefüggő biztonsági előírások mellett, be kell tartani a szerkezeti kialakításból adódó biztonsági előírásokat is.

- Villamos üzemű járműveken az üzemszerűen feszültség alatt álló berendezések védőburkolatait feszültség alatt megbontani, a védővezeték folytonosságát megszüntetni a védelmi berendezések hatásosságát személyi biztonságot veszélyeztető mértékben befolyásolni vagy megszüntetni tilos.
- 7.9.13. A villamos készülékeket tartalmazó térben ellenőrzést, javítást, vizsgálatot végezni csak a berendezés kezelési utasítása szerinti biztonsági intézkedések megtétele után szabad.
- 7.9.14. Személyzetváltásnál a leváltó személyzetet írásban kell tájékoztatni a személy- és forgalombiztonságot veszélyeztető vagy befolyásoló műszaki állapotról akkor is, ha a váltás személyesen történik.
- 7.9.15. A vasúti járműveken a fékberendezést és a villamos csatlakozásokat csak a járművek mechanikus összekapcsolása után szabad csatlakoztatni. Utasforgalomra igénybe vett járműveknél az átjáró hidakat le kell engedni, és a védőkorklátokat rögzíteni kell.
- 7.9.16. Járművek szétkapcsolása után a csatlakozásokat a homlokoldalon kialakított helyeken kell rögzíteni.
- 7.9.17. Vasúti járművek között fűtési és villamos csatlakozást csak műszaki alkalmazott végezhet a munkáltató által szabályozottak szerint.
- 7.10. Árufuvarozást megelőző tevékenységek biztonsága
- 7.10.1. Az árut felvevő személy köteles megvizsgálni, hogy az áru csomagolása megfelel-e az előírásoknak, szállítás, rakodás közben nem okozhat sérülést, környezetszennyezést, az áru nincs-e a fuvarozásból kizárva, nem esik-e korlátozás alá.
- 7.10.2. A veszélyes anyagokra utaló bejegyzést a fuvarokmányra feltűnő módon rá kell vezetni.
- 7.10.3. Veszélyes árukat tartalmazó küldeményeket és a szállító járműveket a nemzetközi előírások figyelembevételével a fuvarozó által meghatározott módon kell megjelölni.
- 7.10.4. A vasúti kocsik megrakásra történő kiállítása előtt, illetve kirakása után meg kell győződni a kocsi állapotáról. Személyi biztonságot veszélyeztető hiányosság esetén a kocsiba rakodást nem szabad végeztetni.
- 7.11. Vasúti kocsik ki- és berakásának biztonsága
- 7.11.1. Mozgó kocsira rakodni nem szabad. A rakodásnál gondoskodni kell arról, hogy a fuvarozás alatt a rakomány megcsúszása, szétomlása, elszóródása úrszelvénybe nyúlása rakodási hiányosságból ne következhesen be.
- 7.11.2. Villamos felsővezetékkel ellátott vágányon csak a fuvarozó által kiadott írásbeli engedélyben foglaltak betartásával szabad rakodni.
- 7.11.3. A rakodást végzők a rakodás közben a vasúti kocsi helyét csak a vasút illetékes alkalmazottjának engedélyével változtathatják meg.
- 7.11.4. A vasúti kocsik rakodására vonatkozó biztonsági előírásokat - a nemzetközi előírások, valamint a rakományra vonatkozó egyéb szabályzatok figyelembevételével - a fuvarozó (munkáltató) határozza meg.
- 7.11.5. Kézi rakodásnál ügyelni kell arra, hogy a rakomány vagy rögzítő elemei sérülést ne okozzanak.
- 7.11.6. A teherkocsi ajtók kinyitásánál úgy kell elhelyezkedni, hogy esetleg kieső tárgyak a munkavállalók testi épségét ne veszélyeztessék. A rakodással ellentétes oldalon lévő ajtót csak akkor szabad kinyitni, ha ott rakodó van kialakítva és a kocsi, valamint a rakodó terület között áthidalót helyeztek el.
- 7.11.7. Rögzítést csak akkor szabad eltávolítani, ha az áru leesés ellen biztosított. Ügyelni kell arra, hogy a megoldott kötözőeszköz ne okozzon sérülést.
- 7.11.8. Fedett kocsik ajtóinak behúzását az ajtókra felszerelt kapaszkodóvas megfogásával kell végezni. Az ajtó behúzásánál tilos a keretvasat fogni, a kézfejet az ajtónyílásban tartani.
- 7.11.9. Kocsik rakodásánál - amennyiben szerkezeti megoldással a kitámasztás nem biztosított - a csapóajtókat le kell venni. Ömlesztett áruval rakott kocsik ajtajának kinyitásánál oldalt kell elhelyezkedni.
- 7.11.10. Raktár, rakodó, illetve járművek között történő kocsirakodásnál minden esetben áthidalót kell használni. Az áthidalót úgy kell elhelyezni, hogy lapja mindkét végén egyenletesen fekdjön fel és ne mozdulhasson el.
- 7.11.11. Az áthidalót csúszásgátló felülettel a várható terhelésnek megfelelően kell elkészíteni.
- 7.11.12. Nagyobb, vagy nehéz áru mozgatása közben az áru és a kocsi ajtaja között, vagy az áru és a közelálló kocsiszekrény között tartózkodni nem szabad.
- 7.11.13. Azoknál a kocsiknál, amelyek üritése önműködően a kocsiszekrény billentésével jár, az oldal, illetve ajtó-rögzítőket zárt és biztosított állapotban kell tartani. A kocsik üritésénél senki nem tartózkodhat az üritési oldalon.
- 7.11.14. Terjedelmes vagy nehéz áruval rakott targonca kocsiban történő mozgása közben a kocsiban a targoncavezetőn kívül más személy nem tartózkodhat, ha a biztonságos félreállítás lehetősége nincs biztosítva.

- 7.11.15. Tolatási mozgás befejezése után a rakodógép kezelője az anyagmozgatást csak akkor kezdheti el, illetve akkor folytathatja, ha a tolatás vezetőjétől a munka további végzésére engedélyt kapott.
- 7.11.16. Minden esetben, amikor a rakodás közben a feszültség alatt álló villamos felsővezeték veszélyes mértékű megközelítésének lehetősége áll fenn, a felsővezeték feszültségmentesíteni kell. Nyitott kocsik megrakásakor nem szabad ponyvát, kötelet stb. a kocsi rakomány felett átdobni, továbbá olyan eszközöket alkalmazni, amelyekkel a feszültség alatt álló villamos felsővezeték veszélyes mértékben megközelíthető.
- 7.11.17. Árukezelés biztonsága
- 7.12. Árukezelés alkalmával mindenkor figyelemmel kell lenni a szomszédos vágányon történő esetleges járműmozgásokra.
- 7.12.1. Továbbításra váró vagy kezelés alkalmával kirakásra került vagy berakásra váró árukat a vágányok mellett úrszerelvényen kívül kell elhelyezni.
- 7.12.2. Közúti járművek, gépi meghajtású targoncák, munkagépek, kézikocsik és egyéb szállítóeszközök forgalmi vágányok közötti tartózkodása és átjárása engedéllyel történhet. Az engedélyezés módját a munkáltató határozza meg.
- 7.12.3. Gyalogosok által is használt utasforgalmi területeken a járművek a gyalogosok személyi biztonságát nem veszélyeztetve, legfeljebb 10 km/h sebességgel közlekedhetnek.
- 7.12.4. Konténerek szállításának, mozgatásának biztonsága
- 7.13. Gördülő elemekkel ellátott konténereket húzva kell mozgatni. A vasúti kocsiban vagy a tároló területen a konténereket elmozdulás ellen biztosítani kell. Lejtőn lefelé mozgatásnál a konténer mögött vagy mellett kell haladni, és a mozgatáshoz annyi főt kell megbízni, hogy a konténer bármikor megállítható legyen.
- 7.13.1. A konténereket szállítás közben a járműveken az e célból kialakított szerkezeti elemekkel rögzíteni kell.
- 7.13.2. A kis konténer vonórúdját a mozgatás befejezése után fel kell hajtani és rögzíteni. A rögzítés oldásakor úgy kell elhelyezkedni, hogy a felcsapódó kar ne okozzon sérülést.
- 7.13.3. Átrakás, rakományigazítás biztonsága
- 7.14. Az átrakási, rakományigazítási munka vezetője köteles a munkavégzés megkezdése előtt a munkavállalókat a végzendő munkáról, veszélyeiről részletesen tájékoztatni.
- 7.14.1. Amennyiben az átrakást, rakományigazítást végzők, illetve a rakodás környezetében tartózkodók biztonsága szükségessé teszi, a veszélyes területre való belépést meg kell tiltani.
- 7.14.2. Kézi átrakásnál a járművek között megfelelő teherbírású, méretű, csúszásmentes felületű, biztonságosan rögzíthető áthidalást kell biztosítani.
- 7.14.3. Veszélyes anyagok szállításának biztonsága
- 7.15. Veszélyes anyagot, tárgyat szállító vasúti járművet, küldemény darabot a vonatkozó előírás figyelembevételével kell fuvarozni és megkülönböztető jelzéssel kell ellátni.
- 7.15.1. A veszélyes anyagok fuvarozása során bekövetkező veszélyeztetés megszüntetéséhez szükséges intézkedéseket a munkáltató határozza meg.
- 7.15.2. Ha a veszélyes anyagot tartalmazó járművekből, szállítótartályokból vagy egyéb csomagolású eszközökből szivárgás, szóródás tapasztalható, a vonatkozó előírásokban meghatározott szerveket értesíteni kell, a veszélyes területet le kell zárni, őrzéséről a veszély elhárításáig gondoskodni kell.
- 7.15.3. Ha a veszélyes anyag azonosítását követően a veszélyes helyzet az adott helyen rendelkezésre álló eszközökkel nem szüntethető meg, azonnal intézkedni kell az elhárításra jogosult szervek értesítésére.
- 7.15.4. Ha a 7.15.3 pontban meghatározott veszélyes helyzetet észlelő személy a veszélyeztetés mértékét nem tudja megítélni vagy nem állnak rendelkezésére a saját védelmét biztosító eszközök, az érintett területet nem közelítheti meg.
- 7.15.5. A veszélyes anyagok szállításának, kezelésének, rakodásának, tárolásának és felhasználásának biztonságos végrehajtására - a vonatkozó előírások figyelembevételével - a munkáltató köteles részletes szabályozást készíteni.
8. EGYÉB RENDELKEZÉSEK
- 8.1. Ha az üzemelő létesítményeken, berendezéseken a szabályzat hatálybalépése után átfogó felújítást, korszerűsítést, főjavítást végeznek, a szabályzat létesítésre vonatkozó rendelkezéseit kell alkalmazni.
- 8.2. A szabályzat 3.1.2 pontjában meghatározott munkáltatói szabályozást a rendelet hatálybalépésétől számított éven belül el kell készíteni.

FÜGGELÉK

A SZÖVEGBEN HIVATKOZOTT JOGSZABÁLYOK

- 3/1979. (V. 29.) EüM rendelet az egyéni védőfelszerelésekről
4/1980. (XI. 25.) BM rendelet az Országos Tűzvédelmi Szabályzat kiadásáról
4/1981. (III. 31.) EüM rendelet a munkaköri alkalmasság orvosi vizsgálatáról és véleményezéséről
6/1982. (VI. 12.) EüM rendelet a nők és a fiatalok egészségéről és testi épségének védelméről
2/1983. (II. 14.) EüM rendelet a dolgozók bőrvédő készítményekkel való ellátásáról
14/1985. (XI. 30.) KM rendelet a vasutas dolgozók munkaköri alkalmasságának orvosi vizsgálatáról és véleményezéséről
2/1986. (II. 27.) ÉVM rendelet az Országos Építésügyi Szabályzat közzétételéről
4/1987. (V. 13.) KM rendelet a Nemzetközi Vasúti Árufuvarozási Egyezményre vonatkozó Egységes szabályok (CIM) Mellékleteinek kihirdetéséről
12/1990. (IV. 30.) KÖHÉM rendelet a Nemzetközi Vasúti Árufuvarozási Egyezményre vonatkozó Egységes Szabályok (CIM) I. Melléklete módosításainak kihirdetéséről, valamint a Veszélyes Áruk Nemzetközi Vasúti Fuvarozására vonatkozó Szabályzat (RID) belföldi alkalmazásáról
1992. évi XXII. törvény a Munka Törvénykönyvéről

A SZÖVEGBEN HIVATKOZOTT SZABVÁNYOK

Üzemi szabályzat erősáramú villamos berendezések számára	MSZ 1585
Elsősegély felszerelés	MSZ 13553
Biztonsági szín- és alakjelek	MSZ 17066
Munkahelyek levegőtisztasági követelményei, vegyi anyagok	MSZ 21461-1
Munkahelyek levegőtisztasági követelményei, porok	MSZ 21461-2
Vasúti érintésvédelmi szabályzat	MSZ-07-2506

2. számú melléklet a 17/1993. (VII. 1.) KHVM rendelethez

VASÚTÉPÍTÉSI ÉS FENNTARTÁSI MUNKAVÉGZÉS BIZTONSÁGI SZABÁLYZATA

1. BEVEZETŐ RENDELKEZÉSEK
 - 1.1 A Vasútépítési és Fenntartási Munkavégzés Biztonsági Szabályzata (továbbiakban: szabályzat) hatálya a biztonsági követelmények meghatározása szempontjából kiterjed minden vasútépítési és fenntartási tevékenységre, függetlenül attól, hogy az milyen szervezeti vagy tulajdoni formában történik.
 - 1.1.1 Vasútépítési-fenntartási tevékenységnek kell tekinteni valamennyi közforgalmú és saját használatú kötőpályás közlekedés al- és felépítményével, az üzemeltetéshez szükséges energiaellátási, villamos, távközlési és biztosítóberendezési hálózatának, létesítményeinek építési és fenntartási feladatait, tevékenységének szervezését, a kapcsolatos műszaki intézkedéseket, előírásokat.
 - 1.1.2 A szabályzat hatálya nem terjed ki:
 - fogaskerekű vasútra,
 - siklóra,
 - kötélvasutakra,
 - bányavasutakra,
 - munkadarabok, illetve anyagok kötőpályás szállítóberendezésére (üzemen belüli anyagmozgatás).
 - 1.1.3 A szabályzat előírásait az egyes fejezetekben meghatározott eltérésekkel kell értelemszerűen alkalmazni:
 - helyi közforgalmú vasutakra (közúti, föld alatti),
 - az elővárosi vasutakra.
 - 1.1.4 A szabályzat nem tartalmazza azokat az előírásokat, amelyet a törvények, jogszabályok, illetőleg a nemzetgazdaság egyes területeire kiadott biztonsági szabályzatok írnak elő, de az azokban foglaltak vonatkozó részeit a vasútépítési-fenntartási tevékenységek során is be kell tartani.
 - 1.2 A különböző gazdálkodó szervezetek, egymáshoz kapcsolódó vasútüzemi tevékenységi területeit munkavégzés és munkairányítás szempontjából egymástól el kell határolni. A közös munkaterületeken - egyéb megállapodás hiányában - az Országos Vasúti Szabályzat előírásainak

figyelembevételével az országos közforgalmú vasutakra vonatkozó előírásokat kell értelemszerűen alkalmazni.

- 1.3. A szabályzat szempontjából veszélyes gépnek, berendezésnek, tevékenységnek minősül:
 - a hatósági engedélyezés alá vont, valamint a vonatkozó jogszabály szerint munkavédelmi minősítésre kötelezett gép, berendezés,
 - vasúti járműveken, munkagépeken,
 - a forgalom alatt álló vágányok elsodrasi határán belüli, illetve közelében történő munkavégzés, közlekedés,
 - a villamos vontatási berendezéseken és azok közelében történő munkavégzés, továbbá
 - a leesési veszéllyel járó, valamint
 - a közút forgalma által veszélyeztetett vasútépítési és -fenntartási munkavégzés.
- 1.3.1. Az 1.3. pontban foglaltakon kívül veszélyes tevékenységnek minősül az egyéb tevékenységekre kiadott biztonsági szabályzatokban veszélyesnek minősített tevékenységek pályaeépítési és -fenntartási munkáknál történő alkalmazása is.
- 1.3.2. Az 1.3. pontban foglaltak figyelembevételével a munkáltatónak kell konkrétan meghatározni azokat a munkaköröket, amelyekben a munkavállalók veszélyes tevékenységet végeznek.
2. A SZABÁLYZATBAN HASZNÁLT FOGALMAK
 - 2.1. Alépítmény
Pályatestnek az ágyazat alatti teherviselő szerkezete.
 - 2.2. Általános fékút távolság
Az a távolság, amelyen belül a pályára engedélyezett sebességgel közlekedő vonat gyorsfékezéssel a legkedvezőtlenebb körülmények között is megállítható.
 - 2.3. Egyfős munkavégzés
Munkáltatói szabályozás szerint egy fővel ellátandó munka (pl. vonalbejárás stb.).
 - 2.4. Elsodrasi határ
Az a vágánytengellyel párhuzamos sávot meghatározó távolság, ahol a jármű sebességéből származó elsodró hatás már nem érvényesül. A vágány tengelyétől mért távolsága a pályára engedélyezett sebességtől függ.
 - 2.5. Életvédelmi árok
METRÓ-nál az állomások hosszában, a két sínszál között az emberi méreteknél megfelelően életvédelmi célra kialakított mélyedés.
 - 2.6. Felépítmény
A vasúti pályának az alépítmény feletti része. Magában foglalja az ágyazatot, az aljakat, a síneket és sínleerősítés elemeit.
 - 2.7. Felügyelet alatti szolgálat
A szakmai kiképzésnek az a része, amikor a munkavállaló az önálló munkavégzéshez szükséges elméleti ismeretek sikeres elsajátítása után a gyakorlati végrehajtás készség szintű elsajátítása érdekében az építési és fenntartási tevékenység végrehajtását szakképzett munkavállaló felügyelete alatt végzi.
 - 2.8. Félreállóhely
A pálya azon részein, amelyeken nem szükséges üzemi közlekedési tér, a pályafelügyeletet, a pályafenntartást és a pálya menti berendezések üzemeltetését és fenntartását végző munkavállaló részére szakaszosan kialakított biztonsági terület.
 - 2.9. Figyelőőr
A vasúti jármű közlekedését észlelő, és az elsodrasi határon belül foglalkoztatott munkavállaló felé jelzést adó személy, aki e tevékenységen kívül egyidejűleg más tevékenységgel nem bízható meg.
 - 2.10. Fokozottan veszélyes munkaterület
Az a munkavégzésre igénybe vett technológiai tér, ahol a környezetben jelenlévő berendezés vagy technológia miatt a helyismeret hiánya, a szakszerűtlen kezelés, beavatkozás, vagy hibaelhárítás súlyosan és azonnal veszélyeztetheti a jelenlévők (beavatkozók) vagy mások testi épségét. Az ilyen területen csak az adott terület veszélyeit és a lehetséges következményeket jól ismerő, kioktatott és vizsgát tett, vagy a veszélyes területen végzendő tevékenységre vonatkozóan szakképzett munkavállaló végezhet munkát.
 - 2.11. Forgalom alatt lévő vágány
A szabályzat szempontjából rendszeres vasúti közlekedésre kijelölt, és használt, vágányzár alá nem vont vágány.
 - 2.12. Hegyi pálya (városi vasút)
Az a pályaszakasz, ahol az emelkedő legalább 1000 méter hosszban eléri a 40 méteres szintkülönbséget (40 ezrelék).
 - 2.13. Iparvágány

- Állomáson, vagy nyílt pályán kiágazó, egyes szállítófelek vasúti forgalmának lebonyolítására épített, vagy a meglévő állomási vágányból rendelkezésre bocsátott vágány, vagy vágányzat.
- 2.14. Kétfős munkavégzés
A munkáltató szabályozása szerint két fővel ellátandó munka, melynek során az egyik munkavállalót a munka irányítására - közúton, úrszelvényen belül, vagy annak közelében figyelési kötelezettségre is - ki kell jelölni.
- 2.15. Kitérő
Olyan szerkezet, amely lehetővé teszi, hogy a járművek folyamatos mozgással egyik vágányról a másikra áthaladhassanak.
- 2.16. Külső munkavállaló
A vasút területén a vasút megrendelésére munkát végző munkavállaló, aki nem vasúti vállalkozóval vagy alvállalkozóval munkavégzésre irányuló jogviszonyban áll.
- 2.17. Mozdony
Járművek mozgatására rendszeresített, kötöttpályás, gépi vonóerejű jármű.
- 2.18. Munkacsapat
Azonoz szakmunkatársak létszámába tartozó, három, vagy több főből álló, egy irányítás alatt lévő, ugyanazon munkaterületen foglalkoztatott munkavállalók csoportja.
- 2.19. Munkavonat
Vasútüzemi célokat szolgáló vonat, melyet a pálya - annak tartozékai, biztonsági berendezései - építése, fenntartása vagy bármely okból szükséges javítása miatt kell forgalomba helyezni.
- 2.20. Szabadon tartandó tér
Vágány menti építmények elhelyezésénél figyelembe veendő szelvény.
- 2.21. Tolatás
Vonatok és kiskocsik közlekedésének kivételével a vasúti járművek emberi vagy gépi erővel a vágányon történő szándékos helyváltoztatása.
- 2.22. Tolatószemélyzet
A tolatásban résztvevő munkavállalók (pl.: tolatást vezető, mozdonyoszemélyzet, kocsirendező stb.) gyűjtőelnevezése.
- 2.23. Úrszelvény
A vágány mentén a vasúti járművek és a rajtuk lévő rakományok akadálytalan áthaladásához általában szükséges tér vágánytengelyre merőleges, ívben fekvő vágányoknál sugárirányú keresztmetszete.
- 2.24. Üzemi közlekedési tér
Tolatásnál, rakodásnál, kezelésnél a munkát végző, vagy engedéllyel közlekedő személyek részére szükséges, elsodrasi határon kívüli tér.
- 2.25. Vasúti jármű
Vasúti pályán történő közlekedésre alkalmas, személyszállításra vagy áru fuvarozásra, vontatásra, vagy a vasúti berendezések építésére, javítására, vagy a vasútüzemhez szükséges tevékenységek végzésére rendszeresített eszközök.
- 2.26. Vasúti munkagép
Kizárólag vasútépítési és fenntartási munkára alkalmazott, a vasúti pályán önerővel történő helyváltoztatásra alkalmas vasúti jármű.
- 2.27. Vasúti pályára megengedett sebesség
A pálya kiépítettsége és állapota alapján meghatározott legnagyobb sebesség, amivel az adott pályán, pályaszakaszon ténylegesen közlekedni lehet.
- 2.28. Vágánykörzet
A mozgó jármű által igénybe vett, valamint az érzékelhető elsodró hatásnak kitett tér a jármű alatt, felett, mellett, valamint a jármű üzemeltetéséhez létesített, feszültség alatt álló pályamenti alsó és felsővezeték a vezeték tartó vagy rögzítő elemekkel együtt.
- 2.29. Vágány közelében végzett munka
A vágánykörzetben lévő vasút és vasútüzemi berendezések építésével és karbantartásával vagy azok előkészítésével (pl. vonalbejárás, mérés, kitérés stb.) kapcsolatos tevékenység.
- 2.30. Vágányzár
Vágány, vagy vágányrész előre, vagy előre nem látott okból történő időleges kizárása a forgalomból.
- 2.31. Veszélyes közelség
A feszültség alatt álló villamos berendezés körüli tér, amelyen belül a feszültség alatt álló berendezés - külön szabályozás hiányában - közvetlenül vagy közvetve (munkaeszközzel, felszereléssel, más berendezéssel stb.) nem közelíthető meg.
- 2.32. Villamos vontatásra kiépített vonal

- Helyhez kötött, vontatási célú villamos energia-ellátó vezetékrendszerrel felszerelt vasúti pálya vagy pályarész a nyílt vonallal, állomásokkal, az ott lévő szolgálati helyekkel együtt.
- 2.33. Vonat
A pályán történő közlekedés céljából forgalomba helyezett, zárjelzővel felszerelt olyan szerelvény, melynél működő mozdony és vonatszemélyzet van.
3. **ÁLTALÁNOS ELŐÍRÁSOK**
- 3.1. A vasútépítési és fenntartási tevékenységet úgy kell megszervezni, hogy a munkavégzés közben keletkező ártalmak és veszélyek a munkavállaló egészségét és a környezetet ne károsíthassák, és a biztonságot ne veszélyeztessék.
- 3.1.1. A munkáltató - a balesetek megelőzése érdekében - csak olyan intézkedéseket vagy rendelkezéseket hozhat, amelyek összhangban vannak a szabályzat, valamint a végzett tevékenységre vonatkozó egyéb rendeletek, utasítások, szabványok személybiztonsági és munkaegészségügyi előírásaival.
- 3.1.2. A munkáltatónak - a 3.1.-3.1.1. pontokban foglaltak figyelembevételével - írásban kell szabályozni a vasútépítési és fenntartási tevékenység helyi körülményeknek, adottságoknak megfelelő végrehajtási módját.
- 3.2. Azokat a munkaterületeket ahol a veszélyek és ártalmak fokozottan jelentkeznek a külső személyek (járókelők, látogatók, szolgáltatást igénybe vevők stb.) és az oda be nem osztott munkavállalók elől el kell zárni, vagy a belépési tilalmat látható módon meg kell jelölni, vagy a veszélyhelyzetre figyelmeztető szóbeli tájékoztatást kell adni.
- 3.2.1. Vasúti munkaterületre csak az léphet be, aki ott munkaszerződésből vagy egyéb munkavégzésre irányuló jogviszonyból eredő feladatot teljesít. Külső személyek és munkáltatók - hivatali kötelességüket gyakorló hatósági jogkörrel felruházott, illetve ellenőrzést végzők kivételével - a munkaterületeken nem tartózkodhatnak.
- 3.2.2. A munkahelyen, munkaterületen magán- vagy külső személy tulajdonát képező járműveket tárolni csak a munkáltató által kijelölt tárolóhelyeken szabad.
- 3.2.3. Az elzárt területeken külső személyek, munkáltatók járművei csak engedéllyel közlekedhetnek.
- 3.2.4. Szolgálati vagy magántulajdonban lévő jármű munkavégzés közbeni használata a munkáltató erre vonatkozó előírásai szerint és csak akkor engedélyezhető, ha a vágányok mellett kerékpár-, illetve gépjármű közlekedésre alkalmas üzemi vagy közút áll rendelkezésre.
- 3.2.5. A 3.2.-3.2.3. pontokban foglalt előírások megszegőit az elzárt területről - szükség esetén hatóság igénybevételével - el kell távolítani.
- 3.3. A személy-, forgalom-, vagy vagyonbiztonságot veszélyeztető cselekmény elkövetését - lehetőleg hatósági személy igénybevételével, szükség esetén a jogos védelem kifejtésével - meg kell akadályozni.
- 3.4. Vasútépítési és fenntartási munkakörben munkavégzésre történő jelentkezéskor és munkavégzés közben is meg kell győződni a munkavállaló biztonságos munkavégzésre alkalmas állapotáról. Az ellenőrzés részletes szabályait a munkáltató határozza meg.
- 3.4.1. Biztonságos munkavégzésre alkalmatlannak kell minősíteni a munkavállalót ha alkoholt, vagy kábító hatású szert fogyasztott, vagy állapota - orvosi vizsgálat nélkül is megállapíthatóan - akadályozza a biztonságos munkavégzésben.
- 3.4.2. A biztonságos munkavégzésre alkalmatlan állapotban jelentkező, vagy munkavégzés közben biztonságos munkavégzésre alkalmatlanná váló munkavállalót a munkahelyéről el kell távolítani. A biztonságos eltávolításról a munkáltató köteles gondoskodni.
- 3.5. Az ugyanazon körülmények között ismételt foglalkozási balesetet okozó, vagy önhibájából szenvedő, illetőleg fokozott veszélyhelyzetet többször előidéző munkavállaló munkakörében történő további foglalkoztatását a vonatkozó jogszabályok rendelkezései alapján kell elbírálni.
4. **A VASÚTÉPÍTÉS ÉS FENNTARTÁS BIZTONSÁGÁNAK SZEMÉLYI KÖVETELMÉNYEI**
- 4.1. A vasútépítési és fenntartási szakmai követelményt igénylő munkakörben önálló munkavégzésre csak olyan munkavállaló alkalmazható, aki a jogszabály által megkövetelt egyéb feltétel mellett - az előírt szakmai képesítéssel rendelkezik, illetőleg szakmai ismereteit a gyakorlatban alkalmazni tudja.
- 4.1.1. A vasútépítési és fenntartási szakmai ismeretek folyamatos szinten tartását, fejlesztését önképzés, oktatás és továbbképzés keretében kell biztosítani, megfelelőségét a munkáltató által meghatározott munkakörökben beszámoltatással, vagy időszakos vizsgáztatással kell ellenőrizni.
- 4.1.2. A gyakorlati és az elméleti képzést úgy kell végezni, hogy biztosítsa a vasútépítési és fenntartási szakmai ismeretek készség szintű elsajátítását.
- 4.2. A forgalom alatt álló vágányok közelében végzett munkáknál önálló munkavégzéssel, valamint munkairányítással csak szakmailag képzett és az előírt munkavédelmi oktatásban részesült munkavállaló foglalkoztatható.

- 4.3. A vasúti pályán egyfős munkavégzéssel csak az bízható meg, aki egészségileg erre alkalmas, munkaköréhez tartozó vasútüzemi veszélyeket ismeri, megelőzésükre és az ellenük való védekezésre kioktatták, illetve kiképezték, és az ismeretek elsajátításáról visszakerdezéssel vagy vizsgáztatással meggyőződtek.
- 4.4. A vágányok között, mellett, vagy fölött munkát végző munkavállalókat - ha forgalmi vizsgára nem kötelezettek - munkájukkal kapcsolatos személy- és forgalombiztonsági ismeretekből a munkára történő beosztás előtt ki kell oktatni. A munkáltatónak az ismeretek elsajátításáról meg kell győződni.
- 4.5. Vontatójármű, egyéb célú vasúti jármű vezetésével csak érvényes hatósági vizsgával rendelkező személy bízható meg. Vontatójárművet megindítható üzemi állapotba hozni, megindítani a jármű vezetésére jogosító érvényes hatósági vizsga nélkül tilos.
- 4.5.1. Járművezetői engedélyhez, illetve járművezetői igazolványhoz kötött munkakörben a munkavégzés során a munkavállaló köteles a vezetésre jogosító igazolványt magánál tartani.
- 4.5.2. Vasúti pályán közlekedő munkagépet az vezetheti, aki a járművezetői igazolványán kívül a munkagép kezelésére is érvényes vizsgával rendelkezik.
- 4.6. Felügyelet alatti munkavégzésre csak a kiképzést követő sikeres vizsga után szabad a vasútépítési és fenntartási tevékenységet ellátó munkavállalót beosztani. A felügyelet alatti munkavégzésre vonatkozó szabályokat a munkáltató állapítja meg. A kiképzés során a szakmai ismeretek, munkamódszerek elsajátítása céljából oktató felügyelete mellett végzett gyakorlati munka nem tudható be az elméleti és gyakorlati vizsgát követő felügyelet alatti foglalkoztatásnak.
- 4.7. Villamos vontatásra kiépített vonalakon munkát végzők önálló munkavégzésre történő beosztásuk előtt kötelesek a villamos vontatási berendezésekkel kapcsolatos utasítások munkavégzésükre vonatkozó ismereteiből vizsgát tenni.
- 4.8. Olyan vasútépítési és fenntartási munkánál, amelynél az alkalmazott berendezés, a munkavégzés természete, vagy más körülmény miatt a balesetveszély vagy az egészségártalom lehetősége fokozott mértékben fennáll, önálló munkavégzésre csak 18 éven felüli - vasúti járművek vezetőinél 20 éven felüli - kiképzett, rendszeresen oktatott, megfelelő gyakorlattal rendelkező munkavállaló osztható be. Az erre vonatkozó részletes szabályokat a munkáltató állapítja meg.
- 4.9. Közúti vasút hegyi pályáján csak olyan járművezető állítható szolgálatba, aki legalább egyéves vezetői gyakorlattal és a speciális vezetési módra vonatkozó, a munkáltató által előírt vizsgával rendelkezik.
- 4.10. Fiatalkorú munkavállaló a forgalom alatt álló vágányokon vagy azok közelében végzett munkáknál csak felügyelet mellett, kizárólag csapatban, egyéb vasútépítési és fenntartási munkáknál csak felügyelet mellett foglalkoztatható.
- 4.11. Vasútépítési és fenntartási tevékenységet csak az a munkavállaló végezhet, aki - az előírt egyéb feltételeken kívül - egészségileg alkalmas és a foglalkoztatását jogszabály nem tiltja.
- 4.12. Az egészségügyi kockázattal járó tevékenységekkel megbízott munkavállalókat tájékoztatni kell a tevékenység egészségkárosodással járó veszélyeiről és megelőzésének módjáról.
5. **MUNKAHELYEK, MUNKATERÜLETEK, MUNKAESZKÖZÖK KIALAKÍTÁSÁNAK BIZTONSÁGI KÖVETELMÉNYEI**
- 5.1. Munkahelyek, munkaterületek
- 5.1.1. A munkahelyek padozatáról a baleseti veszélyt okozó és a veszélyes szennyező anyagokat - a veszélyeztetés figyelembevételével - el kell távolítani.
- 5.1.2. A folyamatosan szabadban foglalkoztatott munkavállalók részére a körülményektől függően melegedési lehetőségről kell gondoskodni. Étkezés esetén a kézmosás lehetőségét biztosítani kell.
- 5.1.3. Éjszaka munkát végezni csak a munkavégzés jellegének megfelelően megvilágított munkaterületen szabad.
- 5.1.4. Az elsodrasi határon belül egy-egy munkaterületen 30 percnél rövidebb időtartamú munkavégzés esetén a munkahelyet munkabiztonsági szempontból változónak kell tekinteni.
- 5.1.5. Hatósági kijelölés alapján a vágányok mellett tolatásnál, rakodásnál, kezelésnél a munkát végző vagy engedéllyel közlekedő személyek részére az elsodrasi határon kívül legalább 1,00 m széles és 2,50 m magas üzemi közlekedési teret kell biztosítani. A közlekedési terek ürszelvényébe érő tárgyakat - váltóállító készülék és törpe tolatásjelző kivételével - biztonsági színjelzéssel kell ellátni. Nem kell közlekedési teret biztosítani a közúti és föld alatti vasutaknál.
- 5.2. Közlekedőutak, kijáratok
- 5.2.1. Közlekedőutak munkahelyiségekben
- 5.2.1.1. A közlekedőutak mennyiségét és elosztását - a vonatkozó jogszabályokban foglaltak figyelembevételével - úgy kell kijelölni, hogy rendeltetési céljuk szerint járművel, vagy gyalog biztonságosan közlekedni lehessen rajtuk, és az utak mellett foglalkoztatott személyeket vagy berendezéseket a közlekedés ne veszélyeztesse.

- 5.2.1.2. A gépi hajtású szállítóeszközök számára létesített közlekedőutaknak olyan szélesnek kell lenni, hogy a szállítóeszköz és a közlekedőút széle között mindkét oldalon legalább 0,50 m biztonsági távolság legyen.
- 5.2.1.3. Csak járművek részére kialakított közlekedőutakat személyi közlekedésre használt ajtóktól, kapuktól, átjáróktól és lépcsőjárattól legalább 1,00 m távolságra kell kijelölni.
- 5.2.1.4. A közlekedőutak szélét fehér vagy sárga színű festéssel kell megjelölni.
- 5.2.1.5. Jármű, illetve gyalogos közlekedésre közösen használt kijáratok forgalmát úgy kell szabályozni, hogy a kijáraton egyidőben csak jármű vagy gyalogos közlekedés legyen.
- 5.2.2. Közlekedőutak szabadban
- 5.2.2.1. A szabadban kialakított utaknál alkalmazni kell az 5.2.1.2. pontban előírtakat.
- 5.2.2.2. A szabadban kialakított közlekedőutakat rendszeres éjszakai használat esetén a technológiai feladatoknak megfelelően kell megvilágítani.
- 5.2.2.3. A közlekedőutakat elsodrasi határon kívül a vágánytengellyel lehetőleg párhuzamosan kell kijelölni, kerülni kell a vágányok keresztezését.
- 5.2.2.4. Vágányt keresztező közlekedőút kijelölésénél biztosítani kell a vágány átjárhatóságát. A keresztezést fehér vagy sárga színű festéssel, felszórással vagy sávózással jelölni kell.
- 5.2.3. Kijáratok
- 5.2.3.1. Az ajtókat és kapukat úgy kell kialakítani, hogy számuk, elhelyezésük, méretük megfeleljen a helyiség jellegének, használata az előírt követelményeknek és az alkalmazott technológiának.
- 5.2.3.2. A kapukat úgy kell kialakítani, hogy könnyen nyithatók, zárhatók és nyitott állapotban rögzíthetők legyenek.
- 5.2.3.3. A gépi működtetésű ajtók és kapuk érzékelőit, kitámasztó és rögzítő szerkezeteit úgy kell beállítani, hogy üzemzavar esetén sérülést ne okozzanak. A működtető berendezést úgy kell kialakítani, hogy a működtetés megszűnése a lefelé történő mozgás azonnali megszűnését is biztosítsa.
- 5.2.3.4. A gépi hajtással üzemeltetett ajtóknak, kapuknak kézzel is működtethetőeknek kell lenniük.
- 5.2.3.5. A tolóajtókat és kapukat kiesés, a felfelé nyíló ajtókat visszaesés ellen biztosítani kell.
- 5.2.3.6. A kézi működtetésű ajtókat és kapukat el kell látni a biztonságos működtetésükhöz szükséges eszközökkel (pl. fogantyú stb.).
- 5.2.4. Menekülőutak, vészkiáratok
- 5.2.4.1. A menekülőutakat és vészkiáratokat a vonatkozó szabvány szerint kell megjelölni és azoknak lehetőleg a legrövidebb úton kell a szabadba, vagy a kijelölt helyre vezetni.
- 5.2.4.2. A menekülőutak és vészkiáratok nem szűkülhetnek össze, azokat még átmenetileg sem szabad tárolásra vagy raktározásra használni.
- 5.2.4.3. Személyek tartózkodására szolgáló helyiségekben a vészkiáratoknak belülről, segédeszköz nélkül is könnyen nyithatóknak kell lenniük. A vészkiáratok ajtóinak a menekülés irányába kell nyílni.
- 5.2.4.4. Toló-, forgóajtók, valamint gépi működtetésű ajtók vészkiáratokként nem használhatók.
- 5.3. Tárolók, raktárak
- 5.3.1. A tárolókat, raktárakat úgy kell méretezni és kialakítani, hogy a tárolt anyagok mennyisége, terjedelme, fajtája, egymásra hatása, a munkavállalók biztonsága és egészségvédelme, valamint a környezet- és tűzvédelem szempontjából egyaránt megfeleljenek a követelményeknek.
- 5.3.2. A biztonságos tároláshoz szükséges mennyiségű ép, a várható igénybevételnek ellenálló alátéteket, ékeket és egyéb e célra szolgáló eszközöket a munkáltató köteles a munkahelyen könnyen hozzáférhető helyen tárolni.
- 5.3.3. A tárolt anyagok és eszközök között a munkavállalók veszélytelen közlekedését biztosítani kell.
- 5.4. Anyagmozgató eszközök, berendezések
- 5.4.1. Anyagmozgató eszközöket, berendezéseket úgy kell kialakítani, hogy üzemszerű használat közben balesetet, egészségkárosodást ne okozzanak.
- 5.4.2. Járművezetői vagy kezelői engedélyhez kötött gépeket, berendezéseket illetéktelenek által történő megindítást megakadályozó védelemmel kell ellátni.
- 5.4.3. A maximális terhelhetőséget az anyagmozgató eszközökön, berendezéseken jól látható módon fel kell tüntetni.
- 5.4.4. Zárt térben belső-égésű motorral üzemelő anyagmozgató berendezések működtetése során a légtér szennyezettsége a vonatkozó szabványban előírt határértéket nem haladhatja meg.
- 5.5. Pályafenntartási járművek és vágányon járó munkagépek, anyagszállító szerelvények.
- 5.5.1. A csak vágányon közlekedő munkagépek jelzőlámpákkal történő felszerelésének módját a munkáltató határozza meg.
- 5.5.2. A munkagépeken jól látható módon fel kell tüntetni a biztonsági távolságot, amelyen belül a mozgásban lévő és a munkát végző gép nem közelíthető meg.
- 5.5.3. Ha a munkagép technológiája megköveteli, hogy annak közelében - a biztonsági távolságon belül -

- gépkezelő vagy kisegítő személyzet tartózkodjon, akkor a gépet el kell látni a veszélyeztetett területről működtethető vészleállítóval.
- 5.5.4. Az emelésre is használt munkagépeknél a terhelhetőség határát fel kell tüntetni.
- 5.5.5. Valamennyi önjáró munkagépet el kell látni kézi tűzoltó készülékkel és elsősegélynyújtásra szolgáló mentődobozzal. A felszerelések használatára a gépkezelőt ki kell oktatni.
- 5.5.6. A gépek, berendezések kezelését, karbantartását végző munkavállaló részére biztosítani kell a kezelési, karbantartási utasítások hozzáférhetőségét.
- 5.5.7. A TVG-n egy darab tartalék vonórudat és kettő darab vonószemet kell tárolni.
- 5.5.8. Közúti vasúton végzett teherszállításnál csak olyan vontatójárművet szabad alkalmazni, amely a középütközőn kívül sarokütközőkkel és kapcsolórendszerrel van felszerelve.
- 5.6. Alagutak
- 5.6.1. Alagutakban a vonatkozó szabvány szerint félreálló helyeket és benyíló kamrákat kell létesíteni.
- 5.6.2. A félreálló helyeket határoló falazatot 50 cm széles sávban fehér színű festéssel kell megjelölni.
- 5.6.3. Járművekre szerelhető állványnak olyan teherbírásúnak és felületűnek kell lenni, hogy azon a munkavállalókon kívül a javítási munkákhoz szükséges építési anyagokat el lehessen helyezni.
- 5.6.4. A munkahelyek megvilágítását beépített vagy hordozható villamos világítással kell biztosítani.
- 5.6.5. Életvédelmi célból a METRO-nál az állomások hosszában a két sínszál között az emberi méreteknak megfelelő életvédelmi árkot kell kialakítani és állandóan szabadon hagyni.
- 5.7. Jelző, biztosító és távközlő berendezések
- 5.7.1. Az erős- és gyengeáramú szabad vezetékek, föld alatti kábelek nyomvonalát, keresztezését, megközelítését úgy kell létesíteni, hogy a gyengeáramú vezetékekben - az erősáramú vezetékek távhatása miatt - feszültségnövekedés ne léphessen fel.
- 5.7.2. Kábelfektetési munkák előtt meg kell állapítani, hogy a nyomvonalban nincs-e közműhálózat. Ha annak jelenléte feltételezhető, a földmunka megkezdése előtt szükség szerint műszeres méréssel kétséget kizáróan meg kell győződni jelenlétéről vagy kizárhatóságáról.
- 5.7.3. A jelző- és biztosítóberendezések kezelésének műszaki előírásairól kezelési szabályzatot kell készíteni. A kezelési szabályzatot a berendezést kezelő számára bármikor hozzáférhető helyen kell tartani.
- 5.7.4. A berendezések kezelést nem igénylő szerkezeti elemeit illetéktelen beavatkozás ellen zárhatóvá kell tenni, illetve a beavatkozást bizonyító szerkezettel (pl. ólomzárral, számlálóval) kell ellátni. A kezelési szabályzatban meghatározott rendkívüli esetben a szerkezet eltávolítható, de a szabályzatban meghatározottak szerinti ideiglenes - ellenőrizhető - lezárásról gondoskodni kell.
- 5.7.5. A közúti vasúti járművek útkeresztezésekben történő áthaladásának biztonságát lehetőleg a forgalomirányító jelzőlámpával elektromos függésben lévő különleges fényjelzőkkel kell biztosítani.
- 5.8. A villamos vontatás helyhez kötött berendezései
- 5.8.1. Érintésvédelemmel kell ellátni a villamos vontatás nagyfeszültségű helyhez kötött berendezéseit és azok közelében lévő, a vonatkozó szabvány szerinti nagy kiterjedésű fémtárgyakat.
- 5.8.2. A villamos vontatási berendezések olyan részeit, amelyekhez a kezelő személyzetten kívül mások is hozzáférhetnek és ez baleseti veszélyt idézhet elő, el kell látni a feszültségre figyelmeztető jellel vagy felirattal.
- 5.8.3. Villamos vontatásra kiépített vasúti pálya közelében kijelölt rakodóhelyeken az áramütés veszélyeire figyelmeztető feliratot kell elhelyezni.
- 5.8.4. Illetéktelen személyek által is hozzáférhető helyen lévő villamos vontatás energiaellátását biztosító kapcsolóberendezések jogosulatlan működtetését műszaki megoldással kell megakadályozni.
- 5.8.5. A feszültség alatti berendezéseken történő munkavégzés eszközeit a feszültség szintnek megfelelő villamos szigeteléssel kell ellátni.
- 5.8.6. Ha alagútban a véletlen megérintés ellen nem védett villamos vontatási berendezés van telepítve, a feszültség alatti állapot jelzését minden olyan helyre ki kell építeni, ahonnan az alagútba személyek juthatnak be.
- 5.9. Jelzőeszközök, munkaeszközök
- 5.9.1. A munkáltató köteles a jelzésadásra kötelezett munkavállalók részére a munkavégzéshez - az általa meghatározott mennyiségben - szükséges jelzőeszközöket a napszakoknak megfelelő kivitelben a rendelkezésre bocsátani.
- 5.9.2. A munkáltató valamennyi munkavállalója részére köteles biztosítani a munkavégzéshez alkalmas, jó állapotú munkaeszközöket, és azok szükség szerinti cseréjének lehetőségét.
- 5.9.3. A munkáltató és a jelzőeszközt használó munkavállaló együttesen felelős azért, hogy a jelzőeszközök kellő mennyiségben az előírt helyen, használható állapotban mindig rendelkezésre álljanak.
6. A VASÚTÉPÍTÉSI ÉS FENNTARTÁSI TEVÉKENYSÉGHEZ KAPCSOLÓDÓ

MAGATARTÁSI SZABÁLYOK

- 6.1. Munkavégzés
Vasútépítési és pályafenntartási munkavállalók csak olyan munkát végezhetnek, amelyek a vonatkozó szabványokkal, szakmai utasításokkal, szabályzatokkal, helyi szabályozásokkal összhangban vannak, valamint amelyre írásban, vagy szóban rendelkezést kaptak és amelyek végrehajtása a biztonságot nem veszélyezteti.
- 6.1.1. A munkavállaló csak azon a munkahelyen dolgozhat, ahová felettese beosztotta, és csak azokat a gépeket, berendezéseket, munkaeszközöket kezelheti, melyekre érvényes vezetői vagy kezelői engedélye van és amelyek használatára beosztották és kiképezték.
- 6.1.2. Beosztásától függetlenül mindenki felelős a rábízott munka szabályszerű és biztonságos végzéséért. Felettes jelenléte senkit sem mentesít a munkavégzéssel járó felelősség alól, kivéve ha a tevékenységet a felettes írásban átvette.
- 6.1.3. Az a munkavállaló, aki nincs szolgálatban, nem avatkozhat be a szolgálatban lévők munkájába, és helyettük - veszélyelhárítás kivételével - még felkérésére sem végezhet munkát.
- 6.1.4. Szolgálatban lévő munkavállaló saját munkáját másokkal - kivéve kiképzés, felügyelet alatti foglalkoztatás - nem végeztetheti.
- 6.1.5. Munkavégzés közben nem szabad a munkatársakat semmilyen módon zavarni, figyelmüket munkájukról elvonni.
- 6.1.6. A munkavállaló a munkahelyét - veszélyhelyzet kivételével - csak a munkaviszonyra vonatkozó szabály előírása szerint vagy a közvetlen felettese engedélyével hagyhatja el. Visszatéréskor jelentkeznie kell az engedélyt adónál, aki a munkavállalót visszatérése után még a munka folytatása előtt köteles tájékoztatni a távollétében történt és a munkavégzéssel kapcsolatos változásokról.
- 6.1.7. A munkavégzés befejeztével a munkavállaló a tisztálkodást, öltözést követően - a munkáltató által szervezett foglalkozások és a munkáltató által szabályozott egyéb esetek kivételével - köteles a munkahelyet a legrövidebb időn belül elhagyni.
- 6.1.8. Rendkívüli helyzetben konkrét előírások hiányában is köteles a munkavállaló elvégezni a munkáját a kialakult szakmai szokásoknak, fogásoknak megfelelően úgy, ahogy az megítélése szerint az adott körülmények között a legbiztonságosabb.
- 6.1.9. Forgalom alatt álló vágányok közelében, valamint a fokozottan veszélyes munkaterületeken a munkavállalók csak a munkavégzés idején tartózkodhatnak.
- 6.1.10. Azokon a munkahelyeken, ahol az ártalmas munkakörülmények hatása az étkezés, dohányzás miatt a munkavállaló egészségét fokozottan veszélyezteti, étkezni és dohányozni tilos. Ezeken a munkahelyeken biztosítani kell a munkahelyen kívüli étkezés, tisztálkodás feltételeit, és a dohányzás lehetőségét.
- 6.2. Munkairányítás
- 6.2.1. Ha valamely munkát egyidejűleg két vagy több munkavállaló végez, akkor közülük egy megfelelő képességekkel rendelkezőt a csoport irányításával kell megbízni és ezt a csoport vagy munkatárs tudomására kell hozni.
- 6.2.2. A munkavégzés helyszíni irányítására csak olyan személy jelölhető ki, aki szakmailag alkalmas és az adott munkakörnyezetben ismeri a munkavégzéshez szükséges biztonsági előírásokat.
- 6.2.3. Azonos munkaterületen egyidőben munkát végző, de különböző egységekhez tartozó munkavállalók munkaterületeit tevékenység és irányítás szempontjából egyértelműen el kell határolni és azt az érintettek tudomására kell hozni.
- 6.2.4. Ha a 6.2.3. pontban előírt elhatárolás nem biztosítható, akkor az azonos munkaterületen egyidőben munkát végző egységek felett irányítói és koordinálói jogkörrel rendelkező munkairányítót kell megbízni.
- 6.2.5. Amennyiben a munkairányító a munkavégzés helyszínét ideiglenesen elhagyja, köteles egy alkalmas személyt a munka irányítására kijelölni és ezt a munkavállalók tudomására hozni.
- 6.2.6. A munkairányító csak abban az esetben végezhet munkát, ha a felügyeletére bízott munkavállalókat és a veszélyt jelentő mozgásokat, eseményeket biztonságosan figyelemmel tudja kísérni és kellő időben tud intézkedni a veszélyeztetett tér elhagyására, vagy a veszélyhelyzet megszüntetésére.
- 6.2.7. A munkairányító fokozottan veszélyes munkakörülmények között - zajos munkagépek mellett, 60 km/h-nál nagyobb sebességű pályákon, közutakon, közös vasúti-közúti hidakon, közút-vasút keresztezésekben, alagutakban, át nem tekinthető íves, bevágásos pályarészekben, ködös időben, valamint forgalom alatt álló állomási vágányokon sűrű vonatforgalom, tolatások, gurítás stb. esetén - történő munkavégzésére vonatkozó részletes szabályokat a munkáltató határozza meg.
- 6.2.8. A 6.2.7. pontban előírtakon túlmenően a közúti vasutaknál, ahol a vasúti járművek sebességének csökkentésével kell elsősorban a munkavállalók biztonságát megteremteni.

- 6.3. Jelzések, jelzőeszközök
A jelzésekre vonatkozó utasítás előírás szerinti értelmezése, végrehajtása, illetőleg a biztonsági intézkedések azonnali megtétele a közlekedésben résztvevő valamennyi munkavállaló részére kötelező.
- 6.3.1. A vonatközlekedéssel és tolatási műveletekkel kapcsolatos jelzésekre vonatkozóan a Vasúti Munkák Biztonsági Szabályzatában foglalt előírásokat kell betartani.
- 6.3.2. A jelzőeszközöket a munkáltató által meghatározott módon és helyen kell elhelyezni.
- 6.3.3. Figyelőőr, figyelésre kötelezett munkavállaló a közeledő jármű vagy a veszélyre figyelmeztető jelzés észlelésének pillanatától köteles figyelmeztető jelzést adni mindaddig, amíg a veszélyes területől valamennyi munkavállaló el nem távozott.
- 6.3.4. Zajos munkakörnyezetben a figyelőőr, figyelésre kötelezett munkavállaló az akusztikus jelzés mellett a napszaknak megfelelő vizuális jelzést is köteles adni. Ennek módját a munkáltató határozza meg.
- 6.3.5. Űrszelvényen belüli közlekedés, tartózkodás, munkavégzés
- 6.4. Közlekedés
- 6.4.1. Munkavégzés közben - kivéve, ha a tevékenység jellege ezt kifejezetten szükségessé teszi - tilos a vágányok sínoszlopai között gyalogolni, az Űrszelvényen belül tartózkodni, vagy előzetes körülmények nélkül a vágány Űrszelvényébe lépni.
- 6.4.1.1. Gyalogos közlekedésre a kijelölt közlekedő utakat - annak hiányában az elsodrési határon kívüli területeket, a vasúti területen való közlekedés szakmai utasításokban előírt szabályait figyelembe véve - kellő körülményekkel kell igénybe venni.
- 6.4.1.2. Közlekedés közben tilos a sínoszlopra lépni, váltóknál a csúcshín és a tőshín közé belépni.
- 6.4.1.3. Ha a kijelölt közlekedőút a vágányokon keresztül vezet, áthaladás előtt még az elsodrési határon kívül meg kell győződni arról, hogy az átjárást vonat vagy jármű mozgása nem veszélyezteti.
- 6.4.1.4. A vágányt keresztező gyalogos közlekedésnél az álló járművek között csak akkor szabad áthaladni, ha a járművek (járműcsoport) végei láthatók, és a járművek megfutamodás ellen biztosítva vannak. Ha a járműcsoport végei egyáltalán nem láthatók, a járművek között álló testhelyzetben csak akkor szabad átmenni, ha - az előző feltételeken túlmenően - a járművek között legalább 10 méter távolság van.
- 6.4.1.5. Pályaépítési és fenntartási tevékenységet folytató munkavállalóknak a vágányon álló jármű alatt átbújni tilos.
- 6.4.1.6. Átkelésre elsősorban az erre a célra kiképzett átjáróhidakat, a járműveken kiképzett fékállásokat kell igénybe venni. Fel- és leszállás előtt a lépcső, hágcsó, kapaszkodó használhatóságáról szemrevételezéssel meg kell győződni.
- 6.4.1.7. Nyílt vonali munkahelyeket gyalogosan csak az elsodrési határon kívül közlekedve szabad megközelíteni.
- 6.4.1.8. Vágányok mellett kerékpárral, motorkerékpárral szolgálati célból csak a helyi szabályozásokban kijelölt utakon szabad közlekedni. A vágány keresztezése előtt meg kell győződni az áthaladás veszélytelenségéről.
- 6.4.1.9. Tartózkodás, munkavégzés
- 6.4.2. A vágányok mellett, fölött, illetve a vágányok között munkát végzőknek ügyelniük kell arra, hogy testi épségüket tolatás, illetve vonatmozgás, továbbá behavazott, jeges, vagy fel nem töltött terep és le nem fedett mélyedés ne veszélyeztesse. Munkájuk befejezése után Űrszelvényen kívül kell tartózkodni.
- 6.4.2.1. Vonatközlekedés, tolatás közben az elsodrési határon belüli munkavégzés esetén a figyelőőr vagy figyelési kötelezettséget teljesítő jelzésére a munkavállalók kötelesek a munkavégzést befejezni, az Űrszelvényt a munkaeszközökkel együtt elhagyni és az elsodrési határon kívül megvárni a közlekedő egység elhaladását.
- 6.4.2.2. Ha a figyelőőr megállapítása szerint a jelzés adását a munkavállalók nem észlelték vagy félreértették, a jelzésadást meg kell ismételni. Ha a jelzésadást ismétlés után sem észlelték, vagy a figyelőőr megítélése szerint a vágány időben nem üríthető ki, jelzésadással azonnal meg kell kísérelni a közeledő jármű megállítását.
- 6.4.2.3. Állomáson belül a munkavállalóknak lehetőleg úgy kell a vágányok közé állniuk, hogy egyidőben két mozgásban lévő vonat közé ne kerüljenek. Az a munkavállaló, akit két vágány között egyszerre két irányból érkező vonat közrefogna és a vonatok elsodrési határán belülrre kerülne, köteles azonnal a két vágánnyal párhuzamosan földre feküdni és a vonatok elhaladását így bevárni.
- 6.4.2.4. Elhaladó vonat után közvetlenül az Űrszelvénybe lépni tilos. Meg kell várni, amíg a munkairányító engedélyt ad az Űrszelvényen belüli munkavégzés folytatására.
- 6.4.2.5. A vágánynak azon a szakaszán, ahol félreálló hely van kialakítva, járműközlekedés ideje alatt a

- munkavállalók csak a félreálló helyen tartózkodhatnak.
- 6.4.2.7. Nyílt vonalon kétvágányú pályán vagy párhuzamos egyvágányú pályán történő munkavégzés esetén az úrszelvényből a két vágány közé vagy a másik vágány úrszelvényébe lépni tilos, függetlenül attól, hogy a vágányon vonat nem közlekedik.
- 6.4.2.8. Többvágányú vagy párhuzamos egyvágányú pályán való munkavégzés során a munkát úgy kell megszervezni, hogy a szomszédos vágány úrszelvényébe a gépek, eszközök ne érjenek be, ott személyek ne tartózkodjanak. Amennyiben ez nem biztosítható, akkor a tevékenységet előzetesen megkért engedély alapján vonatmentes időben, vágányzárban kell végezni.
- 6.4.2.9. Pályafenntartási járműről, munkagépről, anyagszállító szerelvényről csak akkor szabad leszállni, ha azok álló helyzetben vannak. Nyílt vonalon kétvágányú vagy párhuzamos egyvágányú pályán tilos a szomszédos vágány felé eső oldalon leszállni.
- 6.4.2.10. A munkahelyre történő kivonulás alkalmával az előírt követési távolság és a meghatározott menetsebesség megtartásáért a járművek, munkagépek vezetői felelősek.
- 6.4.2.11. A munkagépeken - a beosztott munkavállalókon kívül - csak a munkáltató engedélyével és a rendelkező gépkezelő által kijelölt helyen lehet tartózkodni.
- 6.4.2.12. Anyagszállító kocsikon a fékezőn kívül senki sem tartózkodhat.
- 6.4.2.13. Közúti és föld alatti vasút szolgálati vonataival kapcsolatos biztonsági intézkedéseket a munkáltató határozza meg.
- 6.5. Magatartás járműveken, gépeken
- Mozgást végző vontatójármű gépterébe bemenni - kivéve a géptérben végzett ellenőrzést -, védőkorláttal el nem látott futóhídjára kimenni, ott a jármű haladása közben tartózkodni tilos.
- 6.5.1. Tilos továbbá a védház, illetve a vezetőfülke és a géptér feljáró hágcsoján a jármű mozgása közben tartózkodni, arra fellépni, vagy arról lelépni. A védház, illetve a vezetőfülke ajtóit menet közben mindig csukva kell tartani.
- 6.5.2. Menet és tolatás közben tilos a vontató járművek nem e célra kialakított lépcsőin, a járművek rakományán vagy tetején tartózkodni, a járművekből az úrszelvényen kívülre, illetve biztonságot veszélyeztető módon kihajolni, a lépésnél nagyobb sebességgel haladó járműre felugrani, vagy arról leugrani.
- 6.5.3. Alagútban való közlekedésnél tilos a járművekből kihajolni.
- 6.5.4. A jármű tetején csak akkor szabad munkát végezni, ha a leesés elleni védelem biztosított, és a jármű fölött nincs - veszélyes közelségben - feszültség alatt álló villamos vezeték vagy berendezés.
- 6.5.5. Vasútépítési és fenntartási célú járművön munkavállalókat csak ülő helyzetben szabad szállítani. Az üléseket rögzítetten kell elhelyezni.
- 6.5.6. A vasútépítési és fenntartási célú vontatójárművek vezetőire a Vasútüzemi Munkák Biztonsági Szabályzata 6.5 pontjának előírásai is érvényesek.
- 6.6. Villamosított vonalakon végzett munkák biztonsága
- 6.6.1. A villamos vontatás vezetékszerén, berendezésein és azok közelében munkát végzőknek ismerniük kell a feszültség alatt álló berendezések baleseti veszélyeit és a veszélyek elhárításának módjait, az áramütéses balesetek bekövetkezése során alkalmazható elsősegélynyújtási módszereket.
- 6.6.2. Villamos vontatásra kiépített vasúti pályák szolgálati helyein ki kell függeszteni a vonatkozó szabvány szerinti villamos elsősegélynyújtást tartalmazó ismertetőt.
- 6.6.3. Áramütés esetén a sérültet akkor is meg kell orvossal vizsgáltatni, ha az áramütésnek látszólag semmilyen következménye nincs.
- 6.6.4. Az üzemszerűen feszültség alatt álló villamos berendezéseket megközelíteni, vagy közelükben munkát végezni csak olyan távolságban szabad, hogy a berendezések megérintése -, feszültség alatti munkavégzés kivételével - veszélyes mértékű megközelítése az alkalmazott munkaeszkővel, tárggyal stb. se következhesen be. Az erre vonatkozó biztonsági követelményeket a munkáltató határozza meg.
- 6.6.5. Az üzemszerűen feszültség alatt álló villamos vontatási berendezéseket kézzel megfogni, megérinteni - a berendezéseken munkát végzők kivételével - tilos.
- 6.6.6. Rendellenesen elhelyezkedő, földre lógó, leszakadt villamos vezetéket megérinteni tilos. Az eseményről a villamos üzemi személyzetet értesíteni kell. A személyzet megérkezéséig a veszélyeztetett terület őrzéséről gondoskodni kell.
- 6.6.7. A villamos vontatási berendezések közelében munkát végzőknek a berendezések állapotát, a védőföldelések folytonosságát figyelemmel kell kísérni. Rendellenes helyzet észlelése, gyanúja esetén a villamos üzemi személyzetet értesíteni kell.
- 6.6.8. Közúti vasúti felsővezetéken végzett munkáknál munkavégzés közben a KRESZ előírásait is alkalmazni kell.

- 6.7 Jelző, biztosító és távközlési berendezéseken végzett munkák
- 6.7.1 Tilos a jelző és biztosítóberendezések működésébe úgy beavatkozni, amely a készülék működését akadályozza, vagy korlátozza.
Meghibásodás esetén is tilos a jelző és biztosítóberendezés működésébe úgy beavatkozni, hogy az a közlekedést vagy a személyi biztonságot veszélyeztesse.
A jelző és biztosítóberendezési jelfogó, áramellátó, akkumulátor stb. helyiségekben az ott munkavégzésre és ellenőrzésre jogosult dolgozókon kívül más nem tartózkodhat. Üzemelő berendezésen munkát végezni, ellenőrző méréseket, vizsgálatot tartani csak az üzemeltető hozzájárulása - szükség esetén helyszíni felügyelete mellett - szabad. A hozzájárulásnak ki kell terjednie a tevékenység részleteire is.
- 6.7.2 A jelző- és biztosítóberendezésen végzett munka megkezdését, befejezését vagy megszakítását, valamint a tevékenység esetleges következményeit a berendezés kezelőjével közölni kell.
- 6.7.3 A jelző- és biztosítóberendezés kezelőjének a karbantartási, javítási munka megszakítására vonatkozó utasítását haladéktalanul teljesíteni kell. A munkát csak újabb engedély alapján szabad folytatni.
- 6.7.4 Jezzó-, biztosító- és távközlési villamos berendezések egységein javítási, karbantartási munkákat lehetőleg feszültségmentes állapotban kell végezni.
Ha a tervezett munka csak a feszültség alatt álló berendezés megérintésével végezhető el, vagy a feszültség alatt álló részek véletlen megérintésének veszélye fennáll, a munka csak a feszültség közelében, illetve feszültség alatt végzett munkákra vonatkozó biztonsági előírások betartásával végezhető.
- 6.7.6 Föld alatti vasutak alagúti biztosítóberendezéseinek karbantartása csak üzemszünet vagy vágányzár alatt végezhető.
- 6.8 Téli időjárás magatartási szabályai
- 6.8.1 Síkos, jeges talajról mozgó járműre fellépni, vagy arról lelépni tilos.
- 6.8.2 A közlekedőutak, a munkaterületek, a munkahelyek csúszásmentességét biztosítani kell.
- 6.8.3 Forgalom alatt álló vágányokon az elsodrasi határon belüli hóeltakarításban résztvevő munkavállalók védelme érdekében a munkairányítón kívül figyelőőröket kell foglalkoztatni.
- 6.9 Rendkívüli események bekövetkezésekor teendő intézkedések
- 6.9.1 A rendkívüli események következtében létrejött veszélyhelyzetről az elhárítással megbízott szerveket azonnal értesíteni kell.
A rendkívüli események következményének elhárítására a mentéshez szükséges eszközöket könnyen elérhető helyen állandóan készenlétben kell tartani. Zárt munkaterületeken menekülési útvonalat kell kijelölni.
- 6.9.3 A rendkívüli eseményekkel kapcsolatos mentési, segélynyújtási és helyreállítási munkák végzése közben is be kell tartani a vonatkozó biztonsági szabályokat, az érvényes technológiai és egyéb utasításokat, és a szükséges védőfelszerelések használatát meg kell követelni. Amennyiben az előbbiek feltétele ideiglenesen nem vagy nem teljes mértékben biztosítható, munkát végezni csak úgy szabad, ha a munka irányítója meggyőződött a tevékenység biztonságos végrehajthatóságáról. Ha veszélyes anyag bármely ok (szivárgás, csomagolás megsérülése stb.) miatt a környezetbe kerül és az ott tartózkodókra vagy a környezetre veszélyt jelent, a veszélyes területet el kell keríteni és a veszély megszüntetése érdekében intézkedni kell.
- 6.9.5 A rendkívüli események bekövetkezésekor teendő intézkedéseket a munkáltató határozza meg.
- 6.10 Munkakörnyezetre előírt ruházat, egyéni védőfelszerelés
- 6.10.1 A munkaruha juttatásban részesülőknek, az egyéni védőfelszerelés viselésére kötelezetteknek a munkáltató által biztosított ruházatban kell végezniük munkájukat és a munkavégzés során a tevékenységhez, környezethez előírt védőfelszerelést rendeltetésszerűen kötelesek használni.
- 6.10.2 Az olyan ruhát, meghibásodott védőfelszerelést, lábbelit, amely balesetveszélyes helyzetet idézhet elő, munkavégzés közben tilos használni.
A vasútépítési és fenntartási munkakörökben a tevékenységek során jelentkező ártalmak és veszélyek megelőzéséhez szükséges védőfelszereléseket, tisztálkodószereket, bőrvédő készítményeket, illetve juttatásuk rendjét a hatályos jogszabályok előírásainak figyelembevételével a munkáltató köteles meghatározni.
7. MUNKAVÉGZÉSRE VONATKOZÓ BIZTONSÁGI ELŐÍRÁSOK
- 7.1 Pályán munkát végzők biztonsága
- 7.1.1 A munkacsapat létszámát mindig az elvégzendő munka nagyságához, bonyolultságához és veszélyességéhez mérten kell meghatározni. A munkahelyen a munkavállalókat úgy kell foglalkoztatni, hogy a munka végzése közben a munkaeszközökkel egymást ne akadályozzák és ne veszélyeztessék. Ezt a munkairányítónak munka közben is ellenőriznie kell.
- 7.1.2 Ahol a munka végzése különösen veszélyes körülmények között történik vagy az anyag, gép,

- eszköz mérete, alakja vagy minősége váratlan veszélyhelyzetet teremthet, a munkát egy fővel végezteni nem szabad. Ilyen esetekben a munka elvégzéséhez annyi munkavállalót kell foglalkoztatni, amennyit a biztonság megkövetel.
- 7.1.3 A forgalom alatt álló vágány elsodrasi határán belül történő munkavégzés helyét a vonatközlekedés irányából (irányaitól) jelzőeszközzel kell fedezni. Az előírt jelzőeszközök kitűzéséért a munkairányító a felelős.
- 7.1.4 A munkahely fedezéséig a munka nem kezdhető el. A vonat várható érkezése előtt, de legkésőbb a figyelőőr vagy a járművezető „Figyelj” jelzésére a munkavállalóknak a vágányt azonnal el kell hagyni és legalább az elsodrasi határon kívül kell tartózkodni.
- 7.1.5 Változó munkahely esetén az érintett pályaszakaszt nem kell külön jelzőeszközzel fedezni. A munka irányítójának a figyelési kötelezettség teljesítéséről fokozottan kell gondoskodni.
- 7.1.6 A forgalom alatt álló vágányok elsodrasi határán belül a 6.2.7 pontban felsorolt körülmények között végzett munkák esetén a munkát végzők biztonsága érdekében figyelőőrt, vagy figyelőőröket kell kijelölni, akik egyéb irányú tevékenységgel még átmenetileg sem bízhatók meg.
- 7.1.7 Vasúti mellékvonalakon, iparvágányokon, valamint olyan vonalrészekon, ahol a vonatforgalom miatti veszélyeztetés mértéke, a munkakörülmények, valamint a műszaki irányítás feladatai megengedik, a munkacapat biztonsági felügyeletét a munkairányító is végezheti. Elfoglaltsága esetén azonban a munkairányítónak maga helyett egy főt figyelési kötelezettséggel kell megbízni. Két fős munkavégzés esetén a figyelési kötelezettséget a munkairányítónak kell ellátni.
- 7.1.8 Amennyiben a munkairányítónak hibaelhárítás miatt átmenetileg munkát kell végezni, a figyelési kötelezettség ellátásával a beosztott munkavállalót kell megbízni.
- 7.1.9 Nyílt vonalon a forgalom alatt álló vágány elsodrasi határán belül nem szabad munkát végezni, ha a munkahelytől mindkét irányba az általános fékút fele távolságáig nem lehet ellátni és figyelőőrlánccal vagy műszaki megoldással az értesítés megbízhatóan nem valósítható meg.
- 7.1.10 Állomások, pályaudvarok forgalom alatt álló vágányai ürszelvényén belül munkát végezni csak akkor szabad, ha a távolbalátás nem korlátozott.
- 7.1.11 A 7.1.9. és 7.1.10. pontok szerinti körülmények fennállása esetén a halaszthatatlan munkák csak vágányzár elrendelése esetén végezhetők.
- 7.1.12 A munkairányító, illetve a munkát egyedül végző munkavállaló a nyílt pályán tervezett munka megkezdése előtt köteles értesíteni a két szomszédos állomást, vagy őrhelyet a munkavégzés helyének és a munka időtartamának megjelölésével.
- 7.1.13 Forgalom alatt álló vasúti pályán, közúton, közút-vasút kereszteződésében történő munkavégzés esetén a munkavállalókat a napszaknak megfelelő, jó láthatóságot biztosító egyéni védőfelszereléssel kell ellátni.
- 7.1.14 Távműködtetésű vágányberendezés (váltó, vágányfék stb.) távolról mozgatható részein csak akkor szabad munkát végezni, ha a berendezés mozgatás ellen biztosítva van.
- 7.2 Egyszemélyes munkavégzés biztonsága
- 7.2.1 Bejárásos ellenőrzést végző személy munkavégzés, közlekedés közben köteles mindkét irányba figyelni.
- 7.2.2 A bejárást végzőnek kétvágányú pályán mindig a menetiránnyal szemben kell haladni, figyelve arra, hogy a vágányon mindkét irányban történhet közlekedés.
- 7.2.3 Vonat közlekedésekor a közelebbi padkára, az elsodrasi határon kívülre kell kiállni, még akkor is, ha a járműközlekedés nem a bejárás alatti vágányon történik.
- 7.2.4 Fényjelzőkkel felszerelt vonalakon a vonatközlekedés irányából a jelzők megfigyelésével is tájékozódni kell.
- 7.2.5 Ha az általános fékút fele távolságig a távolbalátás és szabaddlátás korlátozott, a bejárást csak az elsodrasi határon kívül szabad végezni.
- 7.2.6 A sziklaőrök és hófigyelő őrök a veszélyeztetett szakaszok bejárása során kötelesek az elsodrasi határon kívül közlekedni.
- 7.2.7 Közúti és föld alatti vasutaknál bejárást csak üzemszünetben vagy vonatmentes időben szabad végezni.
- 7.3 Vasúti pályák építésének, fenntartásának biztonsága
- 7.3.1 Felépítményi munkák biztonsága
- 7.3.1.1 Nyílt vonalon kétvágányú vagy párhuzamos egyvágányú pályán a két vágány között bármilyen rakodási, anyagmozgatási tevékenységet csak vágányzárban vagy vonatmentes időben szabad végezni.
- 7.3.1.2 Kitérők, sínmezők hosszirányban történő mozgatásánál a munkavállalóknak a sínszálakhoz képest oldalt és hátul kell mozgatás céljából elhelyezkedni.
- 7.3.1.3 Kézzel működtetett vágányemelőnél a hajtókar visszavágódását műszaki megoldással kell megakadályozni.

- 7.3.1.4 Felemelt sínmezőn állni, alatta vagy a biztonsági távolságon belül tartózkodni tilos.
- 7.3.1.5 A vágánymező rakományokat a szállítóeszközön elmozdulás ellen biztosítani kell.
- 7.3.1.6 Gépesített vágányfektetést, bontást villamosított vonalakon csak feszültségmentesítés után szabad végezni. A munkavégzés alatt a villamosüzemi személyzetnek a munkahelyen kell tartózkodni.
- 7.3.1.7 Vasút és közút szintbeli kereszteződésében történő munkavégzés ideje alatt a közút forgalmát műszaki eszközökkel, közúti jelzőeszközökkel vagy jelzőöri jelzéssel le kell állítani. A munkát úgy kell megszervezni, hogy a közút forgalma csak a szükséges ideig legyen korlátozva.
- 7.3.2 Pályafenntartási járművekkel, munkagépekkel, anyagszállító szerelvényekkel végzett munkák biztonsága
- 7.3.2.1 Vasúti munkagépekkel munkát végezni csak engedélyezett vágányzárban szabad, a tevékenységi körzetet a munkáltató által előírt módon jelzőeszközökkel kell fedezni.
- 7.3.2.2 Nyílt vonalra munkavégzés céljából kivonuló, vagy onnan visszatérő munkagépek követési távolságát és előírt sebességét, megfékezésének módját a munkáltató határozza meg. A munkagépek tevékenységi körzetének elfoglalásához szükséges felzárkóztatást a tolatási mozgásokra előírtak szerint kell végrehajtani.
- 7.3.2.3 A különböző munkagépekhez beosztott munkavállalók csak olyan tevékenységet folytathatnak, amelyek ellátásához a szükséges biztonsági, műszaki és forgalmi ismeretekkel rendelkeznek.
- 7.3.2.4 A mozgásban lévő és munkát végző gépeket a biztonsági távolságon belül csak az oda beosztott munkavállalók közelíthetik meg.
- 7.3.2.5 Éjszakai munkavégzés alkalmával a technológiát kiegészítő tevékenység (javítás, kaparólánc befűzése stb.) területét is meg kell világítani.
- 7.3.2.6 A belső égésű motorral működtetett munkagépek alagútban vagy zárt térben csak úgy üzemeltethetők, ha biztosított, hogy a légtér szennyezettsége a vonatkozó szabvány szerinti egészségügyi határértéket nem lépi túl.
- 7.3.2.7 A munkaterületre érkezett munkagépeket a tevékenységhez úgy kell előkészíteni, hogy a szomszédos vágány forgalmát ne veszélyeztessék.
- 7.3.2.8 A munkagép megindítása, működtetése előtt a gépkezelőnek meg kell győződnie arról, hogy a gép mozgási irányában vagy közvetlen közelében senki sem tartózkodik. Az elindulás előtt és minden újraindításkor „Figyelj” jelzést kell adni.
- 7.3.2.9 Ha a gépkezelő a munkagépen üzem közben a biztonságot veszélyeztető rendellenességet észlel, a gépet az üzemzavar elhárításáig le kell állítania.
- 7.3.2.10 A munkagép vezetője indulás előtt köteles meggyőződni a fékek, a világítás és a jelzőberendezések üzembiztos működéséről. A biztonsági berendezések bármilyen hibája mellett - annak elhárításáig - a munkagéppel kiállni nem szabad.
- 7.3.2.11 Kézifékekkel közlekedő járműveknél a figyelembe vehető kézfékek üzemképes állapotáról indulás előtt meg kell győződni. Kezelésükhöz szükséges személyzetet biztosítani kell.
- 7.3.2.12 Kétvágányú vagy párhuzamos egyvágányú pályán anyagszállító szerelvényről történő munkavégzés esetén a szerelvény mindkét végénél figyelőört kell kiállítani. A figyelőörök jelzésére a szomszédos vágányok felőli oldal felé a rakodást meg kell szüntetni.
- 7.3.3 Közúton végzett vasúti pályaépítés, fenntartás biztonsága
- 7.3.3.1 Közúton lévő pályaépítési, fenntartási munkahelyek megközelítése közben fokozott figyelemmel kell lenni a közúti közlekedés veszélyeire.
- 7.3.3.2 A munkahelyek fedezésének biztonsági szabályait - a KRESZ előírásainak figyelembevételével - a munkáltató határozza meg.
- 7.3.3.3 A vasúti jármű csak a sebességkorlátozó jelzésnek megfelelő, vagy annál kisebb sebességgel közelítheti meg az úrszelvényen belül foglalkoztatottakat úgy, hogy szükség esetén biztonságosan meg tudjon előttük állni.
- 7.3.3.4 Úrszelvényen belüli munkavégzés esetén a munkacsapat biztonsága érdekében, a közlekedési irányok figyelembevételével figyelőörrel, figyelőörökkel kell a vasúti jármű közlekedését jelezni.
- 7.3.3.5 Vasúti jármű közeledésekor az úrszelvényen kívülre kell kiállni. A kiállás helyét a közúti közlekedés irányából fedezni kell.
- 7.3.3.6 Ha munkavégzés közben a munkavállalók, munkaeszközök, anyagok a közút úrszelvényébe kerülhetnek, a közúti közlekedés irányának megfelelően a közút közlekedését - a KRESZ előírásainak figyelembevételével - korlátozni kell.
- 7.3.3.7 Amennyiben a forgalom alatti pályán a munkálatok biztonsága nem biztosítható, a munkát vágányzárban vagy a forgalom szüneteltetésével kell elvégezni.
- 7.3.4 Alagútban végzett munkák biztonsága
- 7.3.4.1 Alagútban a forgalom fenntartása mellett történő munkavégzés helyét mindkét irányból figyelmeztető jelzőrendszerrel vagy figyelőörökkel kell biztosítani.
- 7.3.4.2 Alagútban a forgalom fenntartása mellett végzendő építési és fenntartási tevékenységnél a

munkahelyek fedezésekor az akusztikus jelzésen kívül vizuális jelzést is kell adni. Amennyiben a figyelmeztető jelzések - távolság, szabadlátás korlátozottsága stb. - észlése egyértelműen nem biztosítható, a munkahely és a két szomszédos vonatjelző hely között hírközlő kapcsolatot kell kiépíteni. Ha a kapcsolat megszakad, a munkát azonnal abba kell hagyni.

- 7.3.4.3. A figyelmeztető jelzésre a munkavállalók a munkát kötelesek azonnal abbahagyni és a vonat elhaladását az e célra kijelölt helyen megvárni.
- 7.3.4.4. Azoknál az alagutaknál, ahol félreálló hely nincs biztosítva, a karbantartást, pályaellenőrzést üzemszünetben vagy a forgalom szüneteltetése vagy vonatmentes időben szabad csak elvégezni.
- 7.3.4.5. Alagútban munkát végezni csak a munkavégzés jellegének megfelelő megvilágítás biztosítása esetén szabad.
- 7.3.4.6. Alagútban végzett munkákért felelős vezető köteles a munka megkezdése előtt a szomszédos állomásokról kimutatható módon engedélyt kérni. Az állomások kötelesek a közlekedő vonatokat személyzetét az alagútban végzett munkákról írásbeli rendelkezéssel értesíteni.
- 7.3.4.7. Alagútban végzett munkák építési anyagát úrszelvényen kívül úgy kell elhelyezni, hogy a vonatok okozta vibráció következtében ne omoljanak le, illetve úrszelvénybe ne kerüljenek. A félreálló helyeket építőanyaggal tilos eltorlaszolni.
- 7.3.4.8. A föld alatti vasutak alagútjában munkát végezni - egyes speciális esetek kivételével - csak üzemszünetben vagy vágányzárban, a vontatási energiát vezető sín feszültségmentesítése után szabad. A feszültségmentes állapotról az alagútba való belépés előtt meg kell győződni.
- 7.3.4.9. A 7.3.4.8 pontban foglaltaktól eltérő munkavégzés személyi és tárgyi feltételeit a feszültség- és forgalom alatti pályán történő munkavégzés szabályainak megfelelően a munkáltató határozza meg.
- 7.3.5. Hídon végzett munkák biztonsága
- 7.3.5.1. A 10 méternél hosszabb hidakon végzett munkák esetében a vonat várható érkezése előtt legalább 5 perccel a munkavállalókat értesíteni kell a jármű közeledéséről.
- 7.3.5.2. Közúti hídon végzett pályaépítési és fenntartási munkáknál a vasúti jármű sebességét úgy kell szabályozni, hogy a jármű közeledésekor a munkavállalók az elsodrasi határon belüli munkaterületet biztonságosan el tudják hagyni.
- 7.3.5.3. A leesési veszéllyel járó munkák végzésekor valamennyi munkavállaló köteles csúszásmentes talpú lábbelit, leesés és fejsérülés elleni védőfelszerelést használni.
- 7.3.5.4. Több vágány átvezetése esetén - amikor egyik vágányon van csak vágányzár - figyelőőröket kell kiállítani a forgalom alatt álló vágányon történő közlekedés jelzésére.
- 7.3.5.5. Az olyan nagyobb vízfelületet átívelő hidaknál, ahol csak csónakkal, vagy egyéb vízijárművel lehet menteni, a leesési veszéllyel járó munkákat csak mentőfelszereléssel és a vízből való mentésre kiképzett személyzettel ellátott csónak biztosítása után szabad megkezdni. A mentőcsónakot a munkahely közelében kell készenlétben tartani.
- 7.3.5.6. A hídszerkezet pályaszint alatti részében munkát végzőket biztonsági örnök kell fedezni.
- 7.3.5.7. A felbontott hídon az ideiglenesen lefektetett járólemezeket úgy kell elhelyezni, hogy mindkét végükön híderendára feküdjenek, konzolszerűen ne nyúljanak ki. A járólemezeket megbízhatóan le kell erősíteni.
- 7.3.5.8. A hidakon az anyagokat és szerszámokat úgy kell elhelyezni, hogy a vonat által okozott vibráció vagy egyéb ok miatt le ne essenek.
- 7.3.5.9. A hidak festésénél használt függő elemeket teherbírás szempontjából előzetesen meg kell vizsgálni. Az állványok úrszelvénybe nem érhetnek.
- 7.3.6. Magasban, mélyben végzett munkák biztonsága
- 7.3.6.1. Magasban végzett munkáknál leesés elleni védelmet kell alkalmazni. Módját a munkáltató határozza meg.
- 7.3.6.2. Azokon a munkaterületeken, ahol anyagok, vagy egyéb tárgyak leesésére lehet számítani, személyek tartózkodását, közlekedését meg kell tiltani vagy műszaki védelemmel kell a veszélytelen tartózkodást, közlekedést biztosítani.
- 7.3.6.3. A munkaterületeken a leesési veszélyeket jelentő helyeket lefedéssel, elkerítéssel vagy egyéb módon kell biztosítani.
- 7.3.6.4. Szerelőaknáknak, munkagödrök fölött lévő gyalogos közlekedésnél csak e célra készített átjárókat szabad használni.
- 7.3.7. Robbantással végzett munkák biztonsága
- 7.3.7.1. Robbantásokat csak robbantási szakember vezetésével szabad végezni. A robbantási terület veszélyes övezetének határára vörös zászlóval ellátott figyelőőröket kell állítani. Szürkületkor és éjjel csak kellően megvilágított munkahelyen szabad robbantást végezni.
- 7.3.7.2. A robbantási területet az utazóközönség elől el kell zárni. A munkavállalóknak a robbantási helytől - a robbantás alatt - biztonságos távolságra kell elhelyezkedni. A művelet megkezdése előtt

- a munkairányítónak erről meg kell győződnie.
- 7.3.7.3. Két- vagy többvágányú pályaszakaszon robbantási munkákat csak valamennyi vágányra kiterjedő vágányzár mellett szabad végezni.
- 7.3.7.4. Robbantás után - a füstre várási idő betartását követően - ellenőrizni kell, hogy minden töltet felrobbant-e. A robbantással megbízott személynek - a megfelelő óvintézkedések betartása mellett - gondoskodnia kell a fel nem robbant töltetek ártalmatlanná tételéről.
- 7.4. Villamosított vonalakon végzett munkák biztonsága
- 7.4.1. A villamos vontatás energiaellátását biztosító berendezéseken kapcsolást, kezelést, földelést csak az erre feljogosított személy végezhet.
- 7.4.2. A villamos vontatási berendezés feszültség alá helyezésének, feszültségmentesítésének, a feszültség alatti munkavégzésnek részletes szabályait a munkáltató határozza meg.
- 7.4.3. Feszültségmentes villamos vontatási berendezésen csak a munkairányító előzetes engedélyével szabad a munkát elkezdni.
- 7.4.4. Villamos vontatási berendezésen vagy közelében munkát végzők tudomására kell hozni a feszültségmentes rész határait, a feszültségmentesítés konkrét időtartamát.
- 7.4.5. Üzemszerűen feszültség alatt álló villamos vezeték közelében rakodni csak előzetes engedély birtokában szabad. Az engedélyezés szabályait a munkáltató határozza meg.
- 7.4.6. Villamosított vonalakon közlekedő járművek szerkezeti elemeit, - kivéve a karbantartás céljára kiszigetelt elemeket - rakományait, a járműveken felépítményként elhelyezett egyéb berendezéseket a közlekedés megkezdése előtt olyan helyzetbe kell hozni, hogy azok a feszültség alatt álló villamos berendezéseket veszélyes mértékben ne közelítsék meg.
- 7.4.7. Íves pályaszakasz villamos felsővezetékén történő munkavégzés esetén az ív belső felén csak akkor szabad tartózkodni, ha a vezeték a tartószerkezeten biztonságosan rögzítve van.
- 7.4.8. Villamos áramkör részét képező vasúti sinkötést megbontani csak az áramkör feszültségmentesítése, vagy ideiglenes villamos átkötés létesítése után szabad.
- 7.4.9. Üzemszerűen feszültség alatt álló villamos felsővezeték közelében fákat gallyazni csak úgy szabad, ha biztosított, hogy a gallyak a felsővezeték veszélyes mértékben nem közelítik meg. Ha ez nem biztosítható, a gallyazás - a villamosüzemi személyzet engedélyével - csak feszültségmentes állapotban végezhető el.
- 7.4.10. Üzemszerűen feszültség alatt álló villamos felsővezeték alatt hosszú tárgyakat (pl. létra) a felsővezeték veszélyes mértékű megközelítésének elkerülése végett csak vízszintes helyzetben szabad vinni vagy mozgatni.
- 7.4.11. Üzemszerűen feszültség alatt álló villamos vontatási berendezés közelében vízszintes tűzet oltani csak akkor szabad, ha a kötött vízszintes tűz a berendezést veszélyes mértékben nem közelíti meg.
- 7.4.12. Villamos felsővezeték szerelőtoronyból, szerelőállványról, létráról munkát végezni csak leesés elleni védelem alkalmazásával szabad.
- 7.4.13. Hidakon, felüljárókon - ha azok alatt villamos felsővezeték húzódik - huzalok, vezetékek vonszolása, húzása tilos.
- 7.5. Jelző-, biztosító- és távközlési berendezéseken végzett munkák biztonsága
- 7.5.1. A jelző- és biztosító berendezések üzembiztonságát rendszeresen ellenőrizni kell. A személyi- és közlekedésbiztonságot közvetlenül veszélyeztető hiányosságokat azonnal meg kell szüntetni, vagy - átmenetileg - gondoskodni kell az azonos biztonságot nyújtó egyéb megoldásról.
- 7.5.2. Vasúti forgalom alatt álló vágányok közelében, valamint közút-vasút keresztezésében végzett munkáknál legalább egy főt figyelési kötelezettséggel kell megbízni.
- 7.5.3. Veszélyes környezetben (pl. forgalom alatt álló vasúti pálya elsodrasi határán belül) végzett munkákat figyelőőrrel kell biztosítani.
- 7.5.4. Ha a jelző- és biztosítóberendezésen végzett munka közben vonatközlekedés van és a berendezésen végzett munka miatt a jelzőn továbbhaladást engedélyező jelzés jelenhet meg, gondoskodni kell arról, hogy a jelzés a közlekedő járműről ne legyen látható (pl. letakarás).
- 7.5.5. Vágányút beállításkor meg kell szakítani minden olyan munkát, ami a berendezés szabályszerű működését befolyásolhatja. Az ilyen munkát csak a tervezett közlekedtetés befejezése után szabad folytatni.
- 7.5.6. Alagútban, aknában, zárt helyiségben végzett kábelfektetésnél vagy karbantartásnál a munkahely megvilágításról gondoskodni kell.
- 7.5.7. Ha a 7.5.6. pontban meghatározott munkakörnyezetben a vonatkozó szabványban előírtat meghaladó légszennyezés alakulhat ki, a légtér szellőztetéséről, vagy légszvédő eszközök használatáról gondoskodni kell.
- 7.5.8. Az oszlopok állítását, döntését lehetőleg emelőgéppel kell végezni. Kézi erővel végzett állításnál és döntésnél az eszközöket és műveletelemeket úgy kell megválasztani, hogy a váratlan visszazuhanás vagy elbillenés ellen az oszlop minden helyzetében biztosított legyen.

- Az oszlop ideiglenes kikötése közlekedési útvonalba nem eshet, vasúti síneket nem keresztezhet, illetve azok úrszelvényébe a kikötési pont nem kerülhet.
- 7.5.9. A jelző-, biztosító- és távközlési berendezésen keletkezett bármilyen meghibásodást, javítást, karbantartást a munkáltató által meghatározott módon kell dokumentálni.
- 7.5.10. Viharos vagy zivataros időben tetőn vagy oszlopon, valamint a külső szabadvezetékkel villamos vezetői kapcsolatban lévő berendezéseken munkát végezni tilos.
- 7.6. Veszélyes anyagokkal végzett munkák biztonsága
- 7.6.1. Veszélyes anyagokat a munkavégzés helyén csak olyan mennyiségben szabad tárolni, amely a folyamatos munkavégzéshez szükséges. A tevékenység során keletkezett hulladékot a munkaterületről rendszeresen el kell távolítani.
- 7.6.2. Egészségre ártalmas folyadék tárolására nem használhatók olyan edények, amelyek jellegüknél fogva élelmiszerek és élvezeti cikkek tárolására szolgálnak. Az egészségre ártalmas anyagok tárolóedényeit meg kell jelölni.
- 7.6.3. A veszélyes anyagok szállításának, kezelésének, tárolásának és felhasználásának biztonságos végrehajtására - a vonatkozó előírások figyelembevételével - a munkáltató köteles részletes szabályozást kidolgozni.
- 7.6.4. Mérgező anyagok kezelésével, felhasználásával csak a vonatkozó rendeletben előírt ismeretekkel rendelkező munkavállaló bízható meg.
- 7.7. Külső munkavállalók által végzett vasúti munkák
- 7.7.1. A megrendelő munkáltató kötelezettségei:
- 7.7.1.1. A külső munkavállalók vezetőjét kimutathatóan ki kell oktatni a vasúti pályán vagy közelében végzendő munka, a munkavégzés helyének megközelítése, elhagyása közben fellépő veszélyekre, és azok elhárítására. Az oktatás részletes szabályozása a munkáltató feladata.
- 7.7.1.2. Járműmozgatás esetén a külső munkavállaló vezetőjét ki kell oktatni a járműmozgatás, kapcsolás, állva tartás, fékezés, valamint a járművön történő utazás szabályaira és biztonsági intézkedésekre, ha az utazás nem a közforgalomban használt járművel történik.
- A közforgalmú járművel történő utazásnál a betartandó biztonsági szabályokat elvárható ismereteknek kell tekinteni.
- 7.7.1.3. A munkavállalókkal ismertetni kell az esetleges veszélyelhárításhoz szükséges fontosabb vasúti jelzéseket. A jelzéssel kapott rendelkezést azonnal végre kell hajtani, ha annak végrehajtása a személyi biztonságot nem veszélyezteti.
- 7.7.2. Külső munkavállalók feladata
- 7.7.2.1. A külső munkavállaló feladata gondoskodni az általa foglalkoztatott személyek oktatásáról, esetleges kiképzéséről.
- 7.7.2.2. A külső munkavállaló a vasúti pályán vagy közelében csak az érintett szakasz forgalmát felügyelő és irányító üzemeltető engedélyével végezhet munkát.
- 7.7.3. Az üzemeltető engedélye szükséges akkor is, ha vágányon kívül végzett munkánál a munka jellege miatt az ott dolgozók vagy az alkalmazott anyagok, gépek, berendezések, azok szerkezeti elemei véletlenül a forgalom alatt álló vágány elsodrási határán belülré kerülhetnek.
- 7.7.4. Ha a munkavégzésre igénybe vett vágányon vagy a vágány mellett lévő szomszédos vágányokon vasúti járművek közlekednek, figyelőőrt kell foglalkoztatni.
8. EGYÉB RENDELKEZÉSEK
- 8.1. Ha az üzemelő létesítményeken, berendezéseken a szabályzat hatálybalépése után átfogó felújítást, korszerűsítést, főjavítást végeznek, a szabályzat létesítésre vonatkozó rendelkezéseit kell alkalmazni.
- 8.2. A szabályzat 3.1.2 pontjában meghatározott munkáltatói szabályozást a rendelet hatálybalépésétől számított egy éven belül el kell készíteni.

FÜGGELÉK

A SZÖVEGBEN HIVATKOZOTT JOGSZABÁLYOK

- 3/1979. (V. 29.) EüM rendelet az egyéni védőfelszerelésekről
- 4/1980. (XI. 25.) BM rendelet az Országos Tűzvédelmi Szabályzat kiadásáról
- 4/1981. (III. 31.) EüM rendelet a munkaköri alkalmasság orvosi vizsgálatáról és véleményezéséről
- 6/1982. (VI. 12.) EüM rendelet a nők és a fiatalok egészségéről és testi épségének védelméről
- 2/1983. (II. 14.) EüM rendelet a dolgozók bőrvédő készítményekkel való ellátásáról
- 14/1985. (XI. 30.) KM rendelet a vasutas dolgozók munkaköri alkalmasságának orvosi vizsgálatáról és véleményezéséről

26/1985. (V. 11.) MT rendelet a mérgező hatású anyagokkal kapcsolatos eljárásról
2/1986. (II. 27.) ÉVM rendelet az Országos Építésügyi Szabályzat közzétételéről
16/1988. (XII. 22.) SZEM rendelet a mérgező hatású anyagokkal kapcsolatos eljárásról szóló 26/1985.
(V. 11.) MT rendelet végrehajtásáról
1992. évi XXII. törvény a Munka Törvénykönyvéről

A SZÖVEGBEN HIVATKOZOTT SZABVÁNYOK

Üzemi szabályzat erősáramú villamos berendezések számára	MSZ 1585
Országos közforgalmú vasutak úrszelvénye	MSZ 8691
Biztonsági szín- és alakjelek	MSZ 17066
Munkahelyek levegőtisztasági követelményei, vegyi anyagok	MSZ 21461-1
Munkahelyek levegőtisztasági követelményei, porok	MSZ 21461-2
Vasúti érintésvédelmi szabályzat	MSZ-07-2506

3. számú melléklet a 17/1993. (VII. 1.) KHVM rendelethez

Gépjárműjavítás Biztonsági Szabályzata

1. ÁLTALÁNOS RENDELKEZÉSEK

1.1. A Gépjárműjavítás Biztonsági Szabályzat (a továbbiakban: Szabályzat) hatálya az egészséget nem veszélyeztető és biztonságos munkavégzés követelményeinek meghatározása szempontjából kiterjed a szervezett munkavégzés keretében végzett gépjárműfenntartó tevékenységre, függetlenül attól, hogy azt milyen szervezeti vagy tulajdoni formában végzik.

1.2. A fegyveres erőkre, fegyveres testületekre a szabályzat hatálya annyiban terjed ki, amennyiben más jogszabály eltérően nem rendelkezik.

1.3. A Szabályzat alkalmazásában gépjárműfenntartó tevékenység a gépjárműveken - kivéve a trolibuszokat - és ezek pótkocsijain (a továbbiakban együtt: gépjármű) végzett, a külön jogszabályban meghatározott tevékenység.

1.4. A Szabályzat a gépjárműveken végzett javítási, fenntartási munkák biztonságos végzéséhez szükséges feltételeket, tennivalókat írja elő. A Szabályzat nem tartalmazza azokat az előírásokat, amelyek az egészséget nem veszélyeztető és biztonságos munkavégzés vonatkozásában jogszabályok és munkavédelmi tartalmú szabványok írják elő.

A gépjárműfenntartó tevékenység végzésénél szükségessé váló különböző kiegészítő ipari szakterületek (gépi forgácsolás, hegesztés, fémszórás, lakatos, elektroműszerész stb.) egészséget nem veszélyeztető és biztonságos munkavégzésre vonatkozó előírásait is érvényesíteni kell.

1.5. A Szabályzat előírásai mellett a gépjárműfenntartó tevékenység tárgyi feltételeinek létesítése és a tevékenység végzése során figyelembe kell venni a tárgykörre vonatkozó jogszabályokban és más előírásokban meghatározott egyéb munkavédelmi, biztonsági előírásokat is.

1.6. A Szabályzat vonatkozásában munkavédelmi szabálynak minősül a munkavédelemről szóló 1993. évi XCIII. törvény (a továbbiakban: Mvt.) 11. §-a szerinti meghatározásban a munkavédelmi tartalmú nemzeti szabvány.

2. FOGALOMMEGHATÁROZÁSOK

2.1. Pótkocsi, félpótkocsi: a Szabályzat alkalmazásában olyan jármű, amely gépjárművel történő vontatásra készült.

2.2. Veszélyes anyag: a gépjárműfenntartásnál alkalmazásra kerülő minden olyan anyag és készítmény, amelyek az Mvt. 87. § 12. pont hatálya alá esnek.

2.3. Szerelőakna: a padlószint alá süllyesztett árokjellegű munkahely, amelyből a gépjárművek alsó részein a gépjármű- fenntartási műveletek elvégezhetők.

2.4. Alsó munkaterek: a műhely szintje alá helyezett, a szerelőaknai tevékenységhez kapcsolódó munkahelyek.

2.5. Görgős vizsgálópadok: a gépjármű álló helyzetében a kerekek forgatásával történő vizsgálatok végzésére kialakított berendezések.

2.6. Gépjárműemelő: vezetett teherfelvevő szerkezettel ellátott emelőberendezések. A teherfelvevő szerkezetet a tartóegység vezeti meg.

2.7. Veszélyes áruk: a Szabályzat értelmében azok az anyagok és tárgyak, amelyek az ADR hatálya alá tartoznak, valamint azok a szerves anyagok, élőlények és ezek elhalt egyedei, amelyek a környezetükre fertőzésveszélyt jelentenek, valamint a veszélyes hulladék és a települési hulladék.

2.8. Különleges anyagok szállítására szolgáló gépjárművek: a Szabályzat alkalmazásában azok a gépjárművek, amely esetenként vagy állandó jelleggel veszélyes árut, különösen:

- az ADR hatálya alá tartozó anyagokat, készítményeket, tárgyakat,
- veszélyes hulladékot,
- települési hulladékot (települési szilárd és folyékony hulladék),
- csomagolás nélküli élelmiszereket,
- élő állatokat,
- állathullát, állati eredetű hulladékot,

illetve

- fertőző beteget,
- halottakat

szállítanak.

2.9. Jelentős üzemzavar: a különleges anyagot szállító gépjármű közúton bekövetkező olyan mértékű üzemzavara, amely a gépjármű továbbhaladását tartósan akadályozza, vagy elhárítása a különleges szállítmány épségét veszélyezteti, illetve a szállítmány a javítást végző személyekkel, a gépjárművezetővel és a környezettel egészséget veszélyeztető kapcsolatba kerülhet.

2.10. Fertőtlenítés (dezinfekció): minden olyan eljárás, amely a külső környezetbe kikerült kórokozók elpusztítására, illetve fertőzőképességük megszüntetésére szolgál.

3. ÁLTALÁNOS KÖVETELMÉNYEK

3.1. A munkáltatónak a gépjárműfenntartó tevékenységet a Szabályzatban meghatározottak, továbbá a munkavédelemre vonatkozó egyéb jogszabályok, szabványok előírásai szerint úgy kell megszervezni, hogy a munkavégzés közben keletkező veszélyek a biztonságos munkavégzést ne akadályozzák, a munkát végzők egészségét ne veszélyeztessék.

3.2. A munkáltatónak gondoskodnia kell arról, hogy a munkavállaló az általa végzett mindenkori gépjárműfenntartó tevékenységről és a tevékenységhez kapcsolódó munkaeszközök használatáról - gépjárműtípus, munkaeszköz változás esetén is - elegendő és megfelelő oktatást kapjon az egészséget nem veszélyeztető és biztonságos munkavégzéshez szükséges elméleti és gyakorlati ismeretekről. Az oktatásnak kapcsolódnia kell a keletkező új veszélyforrások ismertetéséhez.

3.3. A munkáltatónak szabályozni és jelezni kell azokat a munkahelyeket, ahol a gépjárműfenntartó szervezet munkavállalóin kívül a munkavégzés hatókörében más személyek nem tartózkodhatnak.

3.4. A munkavállaló köteles a munkavégzés során a Szabályzat előírásait, valamint a munkáltató által az egészséget nem veszélyeztető és biztonságos munkavégzés céljából hozott intézkedéseket betartani, továbbá a szakképesítéséhez kapcsolódó munkavédelmi ismeretek szerint dolgozni.

3.5. Ha a munka tárgyában, a munkaeszközökben, valamint a környezetben olyan változások, hibák keletkeznek, amelyek a munkavégzés biztonságát veszélyeztetik, a veszélyforrás megszüntetéséig a munkavégzést a munkát végzőnek fel kell függesztenie.

3.6. A különleges anyagokat szállító gépjárművek javítása csak az egészséget és a testi épséget nem veszélyeztető állapotokban végezhető.

4. SZEMÉLYI KÖVETELMÉNYEK

4.1. Gépjárműfenntartó tevékenységet csak az a munkavállaló végezhet, aki

- az előírt szakmai személyi feltételeknek megfelel,
- egészségileg alkalmas és foglalkoztathatóságát egyéb jogszabály nem tiltja,
- a végzendő munkáról elegendő és megfelelő tartalmú munkavédelmi oktatásban részesült.

4.2. A gépjárműfenntartó tevékenységet végző munkavállalókat a veszély jellegétől függően munkavédelmi és egészségügyi ismeretekből a munkáltató belső utasítása szerinti időszakonként, de legalább évente egy alkalommal ismétlődő oktatásban kell részesíteni.

4.3. A munkavállalók munkaköri, szakmai, illetve személyi higiénés alkalmassági vizsgálatának szükségességét külön jogszabály határozza meg.

A vizsgálat jellegének és gyakoriságának meghatározásakor fokozott figyelmet kell fordítani a tevékenységek végzése során a fizikai, kémiai és biológiai kóroki tényezőkre, a fokozottan balesetveszéllyel járó munkakörökben dolgozókra, különösen:

- karosszériajavítás,
- autófényezés,
- korrózióvédelem,
- alkatrészmosás,
- akkumulátorjavítás,
- gumijavítás,
- különleges anyagokat szállító gépjármű javítása,
- bontás,
- fertőtlenítés

végzése esetén, kiemelten azon esetekben, amikor a munkavállaló több tevékenységet is ellát.

5. HASZNÁLATBAVÉTEL

5.1. A gépjárműfenntartó tevékenységet szolgáló létesítmények, munkaeszközök használatának, üzembe helyezésének, valamint a technológiai előírások alkalmazásának munkavédelmi feltételeit és az engedélyezési eljárás rendjét (munkavédelmi üzembe helyezés) a vonatkozó jogszabályok előírásainak figyelembevételével kell meghatározni és elvégezni.

5.2. A gépjárműfenntartó tevékenységet csak olyan munkaeszközökkel szabad végezni, amelyek alkalmasak az egészséget nem veszélyeztető és biztonságos használatra. A megfelelőséget a vonatkozó jogszabályokban meghatározott tanúsítással kell igazolni.

6. A MUNKAHELYEK KIALAKÍTÁSÁNAK KÖVETELMÉNYEI

6.1. Munkahelyek hőmérséklete, szellőztetése

6.1.1. A zárt munkahelyeken az alkalmazott munkamódszerek és a végzett munka nehézségi fokának figyelembevételével a vonatkozó előírás szerinti klímátényezőket kell biztosítani.

6.1.2. A gyúlékony, mérgező, egészségre ártalmas gázokat, gőzöket, porokat a munkahelyekről, munkaterületekről el kell vezetni, vagy ártalmatlanítani kell.

6.1.3. Klímaberendezés vagy szellőztető berendezések használatakor biztosítani kell, hogy a munkavállalók ne legyenek kitéve kellemetlen és egészségre káros légmozgásnak.

6.1.4. Mesterséges szellőztetés esetén a szellőztető rendszer esetleges meghibásodását, ha az a munkavállaló egészségére veszélyt jelent, riasztóberendezéssel kell jelezni.

6.2. Kijáratok (ajtók és kapuk), közlekedési utak

6.2.1. Az ajtók és kapuk helyének, számának, kivitelezésének és méreteinek a munkahelyek jellegéhez és használatához kell igazodnia. A különböző kialakítású (lengő, toló, felfelé nyíló, átlátszó stb.) és működtetésű ajtókat és kapukat biztonsági szempontból a vonatkozó jogszabályban foglaltak figyelembevételével kell létesíteni.

6.2.2. Azokat a kapukat, amelyeket a gépjármű-közlekedés mellett a gyalogosközlekedésre is használnak, úgy kell kivitelezni, hogy használóik könnyen nyithassák és zárhassák azokat vagy részeit.

6.2.3. Olyan kapuk közvetlen közelében, amelyek csak a gépjármű-közlekedés részére készültek, a személyforgalom számára ajtókat kell elhelyezni.

6.2.4. A kézi működtetésű kapuk kapuszárnyait szándékolatlan becsapódással szemben biztosítani kell. A biztosítás nem okozhat botlásveszélyt.

6.2.5. A kézi működtetésű ajtókat és kapukat olyan működtető berendezésekkel kell ellátni, amelyek lehetővé teszik a szárnyak biztonságos mozgatását.

6.2.6. A gépi mozgatású kapu záródó mozgása a vezérlőszervet működtető kézierő megszűnésekor vagy akadálynak ütközve automatikusan álljon le.

6.2.7. Ha a géppel működtetett kapuk mozgását olyan helyről irányítják, ahonnan területük nem teljesen átlátható, a kapuk mellett jól felismerhető és könnyen hozzáférhető vészkipcsolót kell elhelyezni.

6.2.8. A közlekedési utakat olyan számban és módon kell kialakítani, hogy rendeltetési céljuk szerint gépjárművel vagy gyalog biztonságosan lehessen közlekedni rajtuk és az utak mellett dolgozó személyeket a közlekedés ne veszélyeztesse.

6.2.9. Gépjárművek részére kijelölt közlekedési utak szélessége oldalanként legalább 0,5 m-rel haladja meg a várható legszélesebb gépjárművet.

6.2.10. A gépjárművek számára kijelölt közlekedési utakat legalább 1 m távolságra kell vezetni a személyközlekedést szolgáló ajtóktól és kapuktól, átjáróktól és lépcsőkijáratoktól.

6.3. Menekülési utak és vészkijáratok

6.3.1. Az egyes munkahelyeken az ott végzett tevékenység alapján megfelelő számú, elhelyezésű, kialakítású és állapotú menekülési úttal és vészkijáratokkal kell biztosítani a gyors és biztonságos elhagyás lehetőségét. A menekülési utakat és vészkijáratokat a vonatkozó jogszabályokban foglaltak figyelembevételével kell létesíteni és jelölni.

6.3.2. Tisztán gépi működtetésű ajtók vészkijáratként nem alkalmazhatók.

6.4. Ablakok és tetőablakok

Az ablakokat és tetőablakokat a vonatkozó jogszabályban foglaltak figyelembevételével kell létesíteni.

6.5. Világítás

6.5.1. A munkahelyek természetes és mesterséges megvilágítását az ott végzett tevékenységek szerint a vonatkozó előírások szerint, vagy azokkal azonos megvilágítási értékeket biztosító módon kell megvalósítani.

6.5.2. A világító berendezéseket a munkahelyeken úgy kell elhelyezni, hogy a világítás módjából ne származhasson balesetveszély vagy egészségi ártalom.

6.5.3. A gépjárműmotorok, erőátviteli berendezések próbajáratásának helyiségében fénycsóvilágítást alkalmazni csak a stroboszkóphatás elleni védelem biztosításával szabad.

6.5.4. A gépjárműfenntartó munkáknál használt hordozható kézilámpákat védőüveggel és védőkosárral (vagy más törésbiztos védőberendezéssel) kell ellátni, védettségüknek legalább IP 55 kell lennie és a munkahelyi környezeti tényezőktől függően törpefeszültségről kell működjének.

6.5.5. Ha a munkavégzés, az üzemi berendezések vagy egyéb üzemi viszonyok az általános világítás kiesésekor balesetveszélyt okozhatnak, illetve ha hatósági előírások vagy szabványok előírják, tartalékvilágítást kell alkalmazni. A tartalékvilágítás működőképés állapotáról folyamatosan gondoskodni kell.

6.6. Villamos berendezések

6.6.1. A gépjárműfenntartó tevékenység során olyan villamos munkaeszközök alkalmazhatók, amelyek - az üzemi igénybevétel és a helyi biztonsági követelmények figyelembevételével - megfelelnek a villamossági termékek biztonsági és tanúsítási kötelezettségére vonatkozó jogszabály előírásainak.

6.6.2. A gépjárműfenntartó létesítményekben az egyes helyiségek villamos berendezéseinek létesítését a bennük végzett tevékenység által meghatározott technológia jellege alapján a vonatkozó villamos biztonsági előírások szerint kell kivitelezni.

6.7. Szerelőaknák, alsó munkaterek

6.7.1. A szerelőaknákat úgy kell létesíteni, hogy azokba könnyen, veszély nélkül le lehessen járni és veszély esetén gyorsan elhagyhatók legyenek. Kialakításuk a vonatkozó szabvány vagy azzal legalább egyenértékű követelményeknek megfelelő kell legyen.

6.7.2. A szerelőaknába, alsó munkaterekbe vezető lépcsős lejáró nem lehet meredekebb mint 45°, fokmagassága legfeljebb 0,25 m lehet, belépőszélessége legalább 0,14 m kell legyen. Vészkijáratként szolgáló lépcső meredeksége legfeljebb 60° lehet.

6.7.3. A legfeljebb 9,0 m hosszú aknánál a második lépcső helyén nem éghető anyagból készült lépésbiztos kijárat (pl. rögzített egyágú létra) létesítése is elegendő.

6.7.4. Ha az akna hosszúsága egyidejűleg több gépjármű ráállítását teszi lehetővé, a gépjárművek közötti aknaelhagyáshoz mozgatható lépésbiztos kijáratot kell alkalmazni (pl. beakasztható lépcsők, egyágú létrák).

6.7.5. Az alsó munkaterekbe vezető lejáratok peremeit figyelmeztető színjelzéssel kell ellátni és a lejáratokat kielégítően meg kell világítani.

6.7.6. Az alsó munkatérbe vezető lépcsőket korláttal, kapaszkodóval kell ellátni. A lépcsőkar első és utolsó fellépőjét figyelmeztető színjelzéssel kell jelölni.

6.7.7. Azoknál a szerelőaknáknál és alsó munkatereknél, amelyeknél tűz- és robbanásveszélyes gázok, gőzök veszélyes mennyiségben történő előfordulásával kell számolni, és amelyekben kivételük által nem biztosított a kielégítő természetes légcseré, mesterséges szellőztetést kell létesíteni, amely biztosítja, hogy a gázelegy alsó robbanási koncentrációja ne alakuljon ki.

6.7.8. Azoknál a szerelőaknáknál és alsó munkatereknél, amelyeknél mérgező vagy egészségre káros gázok, gőzök veszélyes mennyiségben történő előfordulásával kell számolni, mesterséges szellőztetést kell létesíteni annak biztosítására, hogy az egészségre káros koncentráció ne alakulhasson ki.

6.8. Mosóhelyek

6.8.1. A mosóhelyiség oldalfalait könnyen lemosható, vízhatlan, vegyszereknek ellenálló burkolattal kell ellátni. A padozatot vizet át nem eresztő és csúszásmentes anyagból kell készíteni.

6.8.2. A munkaterületen elhelyezett vízvezető rácsozat kialakításának balesetmentes munkavégzést kell biztosítani és ergonómiai szempontból kielégítőnek kell lennie.

6.8.3. Talajba süllyesztett emelő aknájából a vízvezetést biztosítani kell.

6.9. Akkumulátortöltő és -kezelő helyiségek

Az akkumulátorok töltésére és kezelésére létesített helyiségek kialakításának meg kell felelnie a vonatkozó biztonsági előírásoknak vagy azzal legalább egyenértékű követelményeknek.

6.10. Fényező, szárító helyiségek

6.10.1. A festőhelyiségek és festékbevonat szárító helyiségek kialakításának meg kell felelni a vonatkozó szabvány előírásainak vagy azzal legalább egyenértékű követelményeknek.

6.10.2. A kombinált fényező-szárító fülke biztonságtechnikai szempontból ki kell elégítse a vonatkozó biztonsági előírást vagy azzal legalább egyenértékű követelményeket.

6.10.3. Festőhelyiségben a mesterséges szellőztetés mértékét az időegység alatt felhasznált legnagyobb anyagmennyiség vegyi összetétele, párolgási jellemzői alapján úgy kell meghatározni, hogy a légtérben a különböző oldószerek koncentrációja ne haladja meg az előírt egészségügyi határértékeket.

6.10.4. A fényező előkészítő helyiség padozatát szikramentes, a falakat könnyen tisztítható burkolattal kell ellátni.

6.11. Korrózió elleni védelem (alváz- és üregvédelem)

6.11.1. Az A vagy B tűzveszélyességi osztályba tartozó oldószereket tartalmazó alváz és üregvédő anyagok csak olyan munkahelyeken dolgozhatnak fel, amelyek megfelelnek a robbanásbiztos helyiségekre, illetve szabad terekre vonatkozó előírásoknak.

6.11.2. A C tűzveszélyességi osztályba tartozó oldószereket tartalmazó anyagok feldolgozási helye meg kell feleljen a tűzveszélyes helyiségek, illetve szabad terek követelményeinek.

6.11.3. Az alváz- és üregvédő helyiségekben az egészségre káros oldószerek-koncentráció kialakulását megakadályozó mesterséges szellőzés mértékét a felhasználásra kerülő ártalmatlan anyagok jellegének és levegőtisztaság megőrzés mértékének figyelembevételével kell meghatározni.

6.11.4. A helyiségben telepített, használt munkaeszközök ne okozzanak robbanásveszélyt.

6.12. Gázüzemű gépjárművek gázüzemanyag-ellátó berendezésének javítására szolgáló munkahely

A munkahely létesítésére vonatkozó különös feltételeket külön jogszabály határozza meg.

6.13. Gépjárművek ápolása

Elkülönített zsírozó és olajfeltöltő álláshelyeket olajoknak és zsíroknak ellenálló padló- és falburkolattal kell ellátni.

6.14. Gépjárművek bontására szolgáló létesítmény, munkahely

A gépjárművek bontására szolgáló létesítményre vonatkozó, különös feltételeket külön jogszabály határozza meg.

6.15. Szabadtéri munkahelyek

6.15.1. Szabadtéren lévő állandó jellegű munkahelyet lehetőség szerint úgy kell kialakítani, hogy

- a munkavállalók védve legyenek az időjárás káros hatásai ellen,
- a tevékenységnek megfelelő kivitelű, teherbírású szilárd burkolattal rendelkezzen,
- teljesüljenek a tevékenységre vonatkozó környezet- és egészségvédelmi feltételek.

6.15.2. Különleges anyagokat szállító gépjárművek javítására létesített állandó jellegű szabadtéri munkahelyet úgy kell kijelölni, hogy a gépjármű alatt, valamint körülötte legalább 5 m távolságban ne legyen csatornanyílás, akna. Az épületektől megfelelő tűztávolságot kell tartani.

6.16. Magasított munkahelyek

Emelt gépjárműállásokat a vonatkozó vagy azzal legalább egyenértékű biztonsági előírások figyelembevételével kell létesíteni.

6.17. Szociális helyiségek

A szociális helyiségeket (pihenőhelyek, öltözőhelyiségek, tisztálkodó- és mellékhelyiségek, elsősegélyhelyek, dohányzó helyek, egyéb helyiségek) a gépjárműfenntartó tevékenység jellege, valamint a dolgozói létszám figyelembevételével a vonatkozó jogszabály előírásai szerint kell létesíteni.

7. MUNKAESZKÖZÖK KIALAKÍTÁSÁNAK, ELHELYEZÉSÉNEK KÖVETELMÉNYEI

7.1. Emelőeszközök, alátámasztó bakok, ékek

7.1.1. A gépjárművek emelésére csak olyan kézi vagy gépi működtetésű emelők alkalmazhatók, amelyek kialakítása és működése megfelel az emelőtípusra vonatkozó vagy azzal legalább egyenértékű biztonsági követelményeknek.

7.1.2. Helyhez kötött emelők telepítésénél az emelő mellett - a várhatóan emelésre kerülő legnagyobb gépjárműméretet is figyelembe véve - oldalanként legalább 1,0 m széles szabad területet kell biztosítani a kezelés és gépjármű-szerelési műveletek elvégzésére.

7.1.3. Helyhez kötött emelők rögzítését a gyártó előírásai szerint kell elvégezni.

7.1.4. A gépjárművek alátámasztására alkalmazott tartóbakoknak, tuskóknak meg kell felelni a vonatkozó vagy azzal legalább egyenértékű biztonsági követelményeknek. A tartóbakokon a megengedett legnagyobb teherbírást jól láthatóan és tartósan jelölni kell.

7.1.5. A kerekek kitérítésére a gépjármű tömegének és kerékméretének megfelelő teherbírási és méretű, egy személy által könnyen kezelhető kerékkitérítő ékeket kell alkalmazni. A kerékkitérítő ékek kialakítása a vonatkozó szabvány vagy azzal legalább egyenértékű követelmények figyelembevételével kell történi.

7.2. Munkaállványok

A különböző javítási műveletekhez készített munkaállványok kialakítása és vizsgálata a vonatkozó szabvány szerinti, vagy azzal legalább egyenértékű biztonsági előírások figyelembevételével kell történi.

7.3. Görgős vizsgálópadok

7.3.1. Görgős vizsgálópadokat üzemen kívüli állapotban a görgők közé történő balesetveszélyes belépés elleni védelemmel kell ellátni.

7.3.2. Önműködő görgőindítással ellátott próbapadot az akaratlan beindítás elleni védelemmel kell ellátni.

7.3.3. A vizsgálópadok közlekedési útvonalon történő felállítását kerülni kell. Amennyiben kényszerítő okokból szükségessé válik, használaton kívül a biztonságos átjárást lehetővé kell tenni.

7.3.4. A görgős vizsgálópad aknájának széleit, valamint a műhelyszint fölé nyúló védőburkolatát figyelmeztető színjelzéssel kell ellátni.

7.4. Kerékkiegyensúlyozó gépek

7.4.1. Leszerelt kerekeket kerékkiegyensúlyozó gépeket olyan védőburkolattal ellátva szabad üzemeltetni, amely a forgó kereket eltakarja. Nyitott védőburkolatnál a kerékforgatás nem lehetséges.

A 100 l/min vizsgálati fordulatszám és 20" kerékpánt méret alatti kiegyensúlyozásra készült gépek esetén a védőburkolat elhagyható.

7.4.2. Felszerelt kerekek kiegyensúlyozására olyan gépek alkalmazhatók, melyeknél a kezelő nem tartózkodik a kerék forgási síkjában, illetve a védőburkolat a gép tartozéka.

7.4.3. Ha a felszerelt kerekek kiegyensúlyozásánál az amplitúdó jeladó egyben a felemelt gépjármű tartására is szolgál, kialakításának biztosítania kell a gépjármű stabil alátámasztását. A megengedett terhelhetőséget jelölni kell.

7.5. Alkatrészmosók

7.5.1. Alkatrészmosásra csak erre a célra engedélyezett készítmény használható.

7.5.2. A gépjárműfenntartó munkahelyen felállított alkatrészmosó tartályt úgy kell elhelyezni, hogy

- napfény vagy más hőforrás hatására meg nem engedett mértékben ne melegedhessen fel,
- személyek és gépjárművek ne boríthassák fel,
- a berendezés veszélyességi övezetében nem lehet hegesztő, vagy szikraképződéssel járó munkák végzésére szolgáló munkahely.

7.5.3. A kézi alkatrészmosó tartálynak lecsukható fedéllel kell rendelkeznie. Ha a tisztítófolyadék A vagy B tűzveszélyes osztályú, a tartály befogadóképessége legfeljebb 5 l lehet.

7.5.4. Robbanóelegy képződésre alkalmas anyagok elkerülhetetlen alkalmazása esetén a helyiség és berendezései meg kell feleljenek a robbanásveszélyes helyiségekre vonatkozó előírásoknak.

7.5.5. Gépi alkatrészmosóknál a mosótér ajtajának nyitásakor a mosási folyamatnak automatikusan le kell állnia.

7.6. Gépjárműmosó berendezések

7.6.1. Kényszerpályán mozgó mosóberendezés futóművének kialakítása meg kell akadályozza a pálya elhagyását és akadálynak ütközés esetén a felborulást.

7.6.2. Forróvízes mosóberendezés sugárcsővét a kezelő személy kezének égési sérülését megakadályozó védelemmel kell ellátni.

7.6.3. Helyhez kötöten üzemelő forróvízes mosóberendezés égéstermékeinek elvezetéséről gondoskodni kell.

7.7. Tüzelőanyag-ellátó rendszer javítása

7.7.1. A befecskendező fűvóka vizsgáló készüléket olyan védőeszközzel kell ellátni, amely megakadályozza, hogy a nagynyomású tüzelőanyag-sugár sérülést okozhasson.

7.7.2. A befecskendező szivattyút vizsgáló próbapadon a szivattyúhajtás tengelykapcsolóját burkolattal kell ellátni.

7.7.3. A nagynyomású tüzelőanyag-rendszer megbontása előtt a belső nyomást meg kell szüntetni. A rendszer megbontásakor egyéni arc- és fejevédő védőeszközt kell használni.

7.8. Fődarabok, alkatrészek javítása, felújítása

7.8.1. A fődarabok mozgatására, gépjárműbe történő ki- és beszerelésükre tömegüktől és méretüktől függően megfelelően kialakított fődarabemelő berendezéseket kell biztosítani.

7.8.2. A hordozható kivitelű megmunkáló gépek (pl. hordozható szelepülés maró, köszörű) kivitelezése, kezelése balesetmentes munkavégzést kell biztosítson.

7.8.3. A súrlódóbetétek gépi csiszolásos megmunkálására szolgáló berendezéseket helyi elszívással kell ellátni.

7.8.4. Az alkatrészek szerelésére alkalmazott gépi működtetésű préseknel a nyomóerőnek szabályozhatónak kell lennie.

7.9. Gumiabroncsjavítás, -szerelés

7.9.1. A gumiabroncsok mozgatására szükség esetén megfelelő anyagmozgató eszközöket (futómacska, szállítópálya stb.) kell biztosítani.

7.9.2. A gumiabroncsok javításához csak olyan gépi berendezések alkalmazhatók, amelyek biztonságtechnikai szempontból megfelelnek a vonatkozó előírásoknak.

7.10. Autórugó-javítás

7.10.1. A rugókötegek szét- és összeszereléséhez a művelet biztonságos végrehajtására szolgáló berendezéseket, eszközöket kell alkalmazni.

7.10.2. A rugólapok felújításához, gyártásához szükséges berendezéseknek (kemencék, edzőkádak, rugóívelő, szemhajlító stb.) meg kell felelniük a rájuk vonatkozó biztonsági előírásoknak.

8. MUNKAVÉGZÉSRE VONATKOZÓ SZABÁLYOK

8.1. Egyéni védőeszközök

8.1.1. Az olyan tevékenységeknél, ahol a kockázat becslésen és mérési eredményen alapuló veszélyekkel szemben az egészséget nem veszélyeztető és biztonságos munkavégzés a munkaeszköz kialakításával, munkaszervezéssel, létesítési megoldásokkal vagy kollektív védelemmel nem teljesíthető, megfelelő egyéni védőeszközt kell biztosítani és használni.

8.1.2. A munkáltatónak a gépjárműfenntartó munkahely jellege, tevékenységi köre, a fenntartási technológiák alapján írásos belső szabályozásban kell rögzítenie azokat a tevékenységeket, ahol egyéni védőeszköz használata szükséges.

A szabályozás tartalmazza:

- a munkakört (tevékenységet), munkahelyet,
- alkalmazandó egyéni védőeszközt,
- a használat szabályait,
- a tárolás, csere előírásait.

8.1.3. Kizárólag érvényes típusbizonyítvánnyal vagy gyártói megfelelőségi nyilatkozattal rendelkező, minősített egyéni védőeszközt szabad használni.

8.1.4. Minden esetben egyéni védőeszközt kell biztosítani, illetve viselnie az alábbi tevékenységet végzőnek:

- hegesztéses, fémszórásos munkákhoz a fajtájuktól függően előírtakat,
- köszörüléssel munkákhoz előírtakat,
- vegyi anyagokkal (savak, lúgok, alkatrész mosószer, festékek, oldószer stb.) történő munkavégzéshez előírtakat,
- nappali, valamint éjszakai jó láthatóságot biztosító védőruhát (figyelemfelkeltő mellényt) a gépjárműmentő szolgálattal foglalkozóknak.

8.1.5. A 8.1.1. és a 8.1.2. pontban meghatározott szempontok figyelembevételével kell egyéni védőeszközt biztosítani a következő veszélyek, ártalmak ellen:

- repülő anyagrészek, folyadéksepppek által okozható szem és arcsérülések, (pl. véső-, vágómunkáknál, alvázvédelemnél, gumibroncs-javításnál, hűtőjavításnál, vízterek tisztításánál, karosszéria javításnál),

- hegyes vagy éles tárgyakba lépés, forró anyagok, a leeső tárgyak okozta lábsérülések (pl. karosszériamunkáknál, bontásnál),

- az olyan anyagoknál, amelyek bőrsérülést okozhatnak vagy bőrön keresztül az emberi testbe hatolhatnak; továbbá égés, marás, leforrázás, lehülés, szúrt vagy vágott sérülések veszélye esetén a következő testvédő felszereléseket:

- védőkesztyűk,

- kötények,

- védőruhák,

(pl. karosszériamunkáknál, hűtőjavításnál, védőruha szabadtéri munkákhoz, gumibroncs-javításnál, gázüzemű gépjármű javításánál, üvegezési munkáknál),

- nem kielégítő szellőztetés (elszívás) és a munkavállalók egészségére ártalmas, különösen mérgező, maró vagy izgató hatású gázok, gőzök, párák és porok esetén légzésvédő felszerelés (pl. szóró-lakkoló munkáknál, gumibroncs-felújításnál, alváz- és üregvédelemnél, azbeszttartalmú súrlódóbetétek megmunkálásánál, veszélyes anyagokat szállító tartálykocsik javításánál),

- az ütődés, leeső vagy repülő tárgyak, lazán lógó haj által okozható fejsérülések ellen fejdő egyéni védőeszköz (pl. karosszériamunkáknál, bontásnál),

- zajvédő eszközök, ha az értékelte zajszint a megengedett értéket meghaladja (pl. karosszéria javításnál, motorjáratásnál, befecskendező szivattyú vizsgálatánál).

8.1.6. Bőrtisztító, bőrápoló és bőrvédő anyagokat kell azon dolgozóknak használni, akik

- olajokkal, zsírokkal,

- festékekkel,

- üzemanyagokkal,

- szerves oldószerekkel,

dolgoznak.

8.2. Gépjárművek mozgatása

8.2.1. Gépjárművet az üzem területén csak olyan személy vezethet, aki rendelkezik:

- a kategóriára érvényes gépjármű-vezetői engedéllyel, valamint

- a munkáltatótól erre megbízást kapott.

8.2.2. Az üzem területén szükség szerint belső közlekedési szabályokat kell meghatározni (legnagyobb sebesség, előírt menetirányok stb.).

8.2.3. Olyan gépjárművek hátrameneténél, amelyekből kiképzési módjuk következtében a kilátás hátrafelé korlátozott, vagy a hátramenet veszélyt jelent a munkavállalókra és a munkavégzés hatókörében tartózkodókra, a hátramenetet csak irányító személy közreműködésével szabad végezni.

8.2.4. A gépjármű pótkocsival, illetve a vontatandó gépjárművel történő összekapcsolásához legalább két személyt kell biztosítani. Ezek közül az egyiknek az irányítást, a másikat a tényleges összekapcsolást kell végeznie.

8.2.5. Fékpróbát csak erre a célra kijelölt, figyelmeztető táblával ellátott útszakaszon szabad végezni. A fékpróba előtt meg kell győződni a fékezés biztonságos végrehajthatóságáról.

8.2.6. Fékhibás gépjárművet csak merev vonórúddal, kormányhibás gépjárművet csak emelve szabad vontatni.

8.3. Közlekedési utak, vészkijáratok

A közlekedési utakat, menekülő utakat és vészkijáratokat mindig szabadon kell hagyni.

8.4. Dohányzási tilalom

8.4.1. Nem szabad dohányozni:

- az A-C tűzvesélyességi osztályba tartozó helyiségekben,

- azoknál a tevékenységeknél, ahol a dohányzás tüzet vagy robbanást okozhat (függetlenül attól, hogy a tevékenységet szabad téren vagy zárt térben végzik),

- az Mvt. 38. § (2) bekezdése szerinti munkahelyeken.

8.4.2. Az Mvt. 38. § rendelkezéseinek megfelelő esetekben külön dohányzóhelyet kell kijelölni. A dohányzási tilalmat, valamint az engedélyezett dohányzóhelyet jelölni kell.

8.5. Javítás általános biztonsági előírásai

8.5.1. A gépjárművek szerelőállásra való beállítását úgy kell végrehajtani, hogy a közlekedési utak és a szereléshez szükséges hely biztosított legyen.

8.5.2. A kerekein álló gépjárművet a javítóműveletek megkezdése előtt rögzítő fékkel, illetve a fékrendszeren végzett munkáknál, vagy hatástalan rögzítőfék esetén kerékkítámasztó ékkel kell elmozdulás ellen biztosítani.

8.5.3. A motor beindítása előtt meg kell győződni arról, hogy a forgó elemek közelében és a gépjármű alatt senki sem tartózkodik.

8.5.4. Zárt térben (helyiségben) motort jártni a kipufogógázok elvezetése nélkül tilos. A kipufogógáz-elvezetők nem jelenthetnek balesetveszélyt.

8.5.5. Dízelmotort más tüzelőanyaggal (pl. benzin, petróleum) indítani tilos. Kivételt képeznek az indítást elősegítő spray-k, amelyeket kezelési utasításuknak megfelelően kell alkalmazni.

8.5.6. A motor járata közben szíjfeszítőket állítani vagy forgó elemek környezetében bármilyen szerelési műveletet végezni tilos.

8.5.7. Forgó mozgást végző alkatrészek közelében végzett ellenőrzési műveleteknél a felcsavarás veszélyének csökkentése érdekében zárt ruházatot, lazán lógó haj esetén sapkát, kendőt vagy egyéb fejtűt kell viselni.

8.5.8. A gépjármű felforrósodott alkatrészeihez nyúltni, a túlmelegedett hűtő zárósapkáját levenni, a nyomás alatt lévő hűtő- és tüzelőanyag-rendszert megbontani tilos.

8.5.9. Csavarrugók ki- és beszereléséhez rugófeszítő berendezést kell alkalmazni.

8.5.10. Légrugóval rendelkező gépjárművek sűrített levegő hálózatán végzett munkáknál biztosítani kell a felépítményt váratlan lesüllyedés ellen, mely a légrugórendszer levegővesztése esetén állhat elő.

8.5.11. A javítási műveletek végzéséhez felnyitott vagy elbillentett gépjárműrészeket (motorháztető, vezetőfülke, rakfelület stb.) akaratlan lecsukódás ellen biztosítani kell.

8.5.12. A talajról el nem érhető javítási munkákhoz a munka jellegének megfelelő kialakítású és méretű munkaállványt kell használni.

8.5.13. A csővezetékben vagy légtartályban megfagyott kondenzvizet nyílt lánggal kiolvasztani tilos.

8.5.14. A gépjárműveken nyílt lánggal vagy szikraképződéssel járó munkák csak akkor végezhetők, ha biztosították, hogy a tüzelőanyag-rendszerben található vagy abból kiáramló tüzelőanyagok vagy tüzelőanyagpárák nem gyulladhatnak meg.

A hegesztés helyétől, hegesztési eljárástól függően ez megoldható például

- tüzelőanyag-tartály kiépítésével és a tüzelőanyag-vezetékek csatlakozásainak tömítésével,
- a leürített tüzelőanyag-rendszer semleges gázokkal való feltöltésével,
- a tartály vagy vezetékek szikra és sugárzó hő elleni lefedésével,
- a műanyagból készült tüzelőanyag vezetékek leszerelésével.

8.5.15. Automata sebességváltóval ellátott gépjármű motorját jártni csak a sebességváltó semleges helyzetében a kerekek kiékelése és a rögzítőfék üzembe helyezése esetén szabad.

8.5.16. A motor kézi indítását, ellenőrzését csak szakszerűen kialakított indítókkal (segédeszközzel) szabad végezni. A motoron végzett beállítási műveleteknél (szelephézag stb.) a főtengely forgatását a gyártó előírása szerint kell végezni.

8.5.17. A gépjármű alatt fekvő helyzetben munkát végző részére az általános testméretnek megfelelő, nem nedvszívó, a gépjárművek alá történő be-, illetve kibújást nem zavaró, hőszigetelő aláfekvőt kell biztosítani.

8.5.18. Motorkerékpárok szerelése esetén - a Szabályzat előírásain túlmenően - figyelemmel kell lenni az alábbi biztonsági szempontokra:

- biztosítani kell, hogy az alkatrészek eltávolítása ne veszélyeztesse a motorkerékpár stabil helyzetét,
- padozaton történő szereléskor a megtámasztásnak középtámaszon kell történnie, az oldaltámasz használatát kerülni kell,
- középtámaszon (oldaltámaszon) álló motorkerékpár motorját beindítani tilos,
- bármilyen szerelési műveletet csak a tüzelőanyag-tartály kivezető szelepének zárt helyzetében szabad végezni,
- motorkerékpárok csak olyan emelővel emelhetők, amelynek tartószerkezete biztosítja az elbillenés, leesés elleni védelmet,

- a javítás során nyílt lánggal vagy szikraképződéssel járó munkákat a tüzelőanyag-tartály eltávolítása után vagy a megmunkálásra kerülő szerkezeti elem kiszérését követően külön munkahelyen kell végezni.

8.5.19. A munkahelyeket állandóan tisztán kell tartani, az elfolyt üzemanyagokat, kenőanyagokat, szennyező anyagokat azonnal fel kell tisztítani.

8.5.20. A szerelési műveletekhez a használó által ellenőrzött, csak kifogástalan állapotú kézi szerszámokat, célszerszámokat szabad a rendeltetésüknek megfelelő célra és módon használni.

8.6. Munkavégzés szerelőaknában

8.6.1. A gépjármű kialakításától függően az aknára való ráálláskor és lejövetelkor irányító személy segítségét kell igénybe venni. Az irányítást végző személynek meg kell győződni a beállás akadálytalanságáról és veszélytelenségéről.

8.6.2. A gépjárművek aknára történő állításakor minden esetben biztosítani kell az aknába való könnyű le- és feljárás lehetőségét.

8.6.3. A gépjárművek aknára történő állítása előtt ellenőrizni kell, hogy az aknára telepített emelők alsó végállásban legyenek.

8.6.4. Az aknába történő le- és feljárás csak erre a célra kialakított lépcsős feljárókon történhet.

8.6.5. Amennyiben a szerelőaknán, ha a gépjárművek folyamatos megvizsgálása, javítása befejeződött vagy a gépjárművek vizsgálatára, javítására nem használják, annak használaton kívüli részét be kell fedni vagy korláttal kell határolni.

8.6.6. Lefedetlen szerelőakna fölött az átlépés tilos.

8.6.7. A mesterséges szellőztetésű akna szellőző berendezését a belépés előtt működtetni kell. Ugyancsak működtetni kell az akna felett vagy közelében végzett nyílt lánggal, szikraképződéssel járó munkák megkezdése előtt akkor is, ha használaton kívül van helyezve.

8.6.8. Mesterséges szellőztetéssel ellátott aknában nyílt lánggal vagy szikraképződéssel járó munkavégzést csak a szellőztetés működtetése esetén szabad végezni. A munkavégzés környezetében lévő gyúlékony anyagokat el kell távolítani.

8.6.9. Mesterséges szellőztetéssel nem rendelkező aknában nyílt lánggal vagy szikraképződéssel járó tevékenységet csak a helyiség általános mesterséges szellőztetésének a gépjármű aknára állása előtt történő legalább 20 perces működtetése után lehet végezni. A szellőztetést úgy kell méretezni, hogy biztosítsa az akna átszellőzését is, és a munkavégzés alatt működtetni kell.

8.6.10. Az aknában anyagokat, alkatrészeket tárolni, alkatrészjavítást végezni tilos.

8.6.11. Az aknában elhelyezett, a leürített elhasználadott olajokat tartalmazó tartályokat a műszak végén mindenkor ki kell üríteni.

8.6.12. Ha az akna hosszmérete lehetővé teszi több gépjármű egyidejű ráállását, az egyes gépjárművek között az akna elhagyásához megfelelő távolságot kell biztosítani.

8.6.13. A szerelőakna fölött álló gépjármű homlok és hátlapján történő munkavégzéshez legalább 1,0 m széles biztonságos áthidalót kell használni.

8.6.14. Az aknában tüzelőanyag-leürítést végezni tilos.

8.6.15. Ha szükséges a járó motorú gépjármű alatti munkavégzés (vizsgálat), fejtűvédő egyéni védőeszközt kell használni.

8.6.16. Az aknát állandóan tisztán kell tartani, az elfolyt olajat, zsírt stb. azonnal fel kell tisztítani.

8.7. Gépjárművek emelése

8.7.1. Gépjárművet megemelni csak a gépjárművek emelésére kialakított, megfelelő teherbírású emelőkkel szabad.

8.7.2. Emelés és süllyesztés közben - aknaperemre telepített emelő kivételével - a teher, illetve az emelő mozgó alkatrészei alatt tartózkodni tilos.

8.7.3. Az emelő működtetése közben a megemelt gépjárművet, valamint az emelő helyes működését figyelemmel kell kísérni. Süllyesztés megkezdése előtt a gépjármű és az emelő mozgó alkatrészei alól minden tárgyat el kell távolítani.

8.7.4. A kezelőnek az emelés megkezdése előtt ellenőrizni kell a gépjárműemelő tartóelemeiben való biztonságos elhelyezkedését.

8.7.5. A megemelt gépjárműre (gépjárműbe) fellépni, tartózkodni, munkát végezni csak akkor szabad, ha biztosított:

- hogy a gépjármű ennek hatására nem billenhet, gördülhet vagy csúszhat el,
- a balesetmentes fel- és lelépés,
- a leesés ellen védő szerelőállás 1 m-nél nagyobb emelési magasság esetén.

A balesetmentes fel- és lelépést lépcsővel kell biztosítani, egyágú létra vagy ikerlétra nem használható.

A leesés elleni szerelési helyzet munkaállvánnyal vagy az emelő részét képező balkonnal biztosítható.

Az elmozdulásmentes alátámasztás a megfelelő kialakítású emelővel vagy alábakolással érhető el.

8.7.6. Emelés, valamint süllyesztés közben a gépjárműben vagy az emelő mozgó alkatrészeiben tartózkodni tilos.

8.7.7. Az emelőt az emelőgép-kezelői feltételeknek megfelelő, kezelésre kioktatott személy kezelheti.

8.7.8. Rendellenes működés, meghibásodás esetén az emelő üzemeltetését a hiba elhárításáig be kell szüntetni.

8.7.9. Karbantartás javítás esetében, illetve a jogtalan használat megakadályozására a gépi működtetésű emelők használatát biztonságosan le kell tiltani (pl. zárható főkapcsoló).

8.7.10. A gépjármű megdöntésével járó emelésnél az üzemanyagok, akkumulátorsav kifolyását, a felszerelés (csomagok) veszélyes elmozdulását meg kell akadályozni.

8.7.11. Az emelt gépjármű szereléskor biztosítani kell, hogy az alkatrészek eltávolításával a gépjármű tehermegoszlása ne változzon meg olyan mértékben, amely veszélyeztetheti stabil helyzetét.

8.7.12. Az emelőket rendeltetésüktől eltérően használni tilos.

8.7.13. A gépjárművet megemelni csak a gyártó által megjelölt emelési pontokon szabad.

8.7.14. Ellenőrizni kell, hogy a gépjármű súlyeloszlása az emelési pontokon megfeleljen az emelőgyártó előírásainak.

8.7.15. Ha a gépjármű emeléskor csak részben válik el a talajtól, a talajon maradó egyik keréknél elmozdulás ellen biztosítani kell.

8.7.16. Lefedett szerelőknán álló gépjárművet az aknafedélre helyezett emelővel megemelni nem szabad.

8.7.17. Meghibásodott, sérült gépjármű emelésénél megfelelő biztonsági intézkedéseket kell tenni a balesetmentes emelés biztosítására.

8.7.18. Szabadtéren emelt gépjárművek javításánál a szélhatástól várható balesetveszélyre figyelemmel kell lenni.

8.7.19. Az emelők teher támasztó elemeinek magasságát az emelő tartozékát nem képező magasítókkel növelni nem szabad.

8.8. Fődarabok emelése

8.8.1. Fődarab emelőkkel a terhek mozgatását (szállítását) az emelési tartomány lehető legalsóbb helyzetében kell végezni.

8.8.2. A fődarab emelők teher tartó részei kialakításának biztosítania kell a fődarab lebillenésmentes tartását és mozgatását.

8.8.3. A fődarabok ki- és beszerelésére olyan emelőberendezések alkalmazhatók, amelyek meghibásodásuk esetén az emelt terhet változatlan magasságon megtartják, vagy - amennyiben ez nem okoz szerelés közben balesetveszélyt - süllyedését legfeljebb 0,1 m úton automatikusan megállítják.

8.9. Alábakolás

8.9.1. A felemelt gépjármű alatt csak akkor szabad munkát végezni, ha az elgördülés, elcsúszás, lebillenés vagy süllyedés ellen biztosított.

A biztosítás történhet a követelményeket meghibásodása esetén is teljesítő emelővel, illetve tartóbakok alkalmazásával.

Mindenkor alábakolást kell alkalmazni a gépjárművet egy helyen történő alátámasztással megemelő emelők alkalmazása esetén.

8.9.2. Az állítható tartóbak magasságának rögzítésére csak a tartóbak részét képező rögzítő csapot szabad használni.

8.10. Munkavégzés görgős vizsgálópadon

8.10.1. A görgős vizsgálópadokat a kezelésükre kioktatott személyek kezelhetik.

8.10.2. A görgős vizsgálópadokat a megengedett teljesítmény- és sebesség határon belül szabad üzemeltetni.

8.10.3. A vizsgálópadoknál a 7.3.1. pont szerinti védelmet az üzemen kívüli állapotban is alkalmazni kell.

8.10.4. Üzemelő görgős próbapadnál a gépjárműkerek és vizsgálógörgők veszélyes környezetben, illetve aknára telepített próbapad esetén a gépjármű alatt tartózkodni tilos.

8.10.5. A próbapadra állított gépjármű középvonalának párhuzamosnak kell lennie a próbapad középvonalával. Az egyenes felállítás biztosításához szükség esetén irányítót kell igénybe venni.

8.10.6. A gépjármű által hajtott próbapadoknál a gépjárművet véletlen padelhagyás ellen biztosítani kell (kerek kiékelése, kihorgonyzás stb.).

8.11. Fődarabok, alkatrészjavítás, felújítási munkák

8.11.1. A gépjármű fődarabok, alkatrészek javítására, felújításra vonatkozó technológiai utasításoknak tartalmazniuk kell a műveletekhez tartozó biztonságtechnikai, munkavédelmi előírásokat.

8.11.2. A felújítás során szükségessé váló különböző ipari tevékenységeknél (forgácsolás, hegesztés, fémszórás stb.) a tevékenységre vonatkozó biztonsági és munkavédelmi előírásokat be kell tartani.

8.11.3. Préseléskor csak az alkatrészen biztonságosan felfekvő és megfelelő szilárdságú segédeszközök (hosszabbítók, gyűrűk stb.) használhatók.

8.11.4. A fődarabok biztonságos szét- és összeszereléséhez a szerelési utasításban meghatározott célszerszámokat használni kell.

8.11.5. A fődarabok mozgatását tömegüktől és méretüktől függően fődarab kiemelő berendezéssel (emelőberendezéssel) targoncával, vagy a célnak megfelelően kivitelezett szállítóeszközzel kell végezni.

8.11.6. A szét- és összeszerelést fődarabszerelő állványon vagy biztonságosan alátámasztott helyzetben kell végezni.

8.11.7. Azbeszttartalmú sűrűlódó betétek megmunkálásánál keletkezett hulladékot azonnal el kell távolítani és külön kell gyűjteni.

8.12. Motor, erőátviteli berendezések próbajáratása

8.12.1. Motort, erőátviteli berendezést csak a feladatnak megfelelően kialakított motor fékpadon, próbapadon szabad járatni.

8.12.2. A forgó alkatrészeket burkolni kell, a burkolatok nélkül a járatás tilos.

8.12.3. A motor forró alkatrészeihez való véletlen hozzáérést burkolással vagy elkerítéssel kell megakadályozni.

8.12.4. Tartalék tüzelőanyagot a járató helyiségben tárolni tilos.

8.12.5. Elektromos indítóberendezés kábelvégeit szikrázást gátló burkolattal kell ellátni.

8.12.6. A járató helyiségben egyéni zajvédő eszközt kell használni.

8.12.7. A motorok kipufogógázának elvezetéséről gondoskodni kell.

8.12.8. A motorok és erőátviteli berendezések próbapadra helyezéséhez emelőberendezést kell használni.

8.13. Akkumulátorok kezelése, felújítása

8.13.1. Az akkumulátorsavakat és lúgokat csak törésbiztos vagy törés ellen védett edényekben szabad tárolni.

8.13.2. A savak és lúgok tárolására nem alkalmazhatók olyan edények, amelyek jellegüknél fogva élelmiszerek, ivóvíz, élvezeti cikkek tárolására szolgálnak, illetve amelyeket ilyen edényekkel össze lehet tévesztetni. Az edényeken felirattal kell jelölni tartalmukat.

8.13.3. Az akkumulátorsavak a munkahelyen csak olyan mennyiségben fordulhatnak elő, amely a napi töltési munka elvégzéséhez szükséges.

8.13.4. Az akkumulátorsav és tároló edényei kezelésénél olyan eszközöket kell alkalmazni, melyek megakadályozzák a savak elfolyását, kifröccsenését (pl. ballonbillentők, savszívók).

8.13.5. Az akkumulátorok celláit - amennyiben kialakításuk szükségessé teszi - töltéskor nyitott állapotban kell tartani.

8.13.6. A villamos ívek elkerülésére az akkumulátortöltő berendezést a töltővezetékek akkumulátorra történt csatlakoztatása után kell bekapcsolni, illetve lecsatlakozás előtt kikapcsolni.

8.14. Gumiszerelés, gépjárműkerekek kiegyensúlyozása

8.14.1. A kerékpántperemes kerekek szerelésekor:

- deformált, sérült, kopott rögzítő gyűrűt (biztosító karikát) felszerelni tilos,

- a levegővel való feltöltés megkezdése előtt meg kell győződni a rögzítő gyűrű biztonságos illeszkedéséről,

- levegővel való feltöltésnél a vonatkozó szabvány előírásai szerinti, vagy azzal legalább egyenértékű kialakítású védőeszközt kell alkalmazni.

8.14.2. Gumiabroncsokat csak a megengedett töltőnyomásig szabad levegővel feltölteni. A töltés során megfelelő mérőeszköznek kell rendelkezésre állnia.

8.14.3. Nagytömegű kerekek le- és felszereléséhez szerelőkocsit vagy emelővasat kell használni.

8.14.4. Gumiabroncsok gépjárművön történő utántöltésénél védőeszköz alkalmazása nem szükséges, de ügyelni kell arra, hogy az esetleg elrepülő részek irányában személyek ne álljanak.

8.14.5. A gépjárműre felszerelt kerékpánt peremes rögzítésű gumiabroncs teljes levegővesztése esetén levegővel való újra feltöltése leszerelt állapotban, védőeszköz alkalmazásával végezhető.

8.14.6. Kiegyensúlyozás előtt a keréktárcsák és gumiköpenyek felületét a durva szennyeződéstől meg kell tisztítani.

8.14.7. A kiegyensúlyozásra használt ellensúlyok épségét, biztonságos felhelyezését ellenőrizni kell.

8.15. Karosszéria javítás

8.15.1. A gépjárművek emelése és alábakolása előtt meg kell győződni a támasztófelületek állapotáról. Korrodált felület alátámasztásra nem vehető igénybe.

8.15.2. A gépjármű alábakolását, rögzítését úgy kell elvégezni, hogy az alváz vagy karosszéria a javítási műveletek során stabil maradjon.

8.15.3. Felépítmény javítását méretétől függően munkaállványról kell végezni.

8.15.4. A nyílt lánggal, szikraképződéssel járó tevékenység végzésére a 8.5.14 pont rendelkezéseit kell alkalmazni.

8.15.5. Ívhegesztés végzése esetén a környezetben tartózkodók védelmére fényt át nem eresztő, nem éghető anyagból készült határoló ernyőt kell alkalmazni.

8.15.6. A karosszéria húzató berendezést kialakításától függően úgy kell elhelyezni, telepíteni, hogy a berendezés körül elegendő hely álljon rendelkezésre a működtetés és a javítási tevékenység biztonságos végzéséhez.

8.15.7. Karosszériaelemek kihúzására sérült, kopott szorító- és feszítő elemeket használni nem szabad.

8.15.8. Húzó láncokként előírt teherbírású, műbizonylattal ellátott láncokat szabad használni. A láncokat csavarral, kötéllal stb. összekapcsolni nem szabad.

8.15.9. Egyengetéskor a húzó láncokat hegesztőláng nem érheti.

8.15.10. A húzó láncok és támaszok környezetében azok terhelésekor 1,0 m távolságon belül tartózkodni tilos.

8.16. Hűtőjavítás, tüzelőanyag-tartály-javítás

8.16.1. A tüzelőanyag-tartályok tartalmát kiszerelés előtt ki kell szivattyúzni, vagy más hasonló biztonságos módon ki kell üríteni. A tüzelőanyag-tartály kiürítése a leeresztő csavar kicsavarásával nem megengedett.

8.16.2. Az tüzelőanyag-tartályok ürítése olyan munkahelyen végezhető, amely

- természetes vagy mesterséges úton jól szellőztetett,

- nyílt lánggal, szikraképződéssel járó munkavégzés veszélyességi övezetében nincs,

- csatornanyílás, akna, lejáró stb. legalább 3 m-es körzetében nincs,

- a tüzelőanyag-tárolásra alkalmazott zárható, törhetetlen tartályokat tartalmaz. A motorbenzin műanyag tartályban nem tárolható.

8.16.3. Tüzelőanyag-tartályok hegesztése vagy nyílt lánggal való forrasztása csak vízzel vagy egészségre nem ártalmas semleges gázzal töltött állapotban engedélyezett.

8.16.4. Tüzelőanyag-tartályok mosását és gázmentesítését erre a célra kijelölt és kialakított munkahelyen szabad végezni.

8.16.5. A hűtővíz leeresztését erre a célra rendszeresített edénybe kell végezni.

8.17. Autófényező munkák

8.17.1. A festőanyagokat tárolni erre a célra kijelölt külön helyiségben szabad.

8.17.2. A csak szárításra kialakított helyiségben festékfelhordást végezni tilos.

8.17.3. A festőhelyiségben kizárólag a felhordásra kerülő anyagmennyiség tárolható.

8.17.4. A gépjárművek felső részének festése munkaállványról történik. Kétágú létra nem használható.

8.17.5. Festéskor a festőhelyiségben csak a festési munkát végző dolgozó(k) tartózkodhat(nak).

8.17.6. A festőhelyiségben és szárítóban csak vezetéképes vagy antisztatikus felső és alsóruha, valamint lábbeli viselhető.

8.17.7. Amennyiben technológiai utasítás kötelezővé teszi, megfelelő védelmet és biztonságot nyújtó egyéni légzésvédő eszközt kell biztosítani.

8.18. Korrózió elleni védelem (alváz- és üregvédelem)

8.18.1. A helyiség padozatáról, falairól és a telepített berendezésekről a munkavégzés során összegyűlt anyagot folyamatosan, de legalább műszakonként el kell távolítani.

8.18.2. Légzésvédő felszerelés használatának szükségességére a 8.1.5. és 8.17.7. pont rendelkezéseit kell alkalmazni.

8.19. Ápolási munkák

8.19.1. Elkülönített zsírozó és olajfeltöltő álláshelyeken az ápolási munkák végzéséhez megfelelő védőruhát kell viselni

8.19.2. Az elhasználadott kenőolajat forró állapotban leeresztetni nem szabad.

8.20. Alkatrészmosás

8.20.1. Alkatrészmosásra csak e célra engedélyezett készítmény a tevékenységi engedélyben szabályozott és meghatározott feltételek mellett használható.

8.20.2. Kerülni kell a robbanóelegy-képződésre alkalmas szerek használatát.

8.20.3. A tisztításhoz használt eszközök szikrázást nem okozhatnak.

8.20.4. A gépi alkatrészmosó berendezést csak a kezelésre kioktatott és kijelölt személyek üzemeltethetik.

8.20.5. A robbanóelegy-képződésre alkalmas anyagokkal való elkerülhetetlen tisztítás esetén antisztatikus ruhaneműt és feltöltődésre nem alkalmas eszközt kell használni.

8.21. Gépjárművek mosása

8.21.1. Kézi mosásnál a nagynyomású sugárcső végét helyzetváltoztatáskor a föld felé kell irányítani.

8.21.2. Kézi mosásnál a helyiségben a mosást végző dolgozón kívül más személy nem tartózkodhat.

8.21.3. A szennyeződések és a vegyi anyagok (mosószer) káros hatásainak megelőzésére az előírt védőruházatot kell használni.

8.22. Közúton végzett javítás, mentés

8.22.1. A közúton végzett vontatást a vonatkozó jogszabály szabályai szerint kell végezni.

8.22.2. Csörlő használata esetén nem szabad a mentőgépkocsi és a csörlővel húzott jármű között tartózkodni.

8.22.3. Meghibásodott gépjármű szállítására csak erre a célra kialakított, az elmozdulásmentes rögzítést biztosító eszközökkel felszerelt autómentő alkalmazható.

8.22.4. Közúton végzett emelés előtt a gépjárművet elgurulás ellen biztosítani kell.

8.22.5. A gépjárműemelő csak a teherbírás szempontjából kielégítő szilárdságú felületre helyezhető. Ellenőrizni kell az emelőtalp egyenletes, billenésmentes felfekvését.

8.22.6. Közúton megemelt gépjármű alatt dolgozni csak tuskóval, tartóbakkkal történt biztonságos alátámasztás után szabad.

8.22.7. Kerékcseréhez történő megemelés esetén az alábakolás elhagyható, amennyiben a kerékcseré nem jár a gépjármű alatti tartózkodással vagy behajolással.

8.22.8. Különleges anyagot szállító gépjárművek esetében:

8.22.8.1. Az ADR hatálya alá tartozó anyagokat, tárgyakat, illetve veszélyes hulladékot szállító gépjármű esetén

- rakottan, közúton, jelentős üzemzavar-elhárítása céljából a gépjárművet nem szabad javítani,
- rakott gépjármű vontatása csak az illetékes hatóság engedélyével végezhető,
- a meghibásodott gépjármű vezetője köteles a fuvarokmányok (írásbeli utasítás) alapján tájékoztatni a vontató gépjármű személyzetét a szállítmány tulajdonságairól és veszély esetén teendő intézkedésekről,
- a vontatás megkezdése előtt a vontató és a vontatott gépjármű vezetőinek egyeztetniük kell az információkat jelentő jelzéseket,
- a rakomány átrakása esetén az üres gépjárművön a szállított anyagra vonatkozó jelzéseknek továbbra is fenn kell maradniuk.

8.22.8.2. A veszélyes anyagot (hulladékot) szállító gépjármű káreseményének helyszínére hívott gépjármű mentőszolgálat személyzete, illetve az esetleges ideiglenes javítást végző személyek a jelenlévő kárelhárító szervek (rendőrség, tűzoltóság, egészségügyi felügyelet, szakértők stb.) biztonságra vonatkozó rendelkezéseit kötelesek betartani.

8.22.8.3. Élő állatokat szállító gépjármű jelentős üzemzavar esetén közúton nem javítható.

8.22.8.4. Állathullákat, állati hulladékot szállító gépjárművet jelentős üzemzavar esetén az ürítőhelyre kell vontatni.

8.22.8.5. Egyéb, a 8.22.8.1-8.22.8.4. pontban nem szabályozott különleges szállítmányt szállító gépjárművek közötti üzemzavar-elhárítását, vontatását az általános szabályok szerint kell végezni. A szállítmány esetleges átrakásának szükségességét a fuvaroztató határozza meg.

8.23. Bontás

8.23.1. A gépjárművet a bontás során elmozdulás, billenés ellen biztosítani kell.

8.23.2. A bontás során a különböző szakképesítésű dolgozók egymást nem zavarhatják, a balesetmentes munkavégzésüket biztosítani kell.

8.23.3. Teljes szétbontáskor a gépjármű tüzelőanyag-tartályát (gáztartályát) kell elsőnek eltávolítani.

8.23.4. Emelőkön történő bontáskor fokozottan be kell tartani az emelésre vonatkozó biztonsági előírásokat.

8.23.5. Aknából történő bontási tevékenység során a munkát végzőnek viselnie kell az előírt védőfelszereléseket.

8.23.6. Különleges anyagok szállítására szolgált gépjárművek bontása

8.23.6.1. A gépjárművek a rakterület kialakításától és a szállított anyagtól függően vagy tisztított, vagy gázmentesített, vagy fertőtlenített állapotban bonthatók.

8.23.6.2. A bontást a tüzelőanyag-tartály eltávolítása után a rakodótér eltávolításával kell folytatni.

8.23.6.3. Sérülés, roncsolódás következtében részben tisztítatlan szállítótartályt fokozott óvatossággal kell a gépjárműről eltávolítani. A munkavégzéshez a szükség szerinti védőfelszerelést kell biztosítani.

8.23.6.4. A veszélyes áru (hulladék) ömlesztett állapotban történt szállítására alkalmazott rakterületek, tartályok anyagának újrahasznosítása tilos.

8.24. Elhasználdott üzem- és tisztítóanyag kezelése

8.24.1. A munkahelyen az elhasználdott tisztítóanyagot, gyúlékony hulladékot lezárható, nem éghető tartályokban kell gyűjteni. A tartályokon jelölni kell tartalmukat.

8.24.2. A különböző elhasználdott üzemanyagokat (kenőolajok, szűrők stb.) egymástól elkülönítve kell tárolni.

9. EGYES JAVÍTÁSI TEVÉKENYSÉGEKRE VONATKOZÓ KÜLÖN FELTÉTELEK

9.1. Gázüzemű gépjárművek javítása

9.1.1. A gázüzemű gépjárművek javítását csak az előírt szakképesítéssel rendelkező személyek végezhetik.

9.1.2. A gázüzemű gépjárművek gáztüzelőanyag-ellátó berendezésének javítása csak olyan munkahelyen végezhető, amelynek kialakítása az általános biztonsági követelményeken túlmenően kielégíti a 6.12. pontban meghatározott külön jogszabály előírásait.

9.1.3. Amennyiben a gázüzemű gépjárművek gáztartályából (-tartályaiból) kivezető szelepek zárva vannak és a vezetékrendszer gázmentesítették, a gázüzemanyag-ellátó berendezést nem érintő szerkezeti részek ugyanolyan biztonsági feltételekkel javíthatók, mint a folyékony tüzelőanyagú gépjárművek esetében, ha:

- a tartálykivezető szelepek a javítás időtartama alatt zárva maradnak,
 - a gáztartály hőmérséklete a munka során nem lesz magasabb, mint 60 °C.
- A vezetékrendszer gázmentesítése a motor működtetésével végezhető.

9.1.4. Amennyiben a levegőnél nehezebb gázzal üzemelő gázüzemű gépjárművek gáztartályának elvételi szelepét nem zárták le és a gázvezetékrendszer nem gázmentesítették, a gépjárművek gáztüzelőanyag-ellátó rendszerét nem érintő javítása is csak olyan helyen végezhető:

- amely talajszinten fekszik,
- amelynek szellőzése biztosítja az óránkénti legalább háromszori légcserét,
- amelynél a levegőnél nehezebb töltetű gáztartály elvételi szelepének csonkjától 3 méteres sugarú körben nem található csatorna nyílások, vízzár nélküli padlóösszefolyók, illetve a munkahely, vagy a mellette lévő szerelőakna robbanásveszélyes gázkoncentrációt jelző készülékkel van ellátva.

9.1.5. Gázüzemű gépjárművek kiserelt, üres vagy gázt tartalmazó gáztartályainak ideiglenes tárolása megfelelően kialakított tárolóhelyen történik. A kiserelt gáztartályok mozgatását gondosan, esetleg erre a célra készített vagy átalakított emelő és/vagy szállító berendezéssel kell végezni.

9.1.6. Gázszivárgás észlelése esetén tilos:

- a motort bármelyik tüzelőanyaggal üzemeltetni,
- a hiba megszüntetéséig a gépjárművön bármilyen más jellegű tevékenységet végezni.

9.1.7. Gázszivárgás észlelése esetén a munkahelyet azonnal áramtalanítani kell.

9.1.8. A gáztartály kiürítését a tartályhoz és az erre szolgáló ürítő berendezéshez gáztömören csatlakoztatható, a névleges nyomásra méretezett csővezetéken keresztül kell végezni.

9.1.9. A gáztüzelőanyag-ellátó rendszer megbontásával járó javításának megkezdése előtt minden gyújtóforrást ki kell iktatni, és a dohányzási tilalmat be kell tartani.

9.1.10. Járó motornál tilos a gázrendszer megbontással történő javítása.

9.1.11. A gázüzemű gépjárműveken nyílt lánggal vagy szikraképződéssel járó munkát végezni csak a gáztartály kiserelése és a vezetékrendszer gázatlanítása után szabad.

9.1.12. Kombinált fényszívó-száritó fülkékben (helyiségben), amennyiben a szárítási hőmérséklet meghaladja a 60 °C-t, a gáztartályt a szárítás előtt ki kell szerelni.

9.1.13. Alacsonyabb szárítási hőmérséklet esetén is zární kell a tartálykivezető szelepeket és a vezetékrendszer ki kell üríteni.

9.1.14. A gépjárművek javításánál csak robbanásbiztos kivitelű kézilámpát szabad használni.

9.1.15. Gáztüzelőanyag-ellátó berendezésen végzett javítás után minden esetben el kell végezni a tömítettség vizsgálatot. A tömítettséget szivárgásjelző spray-k vagy szivárgásjelző készülékek segítségével kell ellenőrizni.

9.1.16. A gáztüzelőanyag-ellátó berendezés javításakor antisztatikus ruházatot kell viselni.

9.2. Tűzveszélyes folyadékot szállító tartálykocsik javítása

9.2.1. A gépjárművön nyílt lánggal vagy szikraképződéssel nem járó javítási munkáknál biztosítani kell, hogy:

- leürített, a folyadékgyököktől gázmentesített tartályú és szerelvényű gépjárművet állítsanak be a munkahelyre, vagy

- ha a gépjármű nem gázmentesített, a műhelyben gázriasztó készülékek legyenek elhelyezve, amelyek optikailag és akusztikusan jelzik a robbanásképes atmoszféra fellépését az alsó robbanási koncentráció elérése előtt, vagy

- a nem gázmentesített gépjárművet robbanásbiztos helyiségben helyezték el.

9.2.2. Nyílt lánggal vagy szikraképződéssel járó munkák esetén:

- a tartályokon, szerelvényeken, vezetékeken végzett munkák megkezdése előtt ellenőrizni kell, hogy azok nem tartalmaznak robbanóképes elegyet,
- a munkák megkezdése előtt a tartályt vízzel, semleges, nem mérgező gázokkal (nitrogén, széndioxid) vagy vízgőzzel kell feltölteni.

Ennek hiányában szakértői igazolás szükséges arról, hogy a tartály nem tartalmaz robbanóképes elegyet.

9.2.3. Olyan nyílt lánggal járó munkáknál, melyek a tartályra, szerelvényszekrényre és vezetékekre nem terjednek ki, legalább a következő óvintézkedést kell tenni:

- a szerelvényszekrényt és a szivattyúkat meg kell tisztítani a tűzveszélyes folyadéktól,
- valamennyi nyílásnak, szelepnek, amelyek a tartállyal összekötöttségben állnak, zártnak kell lenni,
- a tartályt, vezetékeket, szerelvényeket és szivattyúkat védeni kell a munkánál keletkező hőtől,
- a munkák alatt állandóan ellenőrizni kell a munkahely közvetlen közelében a gázkoncentrációt.

9.2.4. A tartálykocsik javítására kijelölt munkahely szellőztetése legalább a helyiség óránkénti háromszori légcseréjét kell biztosítsa.

9.2.5. A tartálykocsin végzett minden javítási, karbantartási műveletet fokozott körültekintéssel, a tevékenységre vonatkozó technológiai utasítások és biztonsági előírások maradéktalan betartásával kell végezni.

A tartálykocsin bármilyen fenntartási tevékenység végzésénél mindenkor legalább két személynek kell jelen lenni, abban az esetben is, ha a munkavégzéshez egy személy is elegendő.

9.2.6. A tartályban beszállással munkát végezni csak a vonatkozó biztonsági követelmények betartásával szabad.

9.2.7. A talajra kifolyt tűzveszélyes folyadékot veszélymentesíteni kell (pl. homokkal felitatni).

9.2.8. A gépjármű javításánál csak robbanásbiztos kivitelű kézilámpát szabad használni.

9.2.9. A tartályon, csővezetéken, szerelvényeken végzett javítás után tömítettség vizsgálatot kell végezni.

9.2.10. A tartály hegesztését csak minősített hegesztő végezheti.

9.2.11. A munkahely tűzoltó készülékkel történő ellátását a tűzrendészeti hatóság előírásai szerint kell megvalósítani.

9.3. Különleges anyagok szállítására szolgáló gépjárművek javítása

9.3.1. A fenntartási tevékenység végzésének körülményei:

A fenntartási tevékenység végzése a különleges anyagokat szállító gépjárművek következő állapotaiban válhat szükségessé:

- rakott állapotban,
- rakomány nélküli, de tisztítatlan rakodótér, vagy tisztítatlan csomagolóeszköz szállítása esetén,
- rakomány nélküli tisztított, fertőtlenített állapotban. A tisztítás, fertőtlenítés történhet:
- az ÁNTSZ megyei intézetében,
- tisztítás, fertőtlenítés végzésére engedéllyel rendelkező vállalkozóval,
- a gépjárművet üzemeltető vagy javító szervezeti egységnél engedélyezett tisztító, fertőtlenítő munkahelyen.

9.3.2. Általános követelmények

9.3.2.1. A gépjárművek tisztításának, fertőtlenítésének elvégzése (elvégzése) azok üzemeltetőinek kötelessége. A tisztításra, fertőtlenítésre küldött gépjármű fuvarokmányainak ismertetni kell az utolsó szállítmány megnevezését. Ha a gépjármű veszélyes árut (ADR) szállított, a gépjárművön meg kell lennie az előírt veszélyességi jelzéseknek.

9.3.2.2. Az ADR hatálya alá tartozó anyag vagy veszélyes hulladék által szennyezett üres rakterület, illetve tisztítatlan csomagolóeszközt szállító gépjárművet a javítás veszélyessége szempontjából rakott gépjárműnek kell tekinteni. Az utóbbi szempontból csomagolóeszköz az ADR által áruszállításra előírt és engedélyezett valamennyi eszköz.

9.3.2.3. Minden olyan szállítmány esetén, amely után a vonatkozó rendelkezések a rakterület időszakos vagy azonnali fertőtlenítését írják elő, a javítás csak a fertőtlenítés végzésére jogosult szervezet igazolásának bemutatása esetén végezhető.

9.3.2.4. Az egészségre ártalmas vegyi anyagok csomagolásának sérüléséből bekövetkezett gépjárműszennyeződés (rakfelület szennyeződés) esetén a javítás - az üzemzavar-elhárítást is beleértve - csak a szennyeződés semlegesítése után végezhető.

9.3.2.5. A gépjármű tisztított, fertőtlenített állapotát és elvégzésének időpontját a javítóegység felé igazolni kell:

- saját tisztító, fertőtlenítőhely esetén a szervezetileg meghatározott okmánnyal,
- külső tisztító, fertőtlenítőhely igénybevétele esetén a tisztítást végző szervezet igazolásával.

9.3.2.6. A gépjárműjavító egység a tisztított (fertőtlenített) állapot igazolásának hiányában, illetve kétséges esetben a gépjármű javítását megtagadhatja.

9.3.2.7. A gépjárművek igazoltan tisztított vagy fertőtlenített állapotban ugyanolyan feltételekkel javíthatók, mint a többi gépjármű.

9.3.2.8. A rakfelület, rakodótér javítása esetén a javításból származó szilárd szennyeződések eltávolítása a javítást végző, a szállításhoz történő tisztítás, fertőtlenítés az üzemeltető feladata.

9.3.3. Az ADR hatálya alá tartozó anyagokat és tárgyakat, illetve veszélyes hulladékot szállító gépjárművek javítása rakott állapotban

9.3.3.1. Javítóhelyen a veszélyes anyaggal rakott gépjárműnek csak a további közlekedést akadályozó üzemzavar-elhárítás céljából történő javítása végezhető.

9.3.3.2. A gépjármű személyzete köteles a kísérőokmányok alapján a szállítmány veszélyességi tulajdonságairól és a szükséges biztonsági intézkedésekről tájékoztatni a javítást végzőket.

9.3.3.3. A javítást lehetőleg szabadtéren kell végezni. A munkahelyet úgy kell kijelölni, hogy a gépjármű alatt, valamint körülötte legalább 5 m távolságban ne legyen csatornanyílás, akna. Az épületektől megfelelő tüztávolságot kell tartani.

9.3.3.4. Amennyiben a meghibásodás várhatóan a műszak időtartama alatt nem hárítható el, gondoskodni kell:

- a rakomány átrakásáról, vagy
- a gépjármű elkülönített helyen történő tárolásáról és szükség szerinti őrzéséről, vagy
- amennyiben lehetséges, az illetékes hatóság által kijelölt helyre való elvontatásáról.

9.3.3.5. Tilos a javítás időtartama alatt a rakományt megbontani, a gépjármű veszélyességi övezetében nyílt lánggal, szikraképződéssel járó munkát végezni.

9.3.3.6. A javítás nem terjedhet ki a rakterületre, annak szerelvényeire. Ilyen jellegű meghibásodás csak a rakomány eltávolítása és szükség szerinti tisztítás, fertőtlenítés után végezhető. A gépjármű külső felülete a szállított rakománytól nem lehet szennyezett.

9.3.3.7. A javítás alatt a gépjármű vezetőfülkéjében csak a javítás céljából szabad tartózkodni.

9.3.3.8. Kerékcserén kívül más javításhoz a rakott gépjárművet megemelni tilos.

9.3.3.9. A javítást a lehető leggyorsabban kell elvégezni. Minden javítási műveletet fokozott körültekintéssel, a vonatkozó technológiai utasítások és biztonsági előírások maradéktalan betartásával kell végrehajtani.

9.3.3.10. Undort keltő vagy fertőzés okozására hajlamos anyagokat ömlesztve szállító, nyitott rakfelületű gépjármű rakott állapotban nem javítható.

9.3.4. Az ADR hatálya alá tartozó anyagokat és tárgyakat, illetve veszélyes hulladékot szállító gépjárművek javítása rakomány nélküli állapotban

9.3.4.1. A veszélyes árut (hulladékot) szállított gépjármű javítóműhelyben történő karbantartása és javítása csak a következő feltételekkel végezhető:

- tartálykocsi esetén a tartály és szerelvényei tisztításának és gáztalanításának igazolása esetén,
- nyitott rakodóterű gépjárművel ömlesztett állapotban történt áruszállítás után tisztítás és szükség szerinti fertőtlenítés igazolása esetén. Amennyiben a nyitott rakodótér ponyvával fedett, a tisztasági követelmények arra is vonatkoznak,

- radioaktív anyagot szállított gépjárműveknél a sugármentesített állapot igazolása esetén.

9.3.4.2. Amennyiben a javításkor a konténer (konténereket) a gépjárműről nem távolítják el, a tisztítást (fertőtlenítést) a konténeren is el kell végezni.

9.3.4.3. A tisztításnak a gépjármű teljes külső felületére ki kell terjednie. Undort keltő anyagokat szállított gépjármű futóművét is fertőtleníteni kell.

9.3.5. Települési szilárd hulladékot szállító gépjárművek javítása

9.3.5.1. Amennyiben a hulladéktároló teret és kiszolgáló szerelvényeit nem javítják, a gépjármű javítása leürített állapotban, a teljes külső felületre kiterjedő oldószeres felsőmosás és alvázmosás után végezhető. Fokozott gondossággal kell tisztítani a futómű részeit.

9.3.5.2. A 9.3.5.1. pont szerinti gépjárműállapot esetén történő javításnál a zárt hulladéktároló teret megnyitni, burkolatát eltávolítani tilos.

9.3.5.3. A hulladéktároló tér vagy szerelvényeinek javítása csak tisztított, fertőtlenített állapotban végezhető. A 9.3.5.1. pont szerinti tisztítást ez esetben is el kell végezni.

9.3.5.4. Ha a zárt tárolótér tömitése sérült, vagy zártsága bármilyen módon nem biztosított, a gépjárműrész javítása csak a 9.3.5.3. pont szerinti tisztítás után végezhető.

9.3.5.5. Nyitott rakodóterű vagy nem zárható tartályos hulladékgyűjtő esetén minden javítóműhelybe állásakor a rakodótér fertőtlenítését is el kell végezni.

9.3.5.6. Rakott állapotban szabadtéri munkahelyen csak üzemzavar-elhárítás végezhető.

9.3.6. Települési folyékony hulladékot szállító gépjárművek javítása

9.3.6.1. Javítóműhelybe állás leürített tartállyal, a teljes külső felület és alváz fertőtlenítőszeres mosása után történhet. A tisztításnak ki kell terjednie a hulladék feltöltésére és ürítésére szolgáló tömlők belső felületére is.

9.3.6.2. A tömlők belső tisztításának elmaradása esetén a gépjármű a tömlőkészlet nélkül állhat be a javítóműhelybe.

9.3.6.3. A tartály és belső szerelvényeinek javítása a külső tisztítás mellett a belső tér teljesen tisztított és fertőtlenített állapotában végezhető.

9.3.6.4. Ürítetlen tartály esetén szabadtéri munkahelyen csak üzemzavar-elhárítás végezhető.

9.3.7. Csomagolatlan élelmiszert szállító gépjárművek javítása

9.3.7.1. A könnyen romló élelmiszert szállító gépjármű esetén:

- javítás, karbantartás rakomány nélkül a rakodótér tisztított és fertőtlenített állapotában végezhető,
- üzemzavar-elhárítás csak zárt rakodótér mellett végezhető,
- hűtőkocsival történő szállítás esetén üzemzavar-elhárítást elsősorban szabadtéri munkahelyen kell végezni. Zárt műhelycsarnokban történő javításkor gondoskodni kell a hűtőaggregát kipufogógázának elvezetéséről vagy kielégítő mértékű szellőztetést kell biztosítani.

9.3.7.2. Nem romlandó élelmiszert szállító zárt felépítményű gépjármű esetén:

- rakomány nélkül javítás, illetve rakománnyal üzemzavar-elhárítás zárt rakterület mellett az általános biztonsági szabályok betartásával végezhető,
- a rakodótér javítása csak tisztított, szükség szerint fertőtlenített állapotban végezhető.

9.3.7.3. Élelmiszert szállító tartálykocsi tartályának javítása teljes külső tisztítás és az előírt tartályfertőtlenítés után végezhető. Amennyiben kizárólag a gépjármű javítása történik, a tartály minden nyílásának zárva kell lenni.

9.3.8. Egészségügyi szállításokat végző gépjárművek javítása

Fertőző beteget szállító gépjárművön karbantartási, javítási tevékenység fertőtlenítés után végezhető.

9.3.9. Halottszállító gépjárművek javítása

Halottszállító gépjárművön karbantartási, javítási tevékenység fertőtlenítés után végezhető.

9.3.10. Élő állatokat szállító gépjárművek javítása

Élő állatokat szállított gépjármű a külön jogszabályban meghatározott igazoltan tisztított, fertőtlenített állapotban javítható.

9.4. Fertőtlenítési tevékenység

9.4.1. Jelen előírások azokra a gépjárműfenntartó tevékenységet végző szervezeti egységekre vonatkoznak, amelyek telephelyükön fertőtlenítési tevékenységet is folytatnak.

9.4.2. A gépjárművek fertőtlenítési tevékenységéhez az illetékes népegészségügyi és állat-egészségügyi szervek jóváhagyását kell megkérni.

9.4.3 A fertőtlenítést az illetékes népegészségügyi és állat-egészségügyi szervek által engedélyezett fertőtlenítőszerrel, ellenőrzött és jóváhagyott fertőtlenítési technológia szerint lehet végezni.

9.4.4. A gépjárművek fertőtlenítésére kijelölt hely, helyiség létesítését a közegészségügyi, állat-egészségügyi, munkabiztonsági, környezetvédelmi és tűzrendészeti előírások szerint kell kivitelezni.

9.4.5. A fertőtlenítő eszközök, hely, helyiség és műtárgyak tisztítását és tisztántartását a 9.4.4. pontban meghatározott szervek által jóváhagyott technológiai utasítás szerint kell végezni.

9.5. Különleges felépítményű gépjárművek javítása

Azon különleges felépítményű gépjárművek esetében, amelyek állandó jelleggel felszerelt felépítménye nem a 2.8. pontban meghatározott különleges anyagok szállítására szolgál, a felépítmény javítását a rá vonatkozó biztonsági előírások betartásával kell végezni.

10. VIZSGÁLATOK

10.1. A gépjárműfenntartó tevékenység során használt berendezéseknél a következő esetekben kell biztonsági vizsgálatokat végezni:

- üzembe helyezés előtt,
- az időszakos felülvizsgálatra kötelezett berendezések esetében rendszeres időközönként,
- a megfelelő működés szempontjából változtatások, javítások után.

10.2. A munkahelyek és munkaeszközök időszakos biztonságtechnikai ellenőrzésének megvalósítása az üzemeltető munkáltató, illetve a tulajdonos feladata.

10.3. Az időszakos vizsgálat során feltárt hibák, hiányosságok megszüntetésére a munkáltatónak haladéktalanul intézkedéseket kell tennie, szükség esetén a munkavégzést, a berendezés használatát fel kell függeszteni.

10.4. Egyéni védőeszköz állapotának folyamatos ellenőrzése az azt használó munkavállaló kötelessége. Az időszakos felülvizsgálatra kötelezett egyéni védőeszközök ellenőrzése a munkáltató feladata.

10.5. Gépjárműemelők

- Az emelők üzembe helyezéséhez kapcsolódó vizsgálatokat a külön jogszabályban meghatározottak szerint kell végezni.

- Az időszakos felülvizsgálatok rendszerességét és tartalmát a külön jogszabály és szabvány előírásai szerint kell megállapítani.

- Az emelők felújítása, áthelyezése vagy szerkezeti változtatása esetén az ismételt üzembe helyezés előtt szakirányú emelőgép szakértővel üzembe helyezési vizsgálatot kell végeztetni.

- Minden gépi hajtású emelőről emelőgép naplót kell vezetni. Az emelőgép naplóban kell rögzíteni a szerkezeti vizsgálatok eredményét is.

10.6. Egyéb emelő berendezések

A gépjárműfenntartás területén alkalmazásra kerülő, nem kifejezetten a gépjárművek emelésére készített egyéb emelő berendezések időszakos felülvizsgálatát a rájuk vonatkozó előírások szerint kell végezni és dokumentálni.

10.7. Azoknál a diagnosztikai berendezéseknél, amelyek kalibrálási rendszeressége elő van írva, a kalibrálás időpontjában a biztonságos működést is ellenőrizni kell.

10.8. A veszélyek megelőzésére vagy elhárítására szolgáló berendezések (pl. biztonsági világítás, szellőzéstechnikai berendezések, biztonsági vezérlések) állapotát, megfelelő működését évente legalább egyszer ellenőrizni kell. Az ellenőrzés megállapításait dokumentálni kell.

10.9. Ha a 9.2.1. pont szerinti gázriasztó készüléket nem használják rendszeresen, akkor azt minden alkalmazás előtt, de évente legalább egyszer a készülékgyártó adatai szerinti határértékek pontos jelzésére be kell vizsgálni. (Rendszeres használat a havi legalább egy alkalmazás.)

A szövegben hivatkozott szabványok

Jó láthatóságot biztosító védőruházat	MSZ EN 471
Fény és világítás. Munkahelyi világítás 1. rész. Belső téri munkahelyek	MSZ EN 12464-1
Járműemelők	MSZ EN 1493
Mozgatható és áthelyezhető emelők és hasonló szerkezetek	MSZ EN 1494
Gépjárművek javításánál alkalmazott munkaállványok.	
Biztonságtechnikai követelmények	MSZ 2142
Közúti járműveknél alkalmazott tartók, tuskó biztonságtechnikai követelményei	MSZ 2143
Létesítési biztonsági szabályzat 1000 V-nál nem nagyobb feszültségű erősáramú villamos berendezések számára.	
- Helyhez kötött akkumulátorok telepítése, akkumulátorhelyiségek és -töltőállomások létesítése	MSZ 1600-16
Festőhelyiségek és festékbevonat szárítók biztonságtechnikai követelményei	MSZ-05-20.0511
Kerékkormányzó ékek közúti járművekhez	MSZ-05-50.2001
Közúti jármű szerelőknak, emelt járműállások létesítési és biztonsági követelményei	MSZ-07-4050
Gépjármű fényező-, szárító fülke biztonságtechnikai követelményei	MSZ-07-4051
Gépjármű emelők időszakos vizsgálata	MSZ-07-4446
Közúti járművek szerelhető kerékpántperemes kerekeinek feltöltésekor alkalmazott védőeszköz	MSZ-07-4456
Munkavédelem. Veszélyes berendezésekben beszállással végzett munkák biztonságtechnikai követelményei	MSZ-09-57.0033

A szövegben hivatkozott jogszabályok

Az 1993. évi XCIII. törvény a munkavédelemről, egységes szerkezetben a végrehajtásáról szóló 5/1993. (XII. 26.) MüM rendelettel.

213/2001. (XI. 14.) Korm. rendelet a települési hulladékkal kapcsolatos tevékenységek végzésének feltételeiről.

1/1975. (II. 5.) KPM-BM rendelet a közúti közlekedés szabályairól.

20/1979. (IX. 18.) KPM rendelet a Veszélyes Áruk Nemzetközi Közúti Szállításáról szóló Európai Megállapodás „A” és „B” Mellékletének kihirdetéséről és belföldi alkalmazásáról.
2/1983. (II. 14.) EüM rendelet a dolgozók bőrvédő készítménnyel történő ellátásáról.
1/1990. (IX. 29.) KHVM rendelet a gépjárműfenntartó tevékenység személyi és dologi feltételeiről.
6/1996. (II. 21.) IKM rendelet a hegesztők minősítéséről.
41/1997. (V. 28.) FM rendelet az Állat-egészségügyi Szabályzat kiadásáról.
79/1997. (XII. 31.) IKIM rendelet az egyes villamossági termékek biztonsági követelményeiről és azoknak való megfelelésértékeléséről.
2/1998. (I. 16.) MüM rendelet a munkahelyen alkalmazandó biztonsági és egészségvédelmi jelzésekről.
21/1998. (IV. 17.) IKIM rendelet a gépek biztonsági követelményeiről és megfelelésének tanúsításáról.
33/1998. (VI. 24.) NM rendelet a munkaköri, szakmai, illetve személyi higiénés alkalmasság orvosi vizsgálatáról és véleményezéséről.
47/1999. (VIII. 4.) GM rendelet az Emelőgép Biztonsági Szabályzat kiadásáról.
65/1999. (XII. 22.) EüM rendelet a munkavállalók munkahelyen történő egyéni védőeszköz használatának minimális biztonsági és egészségvédelmi követelményeiről.
25/2000. (IX. 30.) EüM-SzCsM együttes rendelet a munkahelyek kémiai biztonságáról.
16/2001. (VII. 18.) KöM rendelet a hulladékok jegyzékéről.
18/2001. (IV. 28.) EüM rendelet a munkavállalóknak a munka közbeni zajexpozíció okozta kockázatok elleni védelméről.
29/2001. (XII. 23.) KöM-GM együttes rendelet egyes kültéri berendezések zajkibocsátásának korlátozásáról és a zajkibocsátás mérési módszeréről.
2/2002. (II. 7.) SzCsM rendelet az egyéni védőeszközök követelményei és megfelelés tanúsításáról.
3/2002. (II. 8.) SzCsM-EüM együttes rendelet a munkahelyek munkavédelmi követelményeinek minimális szintjéről.
14/2004. (IV. 19.) FMM rendelet a munkaeszközök és használatuk biztonsági és egészségügyi követelményeinek minimális szintjéről.

A Szabályzathoz kapcsolódó jogszabályok

31/1994. (XI. 10.) IKM rendelet a Hegesztési Biztonsági Szabályzat kiadásáról.
35/1996. (XII. 29.) BM rendelet az Országos Tűzvédelmi Szabályzat kiadásáról.
14/1997. (IX. 3.) KHVM rendelet a radioaktív anyagok szállításáról, fuvarozásáról és csomagolásáról.
14/1998. (XI. 27.) GM rendelet a Gázpalack Biztonsági Szabályzat kiadásáról.
9/2001. (IV. 5.) GM rendelet a nyomástartó berendezések és rendszerek biztonsági követelményeiről és megfelelés tanúsításáról.

4. számú melléklet a 17/1993. (VII. 1.) KHVM rendelethez

HAJÓZÁSI MUNKÁK BIZTONSÁGI SZABÁLYZATA

1. ÁLTALÁNOS RENDELKEZÉSEK
 - 1.1. A Hajózási Munkák Biztonsági Szabályzata (a továbbiakban: Szabályzat) hatálya kiterjed a hajózási hatóság által lajstromba vett vízi járművekre, úszó munkagépekre, valamint a hajózást kiszolgáló egyéb vízen lévő létesítményekre, továbbá az azokon lévő személyekre.
 - 1.2. A Szabályzat hatálya nem terjed ki:
 - a) a belvízi és tengeri sport- és kedvtelési célú kishajókra;
 - b) a fegyveres erők, testületek szolgálati rendeltetésű hajóira.
 - 1.3. A Szabályzat a hajók üzemeltetésének, karbantartásának biztonságos elvégzéséhez szükséges intézkedésekről rendelkezik.
Magyar hajóval az országhatáron kívül, nemzetközi vízi úton folytatott hajózási tevékenység esetén a Szabályzat rendelkezéseit annyiban kell alkalmazni, amennyiben a Magyar Köztársaság által elfogadott, illetve elismert nemzetközi egyezmény, szerződés vagy megállapodás ettől eltérően nem rendelkezik.
 - 1.4. A Szabályzat csak a legszükségesebb szintig foglalkozik azokkal az előírásokkal, melyek más rendeletekben, szabályzatokban rögzítve vannak.
 - 1.5. A szabályzatot a hajózás körében foglalkoztatott munkavállalókkal igazolható módon ismertetni kell.
 - 1.6. A szabályzatot a hajózás körében foglalkoztatott munkavállalókkal igazolható módon ismertetni kell.
2. FOGALOMMEGHATÁROZÁSOK

- 2.1. Hajózási tevékenység: úszó létesítmény üzemeltetése
- 2.2. Úszó létesítmény: vízi közlekedésre, vízen való munkavégzésre és egyéb tevékenység folytatására szolgáló létesítmény.
- 2.3. Úszó munkagép: a vízen munkavégzésre szolgáló, gépi berendezéssel ellátott hajó.
- 2.4. Úszómű: helyváltoztatásra általában nem szolgáló, vízen való tartózkodásra vagy vízen végzett tevékenység elősegítésére szolgáló úszó létesítmény.
- 2.5. Tengeri hajó: az építésnél, berendezésnél és felszerelésnél fogva a tengeri közlekedésre alkalmas hajó.
- 2.6. Belvízi hajó: az építésnél, berendezésnél és felszerelésnél fogva a belvízi közlekedésre alkalmas hajó.
- 2.7. Komp: a hajózási hatóság által annak minősített, a víziúton történő átkelést biztosító hajó.
- 2.8. Belvíz: szárazföld határain belül vízi közlekedésre alkalmas vizek.
- 2.9. Kikötő és kikötőhely: medencével rendelkező, az úszó létesítmények tartózkodására és kiszolgálására kijelölt elkülönített vízterület, a hozzá tartozó rendeltetésszerű működtetést biztosító parterterület és az azon lévő létesítmények együtteséből álló hajózási létesítmény, valamint a kikötőmedencével nem rendelkező, kikötői szolgáltatást nyújtó hajózási létesítmény, a hozzá tartozó parterterülettel.
- 2.10. Rakodó: az a partszakasz, amely átrakási műveletre is alkalmas és erre a célra esetleg berendezéssel is el van látva.
- 2.11. Menedékkikötő: a hullámvastól, sodrástól, jégzajlástól természetes vagy mesterséges módon védett, az úszó létesítmények által igénybe vehető, a hajózás biztonságát szolgáló víz- és parterterület.
- 2.12. Veszteglőhely (lekötőhely): úszó létesítmények átmeneti tartózkodására kijelölt vízterület és csatlakozó partszakasz.
- 2.13. Boxerhajó: kikötői rendezőhajó, amely tolási, vontatási tevékenység ellátására is alkalmas.
- 2.14. Hajózási káreset: a hajónak vagy a hajóban, illetve a szállított árunak vagy áruban keletkezett sérülése, meghibásodása, megsemmisülése (havaria).
- 2.15. Postázó üzemmód: két önálló teheremelő kötéllal összekötött emelőberendezés együttes rakodási tevékenysége.
3. **ÁLTALÁNOS KÖVETELMÉNYEK**
- 3.1. A munkavégzés személyi feltételei
Hajózási tevékenység kereteiben csak olyan munkavállaló foglalkoztatható, aki
- a 18. életévét betöltötte,
 - egészségileg alkalmas,
 - legalább alapfokú hajózási ismeretekkel rendelkezik, melyet igazolni is tud,
 - a helyi sajátosságokra kellően ki van oktatta.
- 3.2. Védőital és tisztálkodási szerek juttatása
A munkáltató a munkavállaló részére megfelelő mennyiségű és minőségű védőitalt, valamint tisztálkodási szert köteles biztosítani.
- 3.3. Egyéni védőeszközök biztosítása
Azokban a munkakörökben, ahol a munkavállaló egészsége, illetve testi épsége a munkavégzés vagy az alkalmazott technológiák, eszközök miatt veszélyeztetett, ott védőeszközt kell biztosítani, amely a munkáltató feladata. A védőeszközöket a munkavállaló köteles használni.
- 3.4. Elsősegélynyújtás
A hajóra beosztott személyzetből legalább egy főnek alapfokú elsősegélynyújtási ismeretekkel kell rendelkeznie. A hajókon mentődobozt kell elhelyezni.
- 3.5. Ellenőrzési jogosultság
Hajózással kapcsolatos biztonságtechnikai ellenőrzést csak ellenőrzésre jogosult, megfelelő szakképesítéssel rendelkező személy végezhet.
- 3.6. Biztonsági színjelölések
Olyan munkahelyek, illetve munkaeszközök esetében, ahol veszélyforrás van, vagy figyelmeztetés szükséges - biztonsági színjelöléseket kell alkalmazni.
- 3.7. Veszélyes áruk szállítása
- 3.7.1. Az emberekre, szállítóeszközökre és a környezetre veszélyes áruk szállítására a hatályos magyar jogszabályok és nemzetközi egyezmények, egyéb előírások, szabványok vonatkoznak.
- 3.7.2. A veszélyes áruk be- és kirakására vonatkozó előírásokat a fuvarozónak és a fuvaroztatónak egyaránt meg kell tartania.
- 3.7.3. Az ADN által osztályba sorolt áruk hajókon való szállítása, ki- és berakása közben a fedélzeten, munkaterületen az áru jellegétől függő munka- és védőfelszereléseket kell használni.
- 3.7.4. Az ADN 1., 2. és 3. veszélyességi osztályba sorolt árut szállító, vagy már kiürült, de nem

- kitisztított hajón karbantartást, javítást csak szikramentes szerszámmal szabad végezni.
- 3.7.5. A 3.7.4 pontban említett árukat szállító hajókat tilos vontatóhajó mellé kötve továbbítani, illetve közvetlenül a géphajó elé csatolni.
- 3.7.6. Amennyiben a továbbításra kerülő hajók között vegyesen vannak az ADN hatálya alá tartozó, illetve veszélymentes árut szállító hajók, úgy az utóbbiakra is vonatkoznak az előző pontokban felsorolt biztonsági előírások.
- 3.7.7. Az ADN 1., 2. és 3. veszélyességi osztályba sorolt árut szállító vagy kiürült, de még nem kitisztított (kigőzölt) hajót lakott területtől legalább 500 méter távolságra szabad lekötöni.
- 3.7.8. Az ADN és ADNR előírásai tengeri áruszállításra nem vonatkoznak.
- 3.8. Hajón alkalmazott kötelekkel és azok kezelésével kapcsolatos előírások
- 3.8.1. A hajózásnál csak olyan köteleket szabad használni, amelyek az adott körülményeknek (pl. terhelés, időjárás) megfelelnek és a felügyeleti szervek jóváhagyta.
- 3.8.2. A köteleket (amennyiben nincsenek használatban) kötéldobon, vagy szabályosan felkarikázva kell tárolni.
- 3.8.3. Kötélkezelési munkát csak védőkesztyűben szabad végezni.
- 3.8.4. Kötélműveletekhez a köteleket úgy kell előkészíteni, hogy azokon csomó, illetve hurok ne keletkezzen, és hajóról történő szabad kifutásuk biztosított legyen.
- 3.8.5. Kötélkezelési munkáknál úgy kell elhelyezkedni, hogy az esetleges szakadáskor a kötél csapódásának irányában senki sem tartózkodjon.
- 3.8.6. Lendületben lévő hajót csörlődobon lévő kötéllel megállítani tilos.
- 3.8.7. Csörlővel történő kötélműveletnél a köteleket a csörlődob közelében megfogni tilos.
- 3.8.8. Kötélkezelésnél ügyelni kell arra, hogy a kéz ne kerülhessen a kötél és a bak vagy a csörlődob közé, továbbá a láb ne kerüljön kötélhurokba.
- 3.9. Horgonyberendezés
- 3.9.1. Munkát végezni csak kifogástalan állapotú horgonyberendezéssel szabad.
- 3.9.2. A horgonyberendezést úgy kell kialakítani, hogy a kézi és a gépi meghajtás együtt ne legyen működtethető, illetve más veszélyhelyzetet ne okozzon.
- 3.9.3. A horgonynak a horgonyfészekbe való fekvése előtti helyét a horgonyláncon legalább 0,3 méter hosszúságú fehér színnel kell megjelölni.
- 3.9.4. Horgonycsörlőt csak olyan személy kezelhet, aki használatát tudásszinten ismeri.
- 3.10. A csónakemelő berendezés
- Csónakemelő berendezéssel akkor szabad terhet emelni, ha:
- 3.10.1. Azt a kezelési utasítás nem tiltja, továbbá a tárgy súlya kisebb az emelő berendezés teherbírásánál, a tárgy biztonságos megkötése, rögzítése megoldott, és az emelés senki biztonságát nem veszélyezteti.
- 3.10.2. A csónakemelő berendezések kialakítására és üzemeltetésére a továbbiakban a vonatkozó előírások az irányadók.
- 3.11. Áruktárak nyitása-zárása
- 3.11.1. A munka előtt gondoskodni kell a fedélzeti közlekedési út tisztaságáról.
- Áruktárak nyitása-zárása előtt ellenőrizni kell a tetők és szerelvényeik műszaki állapotát.
- 3.11.2. Megrongálódott raktártetők vagy szerelvények esetében fokozott óvatossággal kell a nyitást-zárást végezni.
- 3.11.3. A raktártetők kézinyitását-zárását legalább 2 fő kell hogy végezze.
- 3.11.4. A raktártető daruval történő ki-, illetve beemelésénél a bekötözést követően a tető lengési sugarában senki nem tartózkodhat.
- 3.11.5. Több részből álló raktártetők esetében a tetőelemek leemelését követően az elemeket elmozdulás ellen biztosítani kell.
- 3.12. Áruakodás
- 3.12.1. Fedélzeten elhelyezett rakományt az elmozdulás ellen rögzíteni kell.
- 3.12.2. Ömlesztett áru rakodásánál ügyelni kell a helyes teherelosztásra.
- 3.12.3. Nem szabad egy raktárba rakni olyan árukat, melyek egymással kapcsolatos kémiai, fizikai reakciója az emberekre vagy a hajótestre veszélyes.
- 3.12.4. A rakodás ideje alatt tilos a teher alatt, vagy annak mozgási körzetében közlekedni, illetve ott tartózkodni.
- 3.12.5. Az áruakodás részletes műveleteit a vonatkozó rendelet tartalmazza.*
- 3.13. Megvilágítás
- Minden olyan munkahelyet, ahol azt a munkavégzés biztonsága, jellege megköveteli, szükséges mértékben meg kell világítani a vonatkozó szabvány előírásainak megfelelően.
- 3.14. Közlekedési utak kialakítása hajókon
- Belvízi hajókon a közlekedési utakat, tengeri hajókon legalább a kikötőbakok környékét

- csúszásmentesen kell kialakítani.
- 3.15. Vészkijáratok
Vészkijáratok létesítésére vonatkozóan az építési előírásokban foglaltak betartása kötelező. A vészkijáratot és a hozzá vezető utat leszűkíteni, eltorlaszolni tilos. A vészkijáratnak belülről könnyen nyithatónak kell lennie, helyét jól láthatóan jelölni kell.
- 3.16. Járódeszka és járó, lendítőrúd
- 3.16.1. Minden esetben, amikor álló helyzetben a hajók, illetve a part között távolságot vagy szintkülönbséget kell áthidalni, járódeszkát, járot vagy lendítőrudat kell alkalmazni.
- 3.16.2. A járódeszkanak legalább 0,6 méter szélesnek kell lennie. Ha az több darabból készül, a részeket stabilan egymáshoz kell rögzíteni.
- 3.16.3. A járó két szélét fehér színűre kell festeni és éjszaka káprázatmentesen meg kell világítani, továbbá legalább az egyik oldalán korláttal kell ellátni (folyamon a vízfolyás alatti oldalon).
- 3.16.4. A járódeszkát és a járot minden esetben a hajón kell rögzíteni. A 15 fokot meghaladó dőlésszögű járódeszka vagy járó esetén csúszáságtlóléceket kell felszerelni.
- 3.16.5. A lendítőrúd használata közben mentőmellény viselése kötelező.
- 3.16.6. A lendítőrúd végére 2 db kapaszkodót és egy lábtartó kötelet, továbbá egy biztosító kötelet is fel kell szerelni, hogy a rudat használó személy vissza tudja húzni magát a hajóra.
- 3.17. Üzemanyag tárolása, vételezése
- 3.17.1. Hordós kiszerelésű üzemanyagot csak zárónyílással felfelé, gurulás ellen biztosítva lehet tárolni.
- 3.17.2. Olajat, éghető folyadékot csak minőségi jellemzőinek megfelelő, jól záródó edényben szabad tárolni.
- 3.17.3. A tartályos üzemanyagtároló szellőztető csövei közelében gyúlékony anyagot tárolni tilos.
- 3.17.4. A 60 °C alatti lobbanáspontú gyúlékony folyadékokat szállító és tároló hajók kikötésére, rögzítésére csak szikramentes kötelet szabad használni.
- 3.17.5. Üzemanyag vételezés ideje alatt a vételező hely 8 m-es körzetében tilos a dohányzás és a nyílt láng használata.
- 3.17.6. Az üzemanyagot felügyelet nélkül vételezni tilos.
- 3.17.7. Az üzem- és kenőanyag vételező hely közelében legalább 1 db 6 kg-os tűzoltókészüléket kell elhelyezni.
- 3.17.8. A vételező csőrendszer toldási pontjain a csökkötések alá olajfelfogó tálcát kell tenni.
- 3.18. Hajókon kialakított műhelyek
- 3.18.1. A műhelyben elhelyezett megmunkálógépek üzemeltetése közben ügyelni kell a hajó, illetve a víz mozgása miatti baleset veszélyére.
- 3.18.2. A villamos megmunkálógépeket testelő vezetékkel kell ellátni.
- 3.18.3. A padozatot csúszásmentes és villamosan szigetelő anyaggal kell borítani.
- 3.18.4. A műhelymunkára csak az arra kiképzett személy osztható be.
- 3.18.5. Hajókon végzett gáz-, illetve villanyhegesztési munkáknál a vonatkozó szabványok betartása kötelező.
- 3.18.6. Hegesztési munkát végezni csak a szolgálati ág vezetőjének engedélyével szab ad.
- 3.19. Tankokban végzett munkák
A munkák elvégzéséhez szükséges törpefeszültség előállítására használt áramátalakítót, valamint vezeték csatlakozást a tankba bevinni tilos. A tankokban végzett munkákkal kapcsolatban a vonatkozó szabvány előírásainak betartása kötelező.
- 3.20. Villamos munkák
- 3.20.1. Feszültség alatt lévő berendezéseken munkát végezni csak biztosító személy jelenlétében szabad.
- 3.20.2. 50 Voltnál nagyobb feszültségű elektromos berendezés és szerelvény javítását, illetve karbantartását csak villamos, vagy géptiszti képesítéssel rendelkező személy végezheti.
- 3.20.3. Viharban és dülöngélő hajón a főkapcsoló táblákon csak közvetlen veszélyelhárító munkák végezhetők.
- 3.20.4. Az építésnél jóváhagyott eredeti kábeltervtől eltérő házilagos átalakításokat végezni tilos.
- 3.20.5. A hajókon végzett villamos munkákkal kapcsolatban a vonatkozó szabványok betartása kötelező.
- 3.21. Akkumulátorterek
Az 50 Volt-nál nagyobb feszültségeket adó telepek csak önálló, zárt térben (akkutér) helyezhetők el. Az akkutérben alkalmazott szellőztetési módokra, világításra, fűtésre, szerelésre és karbantartási munkákra a szabványban foglaltak betartása kötelező.*
- 3.22. Hajófenékben végzett munkák
A padlólemezeket felszedés után úgy kell elhelyezni, hogy azok elmozdulás ellen biztosítva legyenek. A felszedett padlólemezek környékén figyelmeztető táblát kell kitenni. A hajófenékben a csavartengely közelében, menet közben csak vész helyzetben szabad munkát végezni. Kettős fenékben csak a megfelelő szellőzés biztosításával, ha ez nem megoldható - csak légzőkészülék

használatával végezhető munka. A munkák befejezése után a padlólemezeket azonnal vissza kell helyezni, a rajtuk lévő nyílásokat le kell zárni. A végzett munkáknál figyelembe kell venni a vonatkozó szabvány előírásait.

- 3.23. Gépzemelési munkákra vonatkozó általános előírások
 - 3.23.1. Távvezérelt fő- és segédgépeken végzett javítások idejére a távvezérlést ki kell iktatni. A villamos indítókácsolón indítást tiltó táblát kell elhelyezni. Légindítású gépek esetében a légpalackok szelepeit is el kell zárni, a légvezetékben a levegőt le kell engedni.
 - 3.23.2. A javítások ideje alatt a kiszertelt, illetve felhasznált alkatrészeket, szerszámokat úgy kell elhelyezni, hogy elmozdulásukból, leesésükből származóan balesetveszély ne keletkezhesen.
 - 3.23.3. Üzemelő berendezés védőburkolatát eltávolítani, a forgó, mozgó alkatrészek közé benyúlni tilos!
 - 3.23.4. Légindítású motorok lefúvatásakor, valamint kompresszió mérésekor tilos olyan helyre állni, ahol az indikátorszelepekből kiáramló levegő (gáz) baleseti veszélyhelyzetet okozhat.
 - 3.23.5. Gépházban szerelőlámpa csak törpefeszültséggel üzemeltethető.
 - 3.23.6. Főgépek forgattyús terében végzendő munkák megkezdése előtt meg kell várni a gép teljes leállítását, az olajgőzöket ki kell szellőztetni, a forgattyús tengelyt elmozdulás ellen rögzíteni kell. Olyan esetben, ahol a tengely a hajócsavarral nincs oldható kötésben - a tengelyt be kell fékezni.
 - 3.23.7. Hordozható elektromos kéziszerszámok szigetelés-mérési ellenőrzését évente el kell végezni.
 - 3.23.8. Gáztöltetű hűtőrendszerek gázzal történő feltöltését, javítását csak hűtőgépszakember vagy géptisztító képesítéssel rendelkező személy végezheti.
 - 3.23.9. A hűtőgépek és a légkondicionáló berendezések üzemeltetésekor a kezelési utasításban foglaltak megtartása kötelező. Hűtőgépek, klímaberendezések zárt géphelyiségeiben üzem közbeni javítások esetén megfelelő szellőztetést kell biztosítani.
 - 3.23.10. Kazánban, kipufogó- és elősűrítő rendszerben a benntartózkodással végzett munkák megkezdése előtt az indítórendszert ki kell kapcsolni és a kormányállásban, továbbá a gépházban indítást tiltó táblát kell elhelyezni.
 - 3.23.11. Kazánok tisztítását csak teljesen kihűlt állapotban szabad végezni.
 - 3.23.12. Üzem közben gépházkarbantartást csak olyan helyen szabad végezni, ahol a megfelelő kapaszkodási feltételek adottak.
 - 3.23.13. Üzemelő kormánygépek csatlószerkezetei közé belépni, ott munkát végezni tilos.
- 3.24. Hajókonyhákra vonatkozó általános előírások
 - 3.24.1. A tűzhelyeken, edénytárolókon az edények leesésének megakadályozására védőrácsot kell elhelyezni.
 - 3.24.2. Gázipalackok cseréjét csak erre kioktatott dolgozó végezheti.
 - 3.24.3. Villamos főzőlapokat használaton kívül bekapcsolva hagyni tilos.
 - 3.24.4. Tűzhelyeket főzés közben felügyelet nélkül hagyni tilos.
 - 3.24.5. Viharban a húst bárdal darabolni, csontozni, ételeket olajban vagy zsírban sütni tilos.
- 4. HAJÓZÁSI TEVÉKENYSÉGRE VONATKOZÓ ELŐÍRÁSOK
 - 4.1. Általános előírások
 - 4.1.1. Hajózási műveletet csak a hajózási hatóság által előírt számú és szakképzettségű hajózási személyzet végezhet.
 - 4.1.2. Minden olyan munkánál, ahol a vízbeesés legkisebb veszélye fennáll - kötelező a mentőmellény viselése.
 - 4.1.3. A gépi berendezések kezelésekor a balesetmegelőzés érdekében be kell tartani a kezelési utasításban foglaltakat.
 - 4.2. Folyami vontatás
 - 4.2.1. A vontatmány egységeit (uszályait), amennyiben egymás mellé vannak felcsatlóztatva - legalább 3 ponton kell rögzíteni. A rögzítési pontokon (bak) a csatlókötelet úgy kell biztosítani, hogy azok semmilyen körülmények között se akadhatnak ki.
 - 4.2.2. Az egymás mögé történő felcsatlóztatás esetén mindig olyan távolságot kell tartani az egységek között, hogy az uszályok ne fúthassanak egymásra, illetve a kormánylapát ne sérülhessen meg.
 - 4.2.3. Csatolás közben a csatlókötelet közelében csak az oda beosztott személyzet tartózkodhat.
 - 4.2.4. A csatló- és a vontatókötelet használat előtt a fedélzeten elő kell készíteni.
 - 4.2.5. A vontatókötél átadásakor, beszedésekor védősisak és mentőmellény viselése kötelező.
 - 4.2.6. A kötélatadást követően a csörlőzés ideje alatt a hajó farán tartózkodóknak úgy kell elhelyezkedniük, hogy a vontatókötél mozgásának hatósugarában ne tartózkodjanak (pl. kötélterelő ívek alatt).
 - 4.2.7. A kötélfeszítő csörlők meghajtó kerekének küllői közé beállni tilos.
 - 4.2.8. Ügyelni kell arra, hogy a csatló-, illetve vontatókötelet ne kerülhessenek a hajótest alá. Ha ez mégis megtörténik - a kötélet kiszabadításakor tilos a kötélet fölé hajolni és a megfeszült kötelet kézzel felemelni mindaddig, amíg az szabadná nem válik. A csörlő rögzítőfékjét ilyen esetben fel

- kell engedni.
- 4.2.9. A vontatókötél leesésének megakadályozására a kötélterelő ívekre úgynevezett kötél tartó fűleket kell szerelni, melyek felfelé történő elmozdulását biztosítani kell.
- 4.2.10. A mederfenéken elakadt kötelet tilos gépi erővel, rántgatással kiszabadítani.
- 4.2.11. A vontatókötélen anyagok (pl. élelmiszer) menetben történő átadását csak egyenes vonalszakaszon szabad végrehajtani. Az átadást végző személynek úgy kell elhelyezkednie, hogy a kötélnél ne veszélyeztesse testi épségét.
- 4.2.12. A munkálatok alatt a vezérlőhely és a hajó fara között minden körülmények között megfelelő, szünetmentes kommunikációs kapcsolatnak kell lennie.
- 4.2.13. A vontatókötél beszedésekor a kötélcsörlőt és a kézibeszedést egyidejűleg alkalmazni tilos.
- 4.2.14. Uszály(ok) vontatmányból történő eleresztésekor a hajó meglasztása után a horgonydobást követően szabad csak a vontatóköteleket elengedni.
- 4.2.15. A vontatmány elengedése után a vontatóhajó csak akkor távozhat, ha a hajó vezetője meggyőződött az uszályok biztonságos kikötéséről.
- 4.2.16. Az úgynevezett parti kötélnél csónakkal történő kivitelét legalább 2 fő végezheti.
- 4.2.17. Ereszkedés előtt a meglasztást követően a hosszban csatolt uszályok csatolóköteleit be kell fékezni, ha lehetséges a vontatókötél hosszát is rövidíteni kell (rászedni). A szétesztett, röviden csatolt uszályokat össze kell kötni.
- 4.2.18. A csatolókötelek feszességére az ereszkedés ideje alatt ügyelni kell, továbbá vigyázni kell arra, hogy a vontatmány hátsó egységei szabadon haladhassanak.
- 4.2.19. Csörlőkötéllel történő helyváltoztatás esetén (virázás) a kötelet a csörlődobra a forgási iránynak megfelelően annyiszor kell felcsévélni, hogy az meg ne csússzon.
- 4.3. Folyami tolóhajózás
- 4.3.1. A kormányberendezésnek olyannak kell lennie, hogy a hosszú (nagy laterálfelületű) tolatmányok megfelelő iránystabilitást biztosítsanak, és a haladási sebesség minden tartományában a tolatmányt megfelelően irányítsa.
- 4.3.2. A tolatmányt úgy kell kialakítani, hogy annak fordulási pontja a tolóhajó kormányberendezéséhez minél közelebb kerüljön, a csatolási tényezője pedig az adott körülmények között a lehető legkisebb legyen.
- 4.3.3. A csatolócsörlők kezelésénél a kötélnél felesleges öblének rászedését csak 2 fő végezheti.
- 4.3.4. A csörlőkötél ráfeszítése csak akkor kezdődhet, ha a kötélnél már senki sem dolgozik.
- 4.3.5. A túlfeszítő kilincsművet csak üres helyzetnél szabad bekapcsolni.
- 4.3.6. A csörlők kilincszárjainak felengedése után a feszítőkereket megfogni tilos.
- 4.3.7. A csatolás megkezdése előtt a tolóhajóval a bárkák mellé kell állni, és a munkák végzéséhez szükséges eszközöket, jelzőberendezéseket így kell átadni.
- 4.3.8. A tolatmányban a bárkákat úgy kell összekötni, hogy a kötések azokat az esetleges egymáshoz viszonyított elmozdulás ellen tökéletesen rögzítsék.
- 4.3.9. A felcsatolás befejezését követően csak a kötelek vezetésének átvizsgálása után szabad azok ráfeszítését elvégezni.
- 4.3.10. Bárkák leforgatását csak olyan helyen szabad végezni, ahol ez a hajóművelet a forgalmat nem akadályozza és a művelet közelében nincs más lehorgonyzott jármű.
- 4.3.11. A leforgatást csak gyakorlott hajózó személyzet végezheti.
- 4.3.12. A leforgatási hajóműveletet csak a bárkán tartózkodó fedélzeti tiszt közvetlen irányítása mellett szabad végezni.
- 4.3.13. A leforgatás ideje alatt a géphajónak a bárkák alatt beavatkozásra készen kell állni. A leforgatás műveletét a hajóról rádióon keresztül kell irányítani.
- 4.3.14. A forgató, biztosító és felfogó kötelek állapotát a művelet megkezdése előtt meg kell vizsgálni, és csak a szükséges javítások, illetve cserék után szabad a leforgatást megkezdeni.
- 4.3.15. A leforduló bárkán a horgonynál is kezelő személyzetnek kell tartózkodni.
- 4.3.16. A csatolócsörlők kilincszárját leforgatás közben végig nyitva kell tartani.
- 4.3.17. Tolatmányon történő munkavégzés és közlekedés szabályai:
- 4.3.17.1. Azokon a bárkákon, ahol a közlekedési út 0,60 méternél keskenyebb, a raktárkeretre kapaszkodókat kell szerelni.
- 4.3.17.2. A tolóhajó elejéről a tolatmányra csak a kijelölt közlekedési úton (csúszásmentesített lépcsőn, hágcsón) szabad átmenni.
- 4.3.17.3. A tolatmányon történő munkavégzés közben mentőmellény viselése kötelező.
- 4.3.17.4. A tolatmány szélein csak szükség esetén szabad közlekedni.
- 4.3.17.5. Éjjel a bárkákon való közlekedéshez zseblámpa használata kötelező.
- 4.4. Tavi vontatás
- 4.4.1. Ha a vontatás szűk kikötőben történik, illetve kormányberendezéssel nem rendelkező vontatott

- egység vagy bármely okból meghibásodott kormányberendezésű hajó vontatása esetén, a műveletet mindig keresztben átadott 2 db vontatókötéllel kell végezni.
- 4.4.2. Nyílt vízén a hajónak mindig a szél alatti oldalról kell megközelítenie a vontatmányt, a kellő távolság megtartásával.
- 4.4.3. Személyzet nélküli úszóegység (dereglye, bárka) felcsatolása előtt megfelelő gyakorlattal rendelkező személyt kell a hajó személyzetéből átküldeni a csatolókötel átvételére és a horgony felszedésére.
- 4.4.4. A felcsatolást a kikötő bejáratától kellő távolságban kell elvégezni.
- 4.4.5. Szél és hullámmentes időben, illetve 3 Beaufort szélerősségig egy sorban legfeljebb 2 db uszály lehet.
- 4.4.6. Hullámmásban és a 3 Beaufort szélerősség felett az úszóegységeket egyenként kell felcsatolni.
- 4.4.7. Erős szélben és hullámmásban a vontatott egységek között az ajánlott távolság 15-20 méter. A vontatóköteles célszerű 50-60 méterre kiengedni.
- 4.4.8. A hosszú (50-60 m) vontatókötelet kikötőbe történő behajózás előtt kb. fele hosszúságúra kell rövidíteni.
- 4.4.9. Erős szélben és hullámmásban a kikötőmedencéből a több egységből álló vontatmányt egyesével kell kihozni a nyílt vízre, illetve azt a kikötőmedencébe egyesével kell bevinni.
- 4.4.10. Kikötőbe (rakodásra) történő behajózás előtt a géppel nem rendelkező úszóegységek farészén egy megfelelő hosszúságú kötéllal ellátott kukázó horgonyt kell elhelyezni.
- 4.4.11. A Balaton déli partjának közelében a horgonyra állított úszóegységeket géphajó biztosítása nélkül hagyni tilos
- 4.5. Személyszállítás
- 4.5.1. Az utasok be- és kiszállításánál a személyzetből legalább egy főnek a be- és kijáratnál kell tartózkodnia.
- 4.5.2. A bejáráshíd mindkét oldalát el kell látnia kapaszkodókorláttal.
- 4.5.3. Ahol a beszállítási és a kikötési pont között 0,40 m-nél nagyobb szintkülönbség van, ott biztonságosan rögzített bejárólépcsőt kell alkalmazni.
- 4.5.4. A munkaterületeket az utasok elől el kell zárni.
- 4.5.5. A hajókon kialakított vendéglátó-ipari egységekben a polcokon lévő tárgyakat leesés ellen biztosítani kell.
- 4.5.6. A berendezési tárgyakat (szék, asztal stb.) így kell elhelyezni, hogy hajómanőverek közben elmozdulásukból eredő baleset ne fordulhasson elő.
- 4.5.7. A személyhajókon csak kötélből készült dobókörtét szabad használni.
- 4.5.8. A bejáratok közelében, valamint az utasfedélzeteken 27,5 méteres dobókötéllel ellátott mentőgyűrűket kell elhelyezni.
- 4.5.9. A személyhajókon a megszabott maximális utaslétszám alapján mentőpadot, illetve mentőmellényt kell biztosítani. A mentőeszközök helyéről az utasokat tájékoztatni kell.
- 4.5.10. Az utasokra a hajó álló helyzetében és menet közben is felügyelni kell.
- 4.5.11. A közlekedési utakat úgy kell kialakítani, hogy az elcsúszás és a botlásveszély elkerülhető legyen.
- 4.5.12. A mellékhelyiségekben derékmagasságban kapaszkodókat kell elhelyezni.
- 4.5.14. A személyzet feladat, hogy az egyenletes teherelosztás minden körülmények között biztosítva legyen.
- 4.5.15. Hordszárnyas hajó esetében, ha utazás közben a látási viszonyok olyan nagy mértékben megromlanak, hogy a hajó biztonságos vezetése már nem szavatolható, úgy a hajót azonnal vízre kell ültetni és az a továbbiakban vízkiszorításos hajóként üzemel.
- 4.6. Révhajózás
- 4.6.1. Tilos a be-, illetve kiszállítást mindaddig megkezdeni, amíg a komp nincs biztonságosan rögzítve.
- 4.6.2. A teherelosztásnak mindig olyannak kell lennie, hogy a komp stabilitását ne veszélyeztesse.
- 4.6.3. Tilos a be-, illetve kiszállítást mindaddig megkezdeni, amíg arra a komp vezetője engedélyt nem ad.
- 4.6.4. A kompra történő beszállítást minden esetben a gépjárművekkel kell kezdeni.
- 4.6.5. A kiszállítást minden esetben az utasokkal kell kezdeni.
- 4.6.6. A gépjárműveket a kompon kézfékekkel kell rögzíteni.
- 4.6.7. A gépjárművekben a kompra történt behajózást követően a gépjármű vezetője csak akkor tartózkodhat, ha a gépjármű ajtaját nyitva hagyja.
- 4.6.8. Olyan kompok esetében, ahol a kompot kishajó mozgatja az utasokat úgy kell elhelyezni, hogy a csatolókötel közelében ne tartózkodhassanak.
- 4.6.9. A kompokra, valamint az utasok és járművek szállítására a továbbiakban a Hajózási Szabályzat előírásai az irányadók.
5. TENGERHAJÓZÁS

- 5.1. Hajómanőverek
- 5.1.1. A manőver helyszíni irányítását csak megfelelő képzettségű személy végezheti, míg a munkát végző személyeknek legalább matrózi képzettséggel kell rendelkezni.
- 5.1.2. A hajó kikötőben, kikötő előtt, főgéppel vagy kötéllel történő mozgását fokozott figyelemmel kell végezni.
- 5.1.3. Hajón végzett kikötési kötélműveletek
- 5.1.3.1. A hajóról partra, boxerra, bójára történő kötéلكiadás előtt a kikötőkötelet a tárolóból ki kell emelni és a fedélzeten le kell fektetni.
- 5.1.3.2. A kötelek kiadása, beszedése közben a manőverhelyeken csak az oda beosztott személyek tartózkodhatnak.
- 5.1.3.3. A kötelet kiadni, beszedni, lazítani, megkötni, illetve elengedni csak a munkát irányító utasításával szabad.
- 5.1.3.4. Manőver után a kikötőkötelet a csörlődobon feszesen tárolni vagy ott rögzíteni tilos.
- 5.1.3.5. Acélsodrony kötelet elsődlegesen csak akkor szabad használni, ha az természetes anyagból készült kötéltdalálékkal van ellátva.
- 5.1.3.6. Lábbal vagy kézzel a kötelet a fedélzethez, kikötőbakhoz, csörlőhöz feszíteni, a kikötőbakokra feltett feszülő kötelet a bakok közelében megfogni, zárt kézzel lazítani, „ugratni” a kötélén tilos. Kikötésre, a hajónak a partfalhoz történő rögzítéséhez acélsodrony, szizál és műanyag kötelet, míg bójához kötésre csak úszékony kötelet szabad használni.
- 5.1.3.7. Sodrott kikötőkötélként csak természetes és acélsodrony kötél megengedett.
- 5.1.3.8. Műanyag köteleknél fonott kivitel kell használni.
- 5.1.3.9. Műanyag köteleknél fonott kivitel kell használni.
- 5.1.4. Bójára történő kötés
- 5.1.4.1. A hajó személyzete által történő bójára kötése esetén a csónakban lévőknek mentőmellényt kell viselni, továbbá egy kötéllel felszerelt mentőgyűrűt kell készenlében tartani a csónak oldalánál.
- 5.1.4.2. A lekötéshez használt kötél egy részét a csónak nagyságától függően annak farában kell feltekerni annak érdekében, hogy a bóján vagy bójánál dolgozó személyt a feszülő kötél ne rántsa a vízbe.
- 5.1.4.3. A kötél bójához történő szállítása közben a kötélvéget nem szabad rögzíteni, hogy az bármikor elengedhető legyen.
- 5.1.5. Horgony és farcsörlő kezelése
- 5.1.5.1. A kötelek csörlődobra történő felrakásakor a csörlődob teljes szélességét kitöltő menetszámot kell felhajtani és nem szabad megengedni a kötél becsípődését illetve megcsúszását.
- 5.1.5.2. A horgonydobás és kiemelés során tilos a horgonylánc mozgásának vonalában, vagy annak közelében tartózkodni.
- 5.1.5.3. A horgonylánc igazítását csak olyan eszközök segítségével szabad végezni, melyek a lánc megfűtása esetén is kellő biztonsággal kezelhetők (pl. lánchúzó kapocs).
- 5.1.5.4. A horgonycsörlővel végzett munkák befejezése után a horgonyláncsövet (nadrágcső) zárófedéllel kell letakarni.
- 5.2. Rakodóberendezések biztonsági előírásai
- 5.2.1. A rakodóberendezések kezelését csak megfelelő vizsgával rendelkező személy végezheti.
- 5.2.2. Rakodóberendezéssel személyeket emelni csak függőszék használatával, vagy sérültnek nyújtandó segítségadás esetén szabad.
- 5.3. Áruraktárakra, rakodásra vonatkozó előírások
- 5.3.1. Fém raktárzáró-szelvényes hajókon a raktárnyitást-zárást, csak az ügyeletes tiszt engedélyével, a gyári előírások betartásával szabad végezni.
- 5.3.2. A fém raktárzáró-szelvények kezelésekor tilos:
- az olyan eszközök használata, amelyek a kezelési utasításban nem szerepelnek,
 - a szelvények ferde irányú húzása,
 - a nyitás, illetve zárás ideje alatt a részlegesen nyitott tetőkön való közlekedés,
 - a részlegesen vagy a teljesen nyitott tetőket rögzítetlenül hagyni,
 - az elakadt vagy a megszorult zárólapot csörlővel rángatni.
 - a nyitott fedelek közötti térbe bemenni,
 - a raktárzáró-szelvények görgőinek menet közben történő igazítása.
- 5.3.3. Olyan helyeken, ahol a raktárkeret magassága 0,75 méternél alacsonyabb, vagy a közbenső fedélzet (tween-deck) nyitott állapotban van, védőkorlátot kell elhelyezni. A védőkorlátok felállítása előtt semmiben rakodási, raktárkarbantartási munkát nem szabad végezni.
- 5.3.4. A rakodás ideje alatt az ügyeletes tisztnek - aki a rakodóberendezések és a rakodás biztonságáért felel - a fedélzeten kell tartózkodnia.
- 5.3.5. A rakodás ideje alatt a hajónak csak azon az oldalán szabad közlekedni, ahol árurakodás nem történik. Azokon a helyeken, ahol árurakodás folyik, egyéb munkát végezni tilos.
- 5.3.6. Ha egy raktárnyílásnál több daru rakodik a rakodási műveletet úgy kell megszervezni, hogy az

- árúk, a gémekek vagy az ellensúlyok ütközése kizárható legyen.
- 5.3.7. Postázó üzemmódban dolgozó gémekek teheremelő kötelei közötti szög nem haladhatja meg a 120 fokot, kivéve ha szerkezetileg mást vettek figyelembe. A megengedett legnagyobb terhelés legfeljebb a kisebb teherbírású rakodószár engedélyezett üzemi terhelése lehet.
- 5.3.8. Speciális és nehéz árut rakodó hajódaruk
- 5.3.8.1. Nehéz árut rakodó berendezés (a továbbiakban: nehézdaru) üzeme esetén az áruk rakodását a parancsnok, vagy az I. tiszt közvetlen felügyelete mellett kell végezni.
- 5.3.8.2. A nehézdaruk üzembe helyezése előtt a gépjárművezető köteles felülvizsgálni azok műszaki állapotát, az ügyeletes rakodótiszt pedig a kötelek és csigaszorok helyes befűzését (állapotát).
- 5.3.8.3. Tilos a nehéz teher megemlése villamos teheremelő csörlők esetében ha a tápfeszültség, illetve a szükséges áramerősség nem biztosított, vagy hidraulikus csörlők esetében - amennyiben az üzemi nyomás alacsonyabb az előírtnál.
- 5.3.8.4. Áruemléskor a hajó 5 foknál nagyobb oldaldőlése esetén a nehézdaru üzeme le kell állítani, a már felemelt terhet mielőbb az ellentétes oldal irányába el kell mozdítani.
- 5.3.8.5. Nehézdaruval történő emelés esetén csak félszemmel ellátott acélsodrony kötél használható kötözésre.
- 5.3.8.6. Ha a daru vagy a speciális emelő a határterhelés közelében dolgozik, úgy azt a legmagasabb gémmállásban kell használni, továbbá a teher- és gémemelő berendezést egyidejűleg működtetni tilos.
- 5.4. Fedélzeti és raktári áruszállítás, munkavégzés
- 5.4.1. A fedélzeti rakományokat úgy kell elhelyezni, hogy a rakodóberendezésekhez, lépcsőkhöz, mentőfelszerelésekhez, tűzoltóberendezésekhez, szondacsövekhez hozzá lehessen férni, illetve az áru a vízelvezetőket ne zárja el.
- 5.4.2. A rakományt acélsodrony-kötelekkel és húzócsavarokkal kell rögzíteni. A köteleket a rakományon úgy kell vezetni, hogy káresemény esetén a legkevesebb lazítási ponttal az áru elengedhető legyen.
- 5.4.3. A fedélzeti rakomány lekötése, feloldása tiszt, de legalább fedélzetmesteri felügyelettel történhet.
- 5.4.4. Tilos a fedélzetre árut felvenni akkor, ha az áru rögzítéséhez szükséges eszközök hiányoznak.
- 5.4.5. A fedélzeti rakomány közlekedési útra benyúló rögzítőköteleit éjszaka is jól látható módon meg kell jelölni.
- 5.4.6. Az áru raktárba leereszkedni, onnan feljönni, csak biztonságosan rögzített létrán, hágcsón szabad. A létrán vagy a hágcsón közlekedés közben tárgyakat kézben szállítani tilos.
- 5.4.7. A raktári tevékenység biztonsága érdekében a munkavégzéshez felelős irányító személyt kell kijelölni.
- 5.4.8. Robbanó anyagot szállítani csak szikramentes anyagból készült ládában (dinamitbox) szabad.
- 5.4.9. Ömlesztett áruk szállítása esetén a raktárba a hajó hossz tengelyével párhuzamosan függőleges térelválasztókat kell beépíteni. Az ömlesztett áruk szállítására a továbbiakban nemzetközi előírások az irányadók.
- 5.4.10. Olyan áruk szállítása esetén, amelyek nem rakhatók egymásra - vízszintes raktérosztó falakat (dohánypolc-rendszer) kell kiépíteni a hajó hossz tengelyével párhuzamosan.
- 5.4.11. Különleges rakományok biztonságos szállítására készülő kiegészítő berendezések összeállítását fedélzeti tiszt irányítás mellett kell végezni.
- 5.4.12. Raktárba történő belépéshez tiszt engedély szükséges és belépés előtt meg kell győződni a légtér megfelelő állapotáról.
- 5.4.13. Szívó hatású ömlesztett rakomány esetén, a raktárba belépő személyeknek biztosító kötéllal ellátott biztonsági övet kell felvenniük. A munkavégző személy tevékenységét biztosító személynek kell felügyelnie.
- 5.4.14. A rakományon való közlekedést fa lapok segítségével kell megoldani.
- 5.4.15. A raktár takarításához, karbantartásához szükséges felszereléseket szerszámtáskában, vagy más tartó edényben kötélen kell a raktárba lejuttatni, illetve onnan kiemelni.
- 5.5. Mentőcsónak, munkacsónak kezelése
- 5.5.1. A mentő-, illetve munkacsónakban tartózkodó személyeknek a nemzetközi egyezményben meghatározott mentőmellényt kell viselniük.
- 5.5.2. A csónakok vízre eresztése, illetve beemelése csak az ügyeletes tiszt engedélyével és irányításával történhet.
- 5.5.3. A mentőcsónak leeresztésekor csak a művelethez beosztott személyek tartózkodhatnak a csónakban. Leeresztéskor a csónakban lévőknek a kapaszkodókötél folyamatos utánfogásával kell biztosítani magukat. Felemléskor a horgok beakasztása és a csónak víz fölé emelése után a személyzetnek el kell hagynia a csónakot.
- 5.5.4. A mentőcsónakban lévőknek tilos:
- a csónak hajóhoz, parthoz közlekedésekor, eltávolodásakor a csónak peremét fogni,

- állva utazni, a csónak peremén ülni,
 - a kormány rúdjára testtel rádőlni,
 - a csónakparancsnok engedélye nélkül helyet változtatni,
 - motoros üzem esetén a motor indítását a kezelési utasítástól eltérően végezni,
 - a vitorla kötélzetének le-, felszerelésekor az árbócra felmászni,
 - nem zárt lábbeliben a csónakba szállni.
- 5.5.5. Önmentő tutajban cipőben tartózkodni, továbbá éles vagy hegyes szerszámmal bármilyen tevékenységet végezni tilos.
- 5.5.6. A munkacsónakban, festőpontonon annak vízre eresztése és felhúzása esetén, személyeknek tartózkodni tilos.
- 5.5.7. Ha a festőponton megfelelő biztonságot nyújtó védőkorláttal van ellátva, úgy pontonon tartózkodóknak nem kötelező mentőmellényt viselniük, de a munkára felügyelő személy közelében egy 27,5 méter hosszúságú kötéllel ellátott mentőgyűrűt kell elhelyezni.
- 5.6. Közlekedés, viharban végzett fedélzeti munkák
- 5.6.1. Az időjárási viszonyok változásából eredő páralecsapódás esetén a fedélzeten történő közlekedés csak csúszásgátló talppal ellátott munkacipőben történhet.
- 5.6.2. A hajó billegése, dülöngélése esetén, tárgyak közben történő szállítását úgy kell megoldani, hogy az egyik kéz szabadon maradjon.
- 5.6.3. A hullámok által időszakosan előtört fedélzeten közlekedni, munkát végezni csak a szolgáltatás fedélzeti tiszt utasítására, a legszükségesebb esetben szabad. Ilyen esetben, illetve viharban a szélárnyékos oldalon, a hajó és a tenger mozgásának figyelembevételével kell közlekedni. A biztonság fokozása érdekében szükség esetén a hajó irányán és sebességén is változtatni kell.
- 5.6.4. Viharban a fedélzeten végzendő munkákhoz csak a legnagyobb gyakorlattal rendelkező tengerészek küldhetők. Részükre mentőmellényt és fix ponthoz rögzített biztosító kötelet kell adni.
- 5.6.5. Havas és jeges fedélzet, raktártető, továbbá rakomány hó- és jégtelenítését éjjel végezni csak vészhelyzetben szabad, a megfelelő megvilágítás biztosításával.
- 5.6.6. Amennyiben a fedélzetre teljes szélességben áru kerül, gondoskodni kell arról, hogy a rakományon a hajó peremétől minél távolabb biztonságos, korláttal felszerelt közlekedési út készüljön.
- 5.6.7. A meredek lépcsőkön lefelé menet arccal és lépcsőfokok felé kell közlekedni. Korlátokra támaszkodva lecsúszni tilos.
- 5.7. Káresetek, javítások, dokkolás
- 5.7.1. A hajókárok, a géptörések megelőzése, biztonságos elhárítása érdekében a személyzet részére időszakos gyakorlati és elméleti képzést kell biztosítani, amiért a szolgálati ág vezetője a felelős.
- 5.7.2. A hajó időszakos gyári javítása, dokkolása előtt az esetleges baleseti veszélyforrásokról soron kívül oktatást kell tartani.
- 5.7.3. A javítási munkák következtében veszélyessé váló helyeket, nyílásokat és egyéb áttöréseket el kell keríteni, az előírt színjelölésekkel és figyelmeztető táblákkal el kell látni. Éjjel ezeket a helyeket meg kell világítani.
- 5.7.4. Nyitott fenékbordákon, raktárkereteken, tartógerendákon, rögzítetlen járókon, deszkákon és lépcsőkön közlekedni és munkát végezni tilos.
- 5.7.5. A hajó dokkolásának idejére a fedélzeten vagy a hajó alatt történő munkavégzéshez a munkában részt vevők részére védősisakot kell biztosítani.
6. ÚSZÓ MUNKAGÉPEK
- 6.1. Általános előírások
- 6.1.1. Az úszó munkagép a munkaterületre történő továbbítás közben a vontató-, illetve tolóhajó vezetőjének van alárendelve, ezért az úszó munkagép személyzete (beleértve annak vezetőjét is) a hajó parancsnokának minden utasítását köteles végrehajtani.
- 6.1.2. Az úszó munkagépeket a munkaterületre érkezést követően elmozdulás ellen biztonságosan rögzíteni kell.
- 6.1.3. Olyan úszó munkagépen, ahol az emelt, kikotort vagy szállított anyag visszahullása előfordulhat - a dolgozók kötelesek védősisakot használni.
- 6.1.4. A munkák megkezdése előtt az úszó munkagép mentőcsónakját (felszereléssel együtt) a vízre kell tenni.
- 6.2. Úszódaruk
- 6.2.1. Az úszódaruk (a továbbiakban: daruk) munkaterületre történő szállításakor a darugémet le kell fektetni és ezt rögzíteni szükséges.
- 6.2.2. A gémfektetés befejezése után a vitlaházban áramtalanítani kell.
- 6.2.3. Gémfektetésnél megfelelő teherbírású és stabilan rögzített gémtámasztékokat kell alkalmazni.
- 6.2.4. A daru vontatóhajóval történő szállításakor a daru első ballaszttankját ki kell üríteni.

- 6.2.5. A darugém felállítása előtt a ballaszttankokat fel kell tölteni.
- 6.2.6. A daru tolóhajóval történő továbbításakor az összes ballaszttankot fel kell tölteni.
- 6.2.7. Darugémen végzett ellenőrzési-, javítási munkák során a munkát végző személyeknek hárompontos rögzítésű biztonsági övet kell használniuk.
- 6.2.8. Lengőgém-görgőket csak a gém behúzott állapotában szabad igazítani.
- 6.2.9. Személyeket teheremelő elemmel szállítani szigorúan tilos.
- 6.2.10. A daru üzemeltetésére vonatkozóan a továbbiakban a rendeletben foglaltak betartása kötelező. Olyan daruk esetében, ahol az akkumulátortér a gépműhelyből nyílik, nyílt láng használatával járó (pl. lánghegesztés) munkákat a műhelyben csak akkor szabad végezni, ha az akkutér ajtaja zárva van.
- 6.3. Kotrók, elevátorok
- 6.3.1. A kotrók és elevátorok vontatóhajóval történő továbbítását keresztkötéllal kell végezni.
- 6.3.2. A vontatás közben a kotrókat merítéksorral hátrafelé kell felcsatolni.
- 6.3.3. A kotrók és elevátorok tolóhajóval történő továbbítását mellé vett alakzatban kell végezni.
- 6.3.4. A munkaterületre való megérkezéskor az úszó munkagép vezetőjének feladata a kotrási tervben meghatározott hely pontos azonosítása.
- 6.3.5. Minden kotrási munkára részletes kotrási tervet kell készíteni.
- 6.3.6. A kotrási tevékenység „Vízjogi engedély” köteles.
- 6.3.7. A kotrási munkálatokat úgy kell megtervezni, hogy az úszó munkagép mellett a hajók áthaladásához a megfelelő méretű és kijelölt hajóút biztosítva legyen.
- 6.3.8. A kotró fordítását mindig a sodorvonal felé kell végezni.
- 6.3.9. A kotrási, eleválási munkák megkezdése előtt az úszó munkagépeket megfelelő módon rögzíteni kell (széthorgonyzás). Széthorgonyzásnál a művelethez szükséges láncokat, köteleket előre el kell készíteni. A köteleket le kell karikázni, a láncokat sorba kell rakni. A szivarbójákba a láncokat előre be kell fűzni. A kötelek szabad és veszélymentes kifutását biztosítani kell.
- 6.3.11. A horgonyműveleteket az úszó munkagép vezetőjének kell irányítani.
- 6.3.12. A horgonyzás közben alkalmazott jelzésekre a munkában részt vevőket előre ki kell oktatni.
- 6.3.13. Az össze- vagy a széthorgonyzást csak megfelelő létszámú személyzet végezheti.
- 6.3.14. Állóvizeken vagy lassú folyású vizeken, továbbá ahol az uralkodó széljárás iránya a víz folyási irányával ellentétes, ott hátsó szélhorgonyokat is kell telepíteni a hajó farának irányába.
- 6.3.15. Rossz látási viszonyok között és viharos időben az össze-, illetve széthorgonyzás tilos.
- 6.3.16. A horgonykötelek megfeszítése után ellenőrizni kell:
- a horgonykötelek tartását,
 - a hajózási jelzéseket,
 - az úszó munkagép helyzetét (a kotrási tervhez, a hajóúthoz viszonyítva),
 - a vízállásokat, vízszinteket.
- 6.3.17. A kifutó kötél, illetve lánc kézzel vagy lábbal történő megállítását megkísérelni tilos.
- 6.3.18. Csigával terhelt kötél vagy lánc öblébe állni tilos. A terelőcsigákat a befűzött kötél erősségéhez viszonyítva úgy kell kikötni, hogy azok a kötél leszakadása esetén is a helyükön maradjanak.
- 6.3.19. A láncokat csak lánchúzó-kapocccsal szabad kezelni.
- 6.3.20. A dobokon lévő láncok kezelését csak oldalállásból szabad végezni.
- 6.3.21. A kifeszült lánc csak a láncvég szabadra eresztése után rendezhető.
- 6.3.22. A csörlők túlterhelése, rángató terhelése tilos.
- 6.3.23. Vedersor, létra és merítéksor szerelésének megkezdése előtt azok megfelelő rögzítéséről gondoskodni kell.
- 6.3.24. Szerelési munkát csak az úszó munkagép vezetőjének irányításával szabad végezni.
- 6.3.25. Fenékürítős uszályok fedélzetén kapaszkodókat kell felszerelni.
- 6.4. Úszó cölöpverő berendezés
- 6.4.1. Cölöpverési és -húzási munkákat végezni lehetőleg szél- és hullámmentes időben kell.
- 6.4.2. Az úszó cölöpverő berendezés (a továbbiakban: cölöpverő) jelentős (3 foknál nagyobb) dőlését, ingását okozó szél- és hullámviszonyok mellett a cölöpverés és húzás tilos.
- 6.4.3. A cölöpverő mentő és tűzoltóberendezéseit a munkálatok végzése alatt állandóan üzemkész állapotban kell tartani.
- 6.4.4. A verőberendezés állványán csak kettős gyorskapcsú biztonsági övvel szabad közlekedni.
- 6.4.5. A verőállványzaton tilos minden olyan munkavégzés, amihez a biztonságos támaszkodás (két lábon állás) nem lehetséges.
- 6.4.6. A cölöpverő berendezés üzemeltetése közben a cölöpverő kalapács kezelési utasításában előírt biztonságtechnikai szabályokat be kell tartani.
- 6.4.7. A hegesztő berendezések, valamint sűrített levegős kéziszerszámok használatakor azok kezelési

- utasításában és a vonatkozó szabványban előírt utasítások betartása kötelező.
- 6.4.8. Sűrített levegős szerszámokkal (köszörű, légkalapács stb.) történő munkavégzés alatt a lepattanó szikrák, forgácsok ellen védőszemüveg vagy védőálarc használata kötelező.
- 6.4.9. A sűrített levegős rendszer biztonsági szerelvényeit kiiktatni vagy azok működését akadályozni tilos.
- 6.4.10. A levegővezeték vagy szerelvényeit megbontani csak a túlnyomás megszüntetése után szabad.
- 6.4.11. A cölöpverő fedélzetén a kiadott technológiai utasításokat meg kell tartani.
- 6.4.12. A cölöpverő fedélzetén nyílt lánggal járó vagy hegesztési munkát csak az illetékes építésvezető utasítására szabad végezni.
7. MENTÉS
- 7.1. Vízből történő mentés
- 7.1.1. Aki személy vízbe esését észleli, hangos „ember a vízben” kiáltással köteles riasztani a közelben lévőket, megjelölve a beesés pontos helyét is.
- 7.1.2. A riasztást követően minden esetben kötelező a vízben lévő irányába bedobni a 27,5 méteres dobókötéllel ellátott mentőgyűrűt még akkor is, ha a hajó és vízben lévő személy közötti távolság több ennél.
- 7.1.3. A riasztás után meg kell kezdeni a csónak vízre téételét.
- 7.1.4. A csónakkal történő vízből mentést (ha a személyzeti létszám lehetővé teszi) legalább két fő végezze.
- 7.1.5. A vízben lévő csónakkal úgy kell megközelíteni, hogy testi épségét ne veszélyeztessük. (Folyamon a vízfolyás alatti, álló vízben a szél alatti oldalról kell ráfordulni. Tengeren a víz- és a szélmozgás függvényében kell megközelíteni.) A kimentett személyt minden esetben hassal kell a csónakba emelni, ügyelve a csónak stabilitására.
- 7.1.6. A kimentettet azonnal elsősegélyben kell részesíteni, akár eszméletlen, akár magánál van.
- 7.1.7. Amennyiben a kimentett személy állapota megkívánja, orvosi segítségről is gondoskodni kell.
- 7.1.8. Alacsony szabadoldal-magasságú hajók esetében, vagy olyan esetben, ahol a csónak nem alkalmas a biztonságos mentésre, a vízből mentést hajóval kell megoldani úgy, hogy a veszélymentes megközelítés után a vízbe esett személyt tompa végű csáklával a hajóhoz kell húzni. A továbbiakban az előzőekben foglaltak szerint kell eljárni.
- 7.1.9. Úszva mentésre csak az vállalkozzon, aki egészségileg jó állapotban van, igen jól tud úszni és tudásszinten ismeri az úszva mentés szabályait.
- 7.2. Jégből mentés
- 7.2.1. Jégből történő mentést egyedül végezni tilos.
- 7.2.2. Jégből való mentés esetén azonnal mentőgyűrűt kell dobni a jég közé esettnek. Ha körülötte szilárd a jégtakaró, úgy a mentő személy biztonsága érdekében deszkát kell a jégre helyezni (ha deszka nincs, a jégre hasalni), és azon kell a jégbe esettet megközelíteni. A mentést végzőt mindenkor kötéllel szükséges biztosítani.
8. ZSILIPELÉS
- 8.1. A zsilipelésre vonatkozó általános szabályok
- 8.1.1. A vízlépcsők zsilipjein áthaladni csak a vízlépcsők zsilipelési szabályzataiban előírt módon és sorrendben szabad.
- 8.1.2. A hajó vezetője a zsilipelési szabályzatok előírásait mindenkor kötelesek beiktatni.
- 8.1.3. A zsilipbe történő be-, illetve kihajózást csak akkor szabad megkezdeni, ha a zsilip kezelője a zsilipkapu kinyitása után az engedélyező optikai jelet megadta.
- 8.1.4. Olyan zsilipkamrákban, ahol a töltőberendezések üzemelése során kedvezőtlen áramlási viszonyok lépnek fel, a kikötőköteleket állandóan figyelni kell. Ha a kikötőkötelek meglazulnak - azokat rögtön rá kell szedni.
- 8.1.5. Olyan zsilipekben, ahol nincsenek úszóbakok - a kikötőköteleket a vízszint változásának megfelelően mindig a következő bakba kell tenni.
- 8.1.6. A két különböző irányba tartó kötelet egyidejűleg elengedni tilos.
- 8.1.7. Ha a személyzet a kötélzettel a vízszint változást nem tudná követni, és a kötél a fix bakon megszorul - azonnal vészjelzést kell adni és kérni kell a további vízszint változtatás megszüntetését.
- 8.2. Vontatóhajóval történő zsilipelés
- 8.2.1. Zsilipbe behajózáskor a vontatóköteleket olyan mértékig kell beszedni, hogy a vontatóhajó fara elkerülje a vontatott uszályok orr-részét.
- 8.2.2. A zsilipkamrába való beérkezést követően a vontatóköteleket annyira kell beszedni, hogy a hajó farával a vontatott uszályok orr-része közé be tudjon ereszkedni.
- 8.2.3. A vontatókötelek rászédését mindig úgy kell végrehajtani, hogy a hajó hossz tengelye a vontatmány hossz tengelyével soha ne zárjon be szöveget.

- 8.2.4. A vontatmány megállítása után a zsilipfalban lévő bak(ok)hoz kell rögzíteni a vontatmányt úgy, hogy az minden irányban biztosítva legyen az esetleges elmozdulás ellen.
- 8.2.5. Három vagy több uszály egyidejű zsilipelésénél az uszályok felcsatolását úgy kell megoldani, hogy a legkisebb merüléssű uszály kerüljön a hátsó sorba, egészen rövid csatolással, az uszály fékezési lehetőségeinek figyelembevételével.
- 8.2.6. Olyan zsilipekben, ahol egyszerre csak egy uszály áthaladása biztosított, először a hajóval kell átzsilipelni, és az előkamrában kell várakozni az átzsilipelő uszályra.
- 8.2.7. Hegymenetben a zsilipből történő kihajózáskor a vontatókötelet a behaladásnál megállapított hosszúságúra ki kell engedni. Ilyen alakzatban kell elhagyni a zsilipet és a felső előkamrát.
- 8.2.8. völgyemenetben a kötelek kiengedése után úgy kell kihajózni a zsilipből, mintha az medencés kikötő lenne, vigyázva a turbináktól jövő kerfeszírtirányú áramlás hatásaira.
- 8.3. Tolóhajóval történő zsilipelés
- 8.3.1. Tolatmány átzsilipelésekor vigyázni kell arra, hogy a zsilip és a tolatmány hossz tengelye lehetőleg egy vonalba essen.
- 8.3.2. A tolatmány fékezésénél fokozottan figyelembe kell venni a tömegeroőket.
- 8.3.3. Az előkamrákba történő be- és kihajózás során a kamrák előtt ható keresztirányú áramlások hatásait kormány- és géperővel időben kell kivédeni.
- 8.4. Őnjáró hajóval történő zsilipelés esetén a hajó lendületének lefékezése a főgépek vagy orrsugárkormány működtetésével, vagy azzal egyidejűleg a hajóról a zsilipkamra falába épített bakokba kiadott kötél folyamatos megtartásával történhet.
9. HAJÓZÁS BELVÍZEN SZÉLSŐSÉGES VISZONYOK KÖZÖTT
- 9.1. Hajózás jégzajlásban
- 9.1.1. Amennyiben mentés céljából, vagy téli kikötőbe történő behajózás miatt zajló jégben kell hajózni - arra kellően fel kell készülni.
- 9.1.2. A jégzajlásban történő hajózáshoz útitervet kell készíteni. Az útiterv kidolgozásánál a téli meteorológiai viszonyokat figyelembe kell venni.
- 9.1.3. Ha síkos a fedélzet, minden műveletet lassabban kell végezni, hogy a dolgozók óvatosabban közlekedhessenek és ne csússzanak el.
- 9.1.4. Az esetlegesen szükségessé váló megállás helyeit úgy kell megválasztani, hogy a folyás és szél iránya a horgonyzóhelyet jéggel ne rakja meg, és legyen lehetősége a kötél partra történő kiadására.
- 9.1.5. Jégzajlásban való fordulás esetén a fordítóhelyet jól ki kell választani.
- 9.1.6. A zajlás erősödésével a hajókat olyan védett helyre kell állítani, ahol a jég rombolása, illetve nyomása ellen biztonságban vannak (telelők).
- 9.2. Téli kikötők (a továbbiakban telelők)
- 9.2.1. A telelőknek olyannak kell lenniük, hogy az eddig észlelt legmagasabb jeges árvíz szintjéig az oda beállt hajóknak védelmet nyújtsanak.
- 9.2.2. A telelők műszaki jellemzőiről a hajózási hatóság rendelkezik.
- 9.2.3. A telelők jegét folyamatosan törni kell, ezért erre a célra jégtörésre alkalmas hajót kell biztosítani.
- 9.2.4. Veszélyes anyagot szállító hajót (uszályt) a telelőben mindig orral a kikötő kijárta felé kell elhelyezni.
- 9.2.5. Amikor a hajók elfoglalták helyüket, gondoskodni kell azok szakszerű kikötéséről.
- 9.2.6. A kikötésnek olyannak kell lenni, hogy a hajó a jég nyomásának minden körülmények között ellen tudjon állni.
- 9.2.7. A hajók csavarjai és kormánylapátjai közelében a jégbe csatornát kell vágni.
- 9.2.8. A telelőben elvégzendő feladatokat, szolgálatokat telelőrendben kell meghatározni.
- 9.2.9. A hajónak nyílt vízben történő befagyása esetén a hajó főgépeit naponta meg kell járítani. A hajótest körül a jeget olyan mértékig meg kell törni, hogy a jég terjeszkedése a hajótestet ne rongálja meg.
- 9.3. Hajózás kis vízben, nagy vízben, árvíz idején
- 9.3.1. Kis víznél a merülési, szélességi, hosszúsági és sebességi jellemzőket, nagy víznél és árvíznél ezeken kívül a hajó, a hajóút és a vízépítési műtárgyak műszaki jellemzőit úgy kell figyelembe venni, hogy azok a hajó biztonságos közlekedését ne akadályozzák.
- 9.3.2. Árvíznél a jelentős mértékű áramlási sebességnövekedés miatt a ladikok, csónakok használatával csak gyakorlott személy bízható meg.
- 9.3.3. Árvíznél völgyemenetben a biztonság legkisebb csökkenése esetén a vontatmányt illetve a tolatmányt a hidak szelvényeiben megosztva kell átvezetni.
- 9.4. Megfeneklés, zátonyra futás
- 9.4.1. Hajóútban vagy annak közelében zátonyra futott hajó vezetőjének kötelességeit a Hajózási Szabályzat tartalmazza.
- 9.4.2. A megfeneklett hajók leszábadításánál figyelembe kell venni a megfeneklés területét és

- magasságát.
- 9.4.3. A munkálatok megkezdése előtt meg kell vizsgálni a hajófenék állapotát.
- 9.4.4. A leszabadítást csak az esetleges vízbetörés megszüntetése után szabad megkezdeni.
- 9.4.5. Amennyiben a leszabadítást a megfeneklett hajó önerőből nem tudja megoldani - más hajó segítségét kell kérnie.
- 9.4.6. Géphajóval történő leszabadítás megkezdése előtt szabad műveletezési területről kell gondoskodni.
- 9.4.7. A leszabadítás előkészítésénél a környező mederfeneket fel kell deríteni.
- 9.5. Lékesedés elhárítása
- 9.5.1. A vízbetörések gyors, hathatós elhárításának érdekében a hajó személyzetét kellően ki kell oktatni.
- 9.5.2. A hajókon legalább évente egy alkalommal lékelhárítási gyakorlatot kell tartani.
- 9.5.3. Az úgynevezett havaria leltárról a hajózási hatóság rendelkezik.
- 9.5.4. Lékponyva alákötése esetén a lékesedett hajó vontatása, tolása csak kis sebességgel történhet.
- 9.5.5. Tilos önállóan olyan hajót vontatni vagy tolni, amelynek úszóképességét egyedül a lékponyva biztosítja.
- 9.6. Elsüllyedt hajó eltávolítása
- 9.6.1. A hajóútban elsüllyedt és a forgalmát veszélyeztető hajó eltávolításáról, a kiemelésben résztvevő egységek, emelőtagok megjelöléséről a Hajózási Szabályzat rendelkezik.
10. **KIKÖTŐK**
- 10.1. Kikötői tevékenység medencés kikötőben
- 10.1.1. A hajó kikötőbe történő be-, illetve kihajózásakor a Hajózási Szabályzat előírásainak megtartása kötelező*
- 10.1.2. Medencés kikötőkben a gép nélküli hajók mozgatására úgynevezett kikötői boxerhajókat kell biztosítani.
- 10.1.3. A kikötőkben a hajók mozgatását úgy kell megoldani, hogy az más hajók, illetve a kikötői berendezések épségét ne veszélyeztesse.
- 10.1.4. A kikötőt üzemeltető szervezet kötelessége a megfelelő létszámú és képzettségű személyzet biztosítása a személyzet nélküli bárkák rakodásra való előkészítéséhez.
- 10.2. Nyílt vízben lévő kikötők
- 10.2.1. Nyílt vízben lévő kikötőben a rakodásra váró vagy rakodás alatt álló hajók partfalhoz történő rögzítését úgy kell megoldani, hogy a víz- és szélmozgások, illetve más hajók mozgása azokat ne veszélyeztesse.
- 10.2.2. Nyílt vízben lévő kikötőben álló hajók mellett történő elhaladáskor a menetben lévő géphajónak le kell lassítania.
11. **BEJÁRÓHIDAK, PONTONOK ÉS PÁRNAUSZÁLYOK**
- 11.1. Bejáróhidak biztonsági előírása
- 11.1.1. Ha a hídnak a parthoz viszonyított dőlésszöge meghaladja a 15 fokot, a híd járófelületének legalább az egyik szélén csúszásgátló léceket kell felerősíteni lépéstávolságban.
- 11.1.2. A bejáróhíd mindkét szélén kapaszkodó korlátot kell elhelyezni.
- 11.1.3. A bejáróhíd padlózatát úgy kell kialakítani, hogy semmilyen formában se okozhasson balesetveszélyt.
- 11.1.4. A bejáróhíd két (hosszanti) szélét fehér színűre kell festeni.
- 11.1.5. A bejáróhíd két végét (a parton és pontonon) elmozdulás ellen rögzíteni kell. A be- és a kilépőpontonál a híd végeit csúszásmentesített borítólemezekkel kell lefedni, melyeket megfelelő módon rögzíteni kell.
- 11.1.6. Az állóhajók, bejáróhídjainak rögzítőszemeit időszakonként ellenőrizni kell.
- 11.1.7. Az illetéktelen személyek bejutása ellen a híd part felőli oldalát láncsal kell ellátni.
- 11.1.8. Ha a bejáróhíd becsatlakozása és a ponton védőkorlátja között távolság van, ezt a részt láncsal kell kiegészíteni.
- 11.2. Pontonok, párnauszályok
- 11.2.1. Azokon a pontonokon, párnauszályokon (a továbbiakban: állóhajók), ahol villamos berendezés működik - védőföldelést kell alkalmazni.
- 11.2.2. A védőföldelés kialakítását úgy kell megoldani, hogy az állóhajót a híddal, a hidat pedig a parttal kell összekötni - megfelelően rögzített kábellel.
- 11.2.3. Azokon az állóhajókon, ahol raktárak vannak - a raktárakat mindig zárva kell tartani.
- 11.2.4. Az állóhajók kikötésénél - a nautikai szempontok figyelembevételével - úgy kell eljárni, hogy a kötelek vezetése, rögzítése ne jelentsen baleseti veszélyforrást (a kikötőkötelek nem keresztezhetik a bejáróhidat, járódeszkát stb.).
- 11.2.5. Ha kötél, vagy bármilyen csövezeték csak a közlekedési útban vezethető, akkor azt borító deszkázattal kell lefedni.

- 11.3. Személyzettel ellátott állóhajók
11.3.1. Az állóhajóhoz tartozó csónakban mindig el kell helyezni az előírás szerinti felszerelést.
11.3.2. Könnyen elérhető helyre kell kifüggeszteni legalább 1 db 27,5 méter hosszúságú dobókötéllel ellátott mentőgyűrűt.
11.3.3. Az elsősegélynyújtás hatékonyságának növelése érdekében az állóhajókon elsősegélydobozt kell elhelyezni.

FÜGGELÉK

1. számú Függelék

BIZTONSÁGI SZÍN- ÉS ALAKJELEK GYAKORLATI ALKALMAZÁSA A HAJÓZÁSBAN

Vörös szín:

- leemelhető, kinyitható védőburkolatok belső felületén;
- elektromos kapcsolódobozok nyitható részeinek belső oldalán;
- forgó-, mozgó alkatrészek kopásnak ki nem tett szembetűnő helyein;
- elektromos kikapcsolókon;
- melegvízcsapokon, gőzelzárókon stb.

Kék szín:

- egyéni védőeszközt elrendelő táblák alapszínéként.

Sárga szín:

- közlekedési útba benyúló útszűkületet okozó elemek, alkatrészek, sarkok;
- veszélyt okozó élek;
- korlát nélküli uszályok, bárkák szélei;
- minden lépcső, beépített hágsó alsó és felső fokának éle, illetve foka;
- gépi berendezések védőburkolatainak külső éle;
- padlószint hirtelen emelkedése, vagy süllyedése.

Sárga-fekete csíkozás:

A sárga szín kiemelésére alkalmazzák, a jobb láthatóság érdekében. A fekete keresztcsíkozás dőlésszöge: 45 fok.

- Kilengő, vagy fejmagasságban lévő tárgyakon (pl. daruk, csigaszorok horogszerelvényein, daru mozgó ellensúlyán);
- kötélterelő ívek, tolóbakok oldalszélein;
- védő-, kapaszkodó korlátokon;
- magas küszöbök külső, belső részén;
- horgonylánc megvezető csövének zárófedelén.

Fehér szín:

- fedélzeten lévő gépi berendezések kezelőelemein;
- kikötőbakok tetején, a bakok oldalán lévő (kötél lecsúszását megakadályozó) kötözőfüleken;
- járódeszkák két szélén.

Zöld szín (biztonsági felvilágosításra):

- vészkijáratok és a vészkijáratokhoz vezető út jelölésére;
- irányjelző vészlámpák búráin (középen pont);
- villamos berendezések bekapcsológombjain;
- elsősegélyhelyeken.

Az itt felsoroltakon kívül a továbbiakban a vonatkozó szabvány előírásai az irányadók.

2. számú Függelék

A SZÖVEGBEN HIVATKOZOTT SZABVÁNYOK

Elsősegélyfelszerelés	MSZ 13553
Létesítési Biztonsági Szabályzat 1000 V-nál nem nagyobb feszültségű erősáramú villamos berendezések számára	MSZ 1600-1...-16
Gumitömlő. Gumitömlő hegesztőberendezésekhez	MSZ 3048-6

Lángvágó szerszámok. Lángvágó készlet	MSZ 4319-1
Hegesztő nyomáscsökkentő. Alapfogalmak, követelmények.	MSZ 4316-1
- Csatlakozó elemek	MSZ 4316-2
Gázhegesztés és lángvágás szerelvényei. Oldható tömlőcsatlakozó	MSZ 4326-1
A belső téri mesterséges világítás. Általános követelmények	MSZ 6240-2
- A világítástechnikai jellemzők előírt értékei	MSZ 6240-1
Gázpalackok tárolása és szállítása	MSZ 6292
Technológiai, műveleti, kezelési és karbantartási utasítások munkavédelmi követelményei	MSZ 14399
Biztonsági szín- és alakjel	MSZ 17066
Előírások akkumulátorok üzemére	MSZ-05-46.2001
Lúgos, nyitott nikkell-kadmium akkumulátor. Általános követelmények és vizsgálatok	MSZ-05-46.2201
Nyomáscsökkentőkre szerelt nyomásmérők általános műszaki, biztonságtechnikai és metrológiai követelményei	MSZ-05-83.3300
Munkavédelem. Veszélyes berendezésekben beszállítással végzett munkák	
biztonságtechnikai követelményei	MSZ-09-57.033
Akkumulátorok töltésének irányelvei	MI-05-46.0220

3. számú Függelék

A SZÖVEGBEN HIVATKOZOTT JOGSZABÁLYOK ÉS KIADVÁNYOK

- 7/1970. (VI. 7.) BkM rendelet a Kereskedelmi és Vendéglátó-ipari óvórendszabályról
- 2/1972. (I. 25.) KPM rendelet a Közlekedési balesetelhárító egészségvédő óvórendszabály IV. (Anyagmozgatás és -tárolás) fejezetének kiadásáról
- 6/1977. (XII. 9.) KPM-EüM együttes rendelet a hajózási egészségi alkalmassági orvosi vizsgálatáról.
- 1/1978. (I. 28.) KGM-KPM-ÉVM együttes rendelet az Emelőgépek balesetelhárító és egészségvédő óvórendszabálya hatályba léptetéséről
- 3/1979. (V. 29.) EüM rendelet - az egyéni védőfelszerelésekről
- 15/1980. (XII. 29.) EüM rendelet a védőital juttatásáról.
1964. évi IV. törvény (Vízügyi Törvény)
- 8/1979. (V. 15.) KPM rendelet a vízi közlekedés rendjéről (Hajózási Szabályzat)
- 2/1982. (II. 22.) KPM rendelet áruk nemzetközi belvízi szállításának szabályairól (ADN)
- Veszélyes Áruk Rajnai Szállításáról szóló szabályzat (ADNR)
- Tengeri Hajók Műszaki Felügyeleti Előírásai Osztályozási és Építési Előírások I. 1-5. rész 13.1-14.3.3-ig.
- Belvízi hajók műszaki felügyeleti előírásai. III. rész. Berendezések, felszerelések és leltár c. kötet 4.3.1-4.3.7-ig.
- A horgonyberendezések kialakítására Belvízi Hajók Műszaki Felügyeleti Előírásai, valamint a Tengeri Hajók Műszaki Felügyeleti Előírásai Osztályozási és Építési előírások

4. számú Függelék

A TENGERHAJÓZÁSNÁL ALKALMAZOTT ELŐÍRÁSOK, EGYEZMÉNYEK

- IMO A. 124. (V.) Határozat a hajószemélyzet kiképzésére
- IMO A. 262. (VIII.) Gabonaszállítás szabályai
- IMO A. 327. (IX.) Határozat a tengeri hajókra vonatkozó tűzvédelmi normákról
- IMO A. 417. (XI.) Határozat a tengeri hajók módosított tűzvédelmi normáiról
- IMO A. 434. (XI.) Az ömlesztett szilárd rakományok biztonságos szállításának kódexe (BC Code)
- IMO A. 518. (XIII.) és A. (XV.) sz. határozata a tengeri tűzoltó készülékekre vonatkozó irányelvekről
- ILO 7. sz. Egyezmény a tengeri munkára bocsátható fiatalok legalacsonyabb életkorára vonatkozóan
- ILO 68. sz. Egyezmény a tengeri hajók személyzetének élelmezésére és ellátására
- ILO 73. sz. Egyezmény a tengerészek kötelező orvosi alkalmassági vizsgálatáról
- ILO 105. sz. Egyezmény a tengeri hajók gyógyszereszkreneyének tartalmáról
- ILO 134. és 142. Egyezmény és ajánlás a tengerészek foglalkozási baleseteinek megelőzéséről
- ILO 147. sz. Egyezmény a kereskedelmi hajók minimális előírásairól (élelmezés, képesítés, minimális életkor, orvosi vizsgálat, balesetmegelőzés)
- ILO 164. sz. Egyezmény a tengerészek egészségvédelméről és orvosi ellátásáról

Életbiztonság a tengeren tárgyú nemzetközi egyezmény (SOLAS 1974.) és módosításai (1981., 1983., 1987., 1988., 1989., 1990.)
